

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapestben 8, vidéken 10 fillér.

Nógrád.

Budapest, június 3.

(v.) Nógrádban szervezkedő gyűlésre se-reglett egybe a megyei szabadelvűpárt, s egységes szervezkedés helyett éles meghason-lás lett belőle. Ugy széjjelmentek ott egyfe-lől a régi liberálisok s másfelől a volt nem-zeti-párt tagjai, mintha soha együtt se lettek volna; s ember legyen a talpán, aki ezt a kétfelé ment pártot valaha még összehozza. Ennek a nógrádi pártháborúnak megvan a maga sajátos humora. Az ország Széll Ká-i-mán kormányzatának harmadik esztendejében hálásan élvezi, a parlament pedig a nemzet érdekében okosan használja ki a politikai összhangnak ama nagybecsű értékeit, amelye-ket az új korszak megteremtett. A közvéle-mény olyan lelkesen appreciálja azt a hasznos dologtevést, amelyet a politikai béke tett lehetővé, hogy maga az ellen-zék is megfélekezti indulatait s erősen igyek-szik, hogy magát megfegyverelve tárgyas hangon és nemes formák közt teljesítse ellen-őrző hivatását és kerüljön minden fölösleges küzdelmet, nehogy meddő harcok által leköt-tessek egyetlen paránya is az üdvös munkára fordítható erőknél.

Igy cselekszik az ellenzék, bizonyára nem annyira a maga jószántából, mint inkább a békés alkotásokért epedő közvélemény nyo-mása alatt. S ugyanekkor a *kormánypárt* né-mely helyütt — mint például Nógrádban is — nem fér meg a bőrében. Amit az ellenzék megtenni áttal, azt hol itt, hol ott megteszi a vidéken a szabadelvűpárt. Harcol. Sőt nem-csak harcol, hanem veszekszik is. Még pedig nem az ellenzékkel harcol és veszekszik, ha-nem egymást marja. Idáig türtőztette magát, holott eddig az ilyen visszavonásokat helyi okokkal legalább menteni lehetett volna. De hogy a civakodást most kezdik éppen, amikor választások küszöbén állunk s amikor tehát

országos érdekből egyenesen kötelessége volna a pártegységnek még áldozatok árán is való-apolása, ez — kimondjuk nyíltan — menthe-tellen dolog. Ugy fest ez a marakodás, mintha a csatatéren a közeledő ellenség szemeláttára ragadna egymás ellen fegyvert a katonaság. Vagy végeztek volna el előbb, amikor még hire sem volt az ellenségnek; vagy pedig hagynák későbbre, mikorára az ellenség már elvonult. Ha már muszáj marakodni, történ-jék a marakodás legalább olyan időben, amikor nem kell belőle okvetlenül következnie a legnagyobb szegénynek és a legnagyobb kár-hozatnak.

Az ördögnek van kedve megvizsgálni, min tudtak úgy összekülönbözni a nógrádi pártfelek. Nekünk elég annyit tudnunk, hogy helyi okok hatása gyanánt állott elő az a meghasonlás, amely országos érdeket fenyeget. Valamiféle kanapépörökről lehet csak szó, olyasmiről, hogy a megyei pártszervezésnél kit mivé és kit hová kandidáltak. Ugy látszik, az egyik részen a kelleténél kevesebb volt a lojalitás, a másikon pedig a kelleténél több az érzékenység. Mi nem az okokat kutatjuk, hanem a bekövetkezett állapotot bíráljuk. S kimondjuk nyíltan, hogy ez az állapot a lehető leggyat-rább, a lehető legoktalanabb s a lehető leg-tarthatatlanabb. És hozzáteszszük, hogy akik hozzájárultak ez állapot előidézéséhez, az egyik részről is, a másíkról is rászolgáltak busásan a nyilvános megkorholásra. Okát is adjuk e szigorú felfogásunknak.

Nógrád se különb vármegyéje az or-szágnak a többinél, a politikai pártélet tekintetében épp úgy, mint minden egyéb tekintet-ben. Amennyit másutt szabad megtenni, éppen annyit szabad Nógrádban is. Ami másutt tulmegy a megengedettség határán, ugyanaz tilos Nógrádban is. Nógrádnak nin-csen privilégiuma arra, hogy a szabadelvű-párt zászlaja alatt épp az ellenkezőjét csele-kedje annak, amit az egész ország a szabad-

elvűpárt érdekéül elismer. S kérdjük, hova jutnánk, ha a nógrádi példát a többi vár-megye is mind követné? Hova jutnánk, ha Árvától Torontálig és Zalától Brassóig min-den törvényhatóság területén elszakadná-nak egymástól a kormánypárt árnyalatai? Akkor ugyebár az országos szabadelvű-párt vidéki fióktelepei semmivé tennék a pártközpont politikai akaratát, a kormány programját lecáfolnák és neveltségessé ten-nék a vidéki pártszervek kanapépőrei s az országgyűlésen létrejött s elvi alapokra helye-zett új pártalakulást ismét szétbontaná ele-meire a helyi kottériák régi gyűlölsége. Ha Nógrádban szabad a volt nemzeti-párt tag-jainak a megyei szabadelvűpártból kivonul-niok, külön szervezkedniök s a meghasonlás visszacsínálásának ára gyanánt a főispán fejét követelniök, akkor ugyanez a procedura elő-adhatná magát a többi vármegyében is. S akkor az országgyűlési szabadelvűpárt egy-re jobban kifejlődő egysége mellett ellentétes tünetül felbukkanna az egész vonalon a vi-déki pártszervezetek széthullása. Az egyesülés, amelyet Széll Kálmán országos érdekből elvi alapon létesített, valahogy tovább vegetálna itt a központban, de a vidéken visszajutnának az álla-potok oda, ahol Bánffy alatt voltak. Meggondol-ták-e a nógrádi urak az egyik táborban épp úgy, mint a másíkbán, hogy ez hová vezetne? Tisztában vannak-e azzal, hogy ilyen viszony-nyok közt a vidéki klikkek helyi okokból fakadt visszavonása megdöntené a Széll Kál-mán kormányraléptekör létrejött fuziót s hogy a vidéki pártélet tényezőinek megférhetetlen-sége voltaképp dezavualná a miniszterelnök összeegyeztető politikáját s feldolná a közélet-nek azt az összhangját, amely a mai szabad-elvűpárt politikai és lélektani egységével áll és bukik? Az urak valószínűleg mindezekre nem gondoltak. Nekik verükben volt az ujj-huzás, régi kedves gyakorlatuk volt a kölcsö-nös bizalmatlanság s úgy találták nyilván,

TÁRCA.

Fűt...

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.

Egy első osztályú vasuti kocsiban találko-ztak először. Mikor meglátták egymást, összeréz-zenek. Ez az egy pillantás megértette velük, hogy ők tulajdonképp egymás számára vannak teremtv s hogy csak a sorsnak különös szeszélye, apró véletlenek logikusláncolata okozta azt, hogy mindaddig kikerülték egymást.

Az asszony abszolút szép volt: a gyöngéd-ségnek, a finomságnak, az örök nőiesnek testet öltött szimbóluma. A férfi maga volt az Erő és az Elet... És amikor először összevillant a tekintetük, azonnal tudatára ébredtek annak, hogy ők ketten együtt alkotják meg a Harmóniát. Azt és úgy érezték, hogy önmagukon kívül hiába keresnék, nem létezik sem a Szépség, sem az Összhang s tudták, hogy kettőjükben a Természet összekevert mindent, ami egymáshoz hasonló s a ami egymástól különbözik. S éppen ezért nyu-godtan, sajátos bizonyossággal várták az időt, amely majd egymásnak adja őket. Előre tudták mind a ketten: ennek el kell jönnie, ez nem lehet másként. A természeti és lélektani törvények sze-int is egyesülniök kell. És egyik sem gondolt az árulásra, amit el fognak követni: rajtuk ki-vül, körülöttük nem létezett senki és semmi... Ha majd eljő az óra, melynek bekövetkezését olyan isteni bizalommal várták, — csak akkor kezdődik el rájuk nézve az igazi élet. Minden, ami eddig volt, mindaz, amit távol egymástól,

egymás nélkül átéltek, a gonosz és a nemes, a jó és a rossz, a magasztos és a földi, mind, mind csak ennek a pillanatnak a teljességére való. A szenvedések, a küzdelmek, a megnevezhetlen vá-gyódás a sejtett, de el nem ért boldogság után csak azért volt, hogy intenzívebbé tegye a perc üdvösségét...

A kocsiban rajtuk kívül még ült valaki s az asszony kinézett a vidékre, a férfi pedig a waggon falán függő különböző rendeleteket olvasta.

De azért künn, a zöld fák alatt, a szaladó sinpár mentén, vagy a táncoló betűk között is csak egymást látták. S ha behunyták is a sze-müket és elfedték is a kezükkel, a kettős függö-nyön át is perzselő lánggal égette őket egymás közelsége.

Csak egy állomást utaztak együtt. Ekkor az asszony kiszállt a kocsiból. De odalenn meg-vártá, míg lassan elhalad mellette a vonat. A férfi pedig odaállt az ablakhoz és úgy bámult utána.

Mikor eltűntek egymás szemei elől, úgy érezték, mintha valami megszakadt volna bennük. És egyszerre végtelen pusztaság vette őket körül...

Másodszor társaságban találkoztak. Most meg kellett ismerkedniök. De azért az első közfogás után, mely át-meg átjárta egész valójukat, kerül-ték egymást. Lehetetlenségnek tartották volna banális szólásformákkal közeledni egymáshoz. De minden, amit mondtak, minden szó, amit máshoz intéztek, titkos, csak általuk értett jelentőséggel bírt és tekintetük a jelenlévők fölött, mellettük, sőt rajtuk keresztül is csak egymást kereste...

Valaki zongorázott. Az asszony felállott a helyéről, hogy bemenjen a másik szobába. A férfi előtt kellett elhaladnia s mert zűk volt a hely, mikor a ruhájával surolta, azt mondta: pardon. A férfi követte és mellé állott az ablakhoz.

— Miért jött utánam? kérdezte az asszony; pedig előre tudta a feleletet.

— Mert nem tehettem másként — szólott a férfi egyszerűen.

— Es mindig így fog követni?

— Mindig. Örökké.

— Miért?

— Nem tudom.

— Végzet ez?

— Végzet. Annak kell lennie.

Megnyugodtak benne. Mások is kijöttek a zongorát hallgatni s ők félreálltak egymástól. Nem azért, mert titkolni akarták, hogy megtalál-ták egymást, hanem mert nem kívánták profani-zálni szerelmüket.

Az ablak nyitva volt s a mezőnek összes színei beragyogtak hozzájuk: a fehér virággal te-lestőrt galagonyasövények, a kankalinnal és férfi-hűséggel elipegett tarka rét, a démütákkal vegyes löheretáblák, melyekbe térdig süpped a marha, mialatt az árnyékok lassan, mintegy elrejtülve hosszabbodnak meg a nyári délutánok hősé-gében...

Az asszonyért bejött az anyja és megérin-tette a karját.

— Haza kell mennünk — mondta.

Az asszony úgy nézett rá, mint egy más vi-lág lakójára.

— Haza? ... kérdezte értelmetlenül. Majd végigsimította homlokát.

— Ah igaz ... Haza...

Egyszer még visszanézett. A férfi ott ült

hogy megszokott szuverén kedvtelésükből kár bármit is feláldozni amaz ismeretlen portéka kedvéért, amelyet országos pártterdeknek neveznek. Kit terhel hát a hiba a Nőgrádban történektől? Habozás nélkül mondjuk ki, hogy teljesen egyformán mind a két árnyalatot. A régi szabadelvűpárt mutathatott volna több elzárkózást, a volt nemzeti-párt kevesebb érzékenységet; kötelessége lett volna mindkettjüknek, hogy alája rendelje a maga nagy indulatait s apró rankünjeit a párt egységéhez fűződő nagy nemzeti érdeknek.

Hibáztak hát intra muros et extra. Egyikük sem volt jobb a Deákné vásznánál. Csakis így jöhetett létre Nőgrádban az a sajnálatos politikai botrány, hogy a harmadfél évvel ezelőtt fuzionált szabadelvűpárt hajbakapott és széjjelment a választások előestéjén. A magára maradt régi párt üdvözlő táviratot küldött Széll Kálmánhoz. Ugyanezt fogja kétségtelesen megcsелеkedni különálló szervezkedése ötletéből a nőgrádi volt nemzeti-párt is. Mi pedig azt mondjuk mind a kettőnek, hogy nem üdvözölni kell Széll Kálmánt, hanem követni és támogatni.

A miniszterelnök szívesen elengedi a hódoló táviratokat, de azt nem engedheti el sem a nőgrádiaknak, sem másoknak, hogy akik elvi alapon az ő táborába gyűltek, azok férjenek el egymás mellett békességben s ne kockáztassák kicsinyes perpatvaraikkal azokat a nagy célokat, amelyeknek érdekében ő a szabadelvűpárt mai alakulását életbehívta. Hűségüket és ragaszkodásukat ne áradó táviratokban tolmácsolják, hanem a saját maguk fegyelmezésével, a miniszterelnök korszakos céljainak szerető felkarolásával bizonyítsák be a szabadelvűpárt vidéki tényezőit!

BELFÖLD.

A nőgrádi haro. A közeledő képviselőválasztások alkalmából Nőgrádvármegyében is szükségessé vált a szabadelvűpárt szervezkedése. De míg ez másutt simán, minden nehézség nélkül ment végbe, Nőgrádban új harcot szított a szabadelvűpárt régi hívei és azok közt, akik azelőtt *Seitovszky* Jánossal éltek a volt nemzeti párthoz tartoztak. A régi viszály felújulásáról a volt nemzeti párt köréből a következőket jelentik:

A vármegye múlt novemberi közgyűlése alkalmából abban történt megállapodás, hogy a szabadelvűpárt újjászervezésekor az eddig szemben állott megyei pártok ösztönözésére egyesülnek kifejezésül is, *Seitovszky* János, gróf *Degenfeld* Lajos eddigi pártelnök mellé társelnökök választásuk meg, továbbá, hogy a volt ellenzék tagjai a saját pártjuk kandidációját alapján

abban a karosszékekben, amelyből ő felállt és behunyt mind a két szemét s az asszonynak úgy tetszett, mintha e butorábrakarjai szerelmesen, kényeztetőleg ölelnék...

Egy kicsiny tő mellett álltak, haragoszöld kákaeszmók között, amelyek meghajoltak, majd újra feltápaszkodtak lépteik nyomán. Lenn, a vízben bágyadtan nyitották fel sárga szemüket a vizilliómók s felettük üvegábrán, gyöngyházfényű szitakötők, meg rubinnal kirakott fekete bárszönyeg lepkék szálltak, édes pihenőt keresve... A tő fenekén valóságos kis erdő képződött az egyre extázisban vonagló hínárból s a parton, a gát mellett a koldus-bogánéskóró vetette meg a lábát s mindegyre összedugta borzas ágait, mintha tiltott dolgokról sutogta...

— Jöjj! — mondta a férfi egyszerűen s megfogta az asszony csuklóját. Olyan szent zavarodást érzett, mint a fogoly, akiről leveszik a bilincseket. Nem titokban, nyíltan, emelt fővel fogja elvinni innen fényes nappal, mint a ki tudja, ismeri a maga akaratát, a maga akaratának a hatalmát, mint aki nem szegényli, amit tesz, mert úgy hiszi: ez a végzet, amelyet előre kimértek oda fenn...

De az asszony szótalanul, halványan nemet intett.

— Miért nem bízol bennem? — kérdezte a férfi szomorúan. — Hiszen te vagy nekem az egész világ. Ha — míg téged nem ismertem, *észerettem* is az asszonyokat, de soha sem találkoztam az *Asszonnyal*, a jósnak, a bájnok, gyöngédségnek és önfeláldozásnak ama ösztönével, amely elfogadtatja velünk a legnagyobb megpróbáltatásokat, és megvigasztal minden csalódásért... A míg téged nem láttalak, soha nem éreztem azt az ellenállhatatlan

választással be az üresedésbe jutott különböző megyei albizottságokba. Az ellenzék akkor azt kívánta, hogy az illető bizottságokban tagjai fungálni addig nem fognak, míg a föltétel másik része is teljesítve nincs; a fölszám kérelmére azonban, aki a szabadelvűpárt végrehajtó bizottságának számottevő tagjaival förtönt értekezése alapján azt mondta, hogy a második föltétel teljesedése is faktum gyanánt tekinthető, az ellenzék beleegyezett abba, hogy a tagjaival betöltendő helyeket azonnal elfoglalja, a másik föltétel teljesítését a maga idejére, tudniillik a pártszervezkedés alkalmára hagyja. Ez volt a helyzet a legutóbbi idők, amikor a szabadelvűpárt végrehajtó-bizottsága kandidáló ülésében *Seitovszky* Jánost a paktum ellenére a párt másodnökségére kandidálta, a járási, végrehajtó- és más albizottságokban pedig az ellenzék tagok számára helyeket fenn nem tartott, miről *Seitovszky* Jánost hivatalosan értesítették. *Seitovszky* a június elsőjére összehívott bizalmas értekezleten ezt a körülményt előadva, bejelentette, hogy a megyei szabadelvűpártba ezek után be nem lép, amit az egybegyűltek egyhangú helyesléssel fogadtak s egyuttal elhatározták, hogy most már, miután a párttal szemben másodszor tanúsítanak ily eljárást, a viszonyoknak gyökeres megváltozása, vagyis míg a fölszám személyének változásáról a rendszerváltozás is nem fog nyilvánulni, semmielő paktum tárgyában további egyezkedésekbe, tárgyalásokba nem bocsátkoznak, ugyancsak határozatilag kimondták, hogy a volt megyei ellenzék tagjai az összes albizottságokban viselt állásaikról lemondanak, mit a jelenlevők az alispánnak azonnal be is jelentettek.

A horvát miniszter választói közt. *Karlócáról* távirják: *Cseh* Ervin horvát-szlavon miniszter tegnap este ideérkezett választói közé. A polgárság rendkívül ünnepiesen és lelkesen fogadta a minisztert, aki nemcsak országgyűlési képviselője, hanem diszpolgára is *Karlóca* városának. A miniszter este 8 órakor érkezett a zimonyi személyszállító-hajóval. A hajóállomáson a városi tanács, a városi képviselőtestület, *Jankovics* Anatol és *Letics* György archimandriták a pátriarka nevében továbbá a görög-keleti és római katolikus papság üdvözölte a minisztert, aki aztán a fölszámnal a pátriarka diszkocijára szállt és a városi tűzoltók iáklás sorfala között, diadalkapun át mozdulurrogás között a városi förtőre hajtottak. A vendég tisztelőre a pátriarka palotáját, a városházát és még sok középületet és magánházat föllobogózták és gyönyörűen kivilágították. A város förtőren előkelő közönség várta a minisztert. Ott voltak a város összes választói, szerbek, horvátok és németek vegyest. A város nevében *Jankovics* polgármester üdvözölte a minisztert, akit aztán a pátriarka udvari papsága a pátriarka palotájába kísért, ahol az őz főpap maga üdvözölte. Nemsokára azután a szerb dalegyesület jelent meg a palota előtt és szép szerenádát adott a miniszternek, aki az erkélyről hallgatta a pátriarkával együtt. Az ünnepi dal eléneklése után *Cokics* János, a szerb egyházközösség elnöke lendületes beszédet intézett a miniszterhez, mire *Cseh* Ervin szíves szavakban válaszolt és megígérte, hogy választóinak minden törvényes és jogosult kívánságát tőle telhetőleg elő fogja mozdítani. A dalegyesület még néhány szerb és horvát dalt adott elő, azután az előkelő társaság az erkélyről visszavonult. Ma reggel a miniszter jelen volt a székesegyházban tartott pünkösdi istentiszteleten és

gerjedelmet, amely a kiválasztott lény felé sodor... Soha eddig nem tudtam, hogy létezik az a méhetlenül finom és mégis elszakadhatatlan fonál, mely két rokonérzésű szívet egymáshoz köt. Röviddel ezelőtt még azt sem tudtam, létezel-e? Amint megjelentél, egyszerre felzavartad nyugalmamat. Úgy tetszik nekem, hogy te megvalósított számomra a boldogság aranyalmát, hogy már ismerlek egyszer, egy régi rejtelmes világban, és hogy erre a világra csak ama áldott pillanatért jöttem, hogy viszontlássalak... Ama peretől, midőn felállaltalak, hozzád tartozom és hiába keresném másutt a boldogságot, mert a boldogságnak alapelve, kutfje és lényege te, egyedül csak te vagy. Mélységes rajongással és el nem muló vágyódással veszek körül: ki fog égni a lelkem belé, de addig nem tehetek mást, csak imádlak... Oh jöjj velem, hát hiszen még tegnap kész voltál rá...

— Tegnap óta sok minden megváltozott.

— Mi változott meg? Ami körülöttünk történt, az nem érintheti szerelmünket. Az változhatatlan.

Az asszony eszűgédten nézett rá. Tegnap még ő is azt gondolta, elérkezett az ünnepnapok világa, a hetedik nap temérdek gyönyörűsége, az az csodaélet, amelyben idegenül néznék a kötelességekre. De tegnap óta történt valami. Egy csekélység. Egy semmi. Egy picinyke rög esett az útra, amelyen haladni akart — egy kis rög, amelyet a legkisebb érintés is tovaorgdithet. De az ő lelke megérezte: ezen a rögön ő nem léphet keresztül. Más megtehetné: egyszerűen odább löditaná a cipője orrával — de ő tudja: keresztül esnek rajta.

Mert az ő lelke olyan finom szövvényekből van összehozva, amelyeknek minden szála egy pontban fut össze s azokon a legkisebb szakadás is: halált jelent.

azután a szerb pátriarka disztermében fogadta a küldötteket. Délután két órakor a pátriarka nagy ebédet adott a miniszter és a képviselők tiszteletére. A pátriarka lelkes felkészítőben ünnepelte a minisztert és utána a megjelentek a Moogája Jeta dalt énekeltek. Cseh miniszter meleg hangú felkészítőben válaszolt és *Brankovics* pátriarkát életette.

A selmecbányai mandátum. A selmecbányai szabadelvűpárti polgárok egy része tudvalegőleg *Pulszky* Agostot kínálta meg a képviselőjelöltséggel. *Pulszky* Agost, aki a jelöltséget elfogadta, ma *Selmecbányáról* a következő táviratot kapta:

A nevével kibontott zászló hívei ma szervezkedő gyűlésükön lelkes örömmel vették tudomásul jelöltséget és az ezt ölaánló küldetés azon jelentését, hogy képviselő ul szívesen fogadta a selmecbányai szabadelvűpárt tekintélyesebb részének bizalmát. A párt minden tagja lelkesedéssel fog küzdeni a szabadelvűpárt zászlájának dicsőségese győzeleméért és örömmel várja kitábasza helyezett idejüvetelét. *Baán* Elemér királyi közjegyző, pártelnök.

Beszámoló. *Bartha* Miklós, Gyula város országgyűlési képviselője vasárnap mondta el beszámoló beszédét. Vele voltak *Visontai* Soma és *Holló* Lajos képviselők, *Lovász* Márton és *Bartók* Lajos lapszerkesztők.

Dutkay Béla, a város polgármestere meleg szavakkal üdvözölte a megjelent képviselőt és a város közönsége nevében felkérte, hogy tartsa meg beszámolóját.

Bartha Miklós beszédében foglalkozott a Bánffy bukása óta történektel, azután áttért a szélsőbal belső ügyeire. Ezekről a következőket mondta:

Ő a függetlenségi és 48-as párt két árnyalatának egyesülését óhajtja, de az egyesülésnek nagy akadályai vannak. Nem elviek, mert hiszen elvi különbség e két párt között nincs. A delegációba való bemenetel sem elvi különbség, mégis ez a legfőbb akadály a egyesülésnek, mert ő és társai kötelesség-mulasztást vélnék elkövetni, ha a nemzet által a közös ügyekre fordított vér- és pénzadónak ellenőrzését elmulasztanák. Ha szőlő és társai belépnek a Kossuth-párba, ez most azt jelentené, hogy az ország elesnék ettől a fontos, mulasztatlan ellenőrzéstől. Figyelmezteti a közönséget és adatokkal igazolja, hogy a függetlenségi párt 30 év óta jóformán sohasem volt egységes, mindig voltak benne különböző árnyalatok és frakciók, de azért a párt a választásokkal és más pártokkal szemben mindig egységesnek, egy pártnak tartotta magát. Most, úgy látszik, már nem úgy van, mert a gyűlölködésnek és a rágalomnak egész árja zudul szőlőre és társaira úgy a fővárosi sajtóban, mint a vidéken. Gyűlölről egy tekintélyes párttag levelet írt neki, amelyben tudtára adja, hogy nyilvános pártgyűlésen miket mondtak róla. Egy valaki elmondta, hogy ő (*Bartha*) kiegyezkedett a néppárttal, a kormányval, a mágánokkal, hogy ő csak úgy lehetett képviselő, hogy összevagdalta magát és azt monddta, hogy a katonatisztok vagdalták össze. (Nagy felháborodás. Felkiáltások: Ki volt ez a pimasz?) Ilyen körülmények között igazán nehéz az egyesülésen sikerrel munkálkodni. Ma egy helyi lapban egy levél jelent meg Kossuth Ferentől, mely az ő pártjára hárítja az egyesülési kísérletet meghiúsulását és ezért Hentallert ajánlja képviselőnek Gyulára.

— Szólj — kérte a férfi és összekulcsolta a kezét. — Szólj, miért e habozás?

— Ki hatolhat a titkos befolyások mélyére, amelyeknek a lények minden szabály és valószínűség ellenére engedelmeskednek?... — választolt az asszony reménytelen hangon. — Ki mondhatja meg, miért ébredünk fel egyszerre megvigasztalódva hosszú kétségbeesés után a nélkül, hogy nyomoruságunk változott volna? Ki magyarázza meg, miért tartjuk természetesen ma azt, amit tegnap kárhözattunk, amit megbotránkozással utasítottunk vissza, s miért lehetetlen az ma, amivel tegnap megalkudtunk?... Idegenszerű, különös kettősségben rejlik ez a dolgoknak, a levegőnek, a futó perenek, amely magával visz valamit a mi kezdetleges organizmusunkból, hogy újabb erővel, frissebb érzelmekkel helyettesítse azt... Az előbb azt monddt, hogy a szerelmünk változhatatlan. Igen, ebben igazad van. Ez az érzés diadalmas marad az idők felett. De az *illúzió* nem az. E nélkül pedig nincs boldogság.

— De hát mi történt? Könyörülj rajtam... mondd meg, mi bajod?...

Az asszony végtelen szájalommal nézett rá és mert látta a halálos gyötrődést szemében, kinyújtotta kezét — most először — hogy végigsimítsa vele a férfinak sűrű, fekete haját, forró arcát, égv ajkait. Érezte, tudta, hogy azzal, amit mondani fog, olyan mély fájdalom okoz mind a kettőjüknek, amelynek emlékét nem mossa el még az idő sem...

— Megmondom — szólott halkan és hangja remegett a felindulástól. De ne haragudj érte reám. Lásd, én nem tehetek róla, hogy úgy van megalkotva a lelkem, hogy egy apróság, egy semmi képes kioltni a napsugárt belőle.... Tulajdonképpen csak egy-két csillózó szín kopott

Kossuth téved, mert amikor ez a levél kelt, a tárgyalások még folyamatban voltak.

A beszámoló után a választók Barthát újra jelölték.

A delegációk.

Budapest, június 3.

A delegációk bizottságai befejezték munkájukat és rákerült a sor a nyilvános ülésekre. A magyar delegációnak ma a hadügyi és külügyi albizottságai zárulást tartottak meg, amelyen hitelesítették a jelentéseket és elvégezték a szokásos udvariasságokat.

Az osztrák delegáció már megtartotta ma első teljes ülését, melyen a hadügyi költségvetés tárgyalását kezdte meg. A magyar országos bizottságnak holnap lesz az első nyilvános ülése.

A külügyi jelentés.

A magyar delegáció külügyi albizottsága tegnap délelőtti 11 órakor Tisza Kálmán elnöke alatt tartott ülésében hitelesítette a Falk Miksa által szerkesztett jelentést. Ez a jelentés immár huszonhatodik azok közül, amelyek a külügyi előadó finom és színes pennája alól kikerültek. Ez is magasban fölébe emelkedik a bizottsági jelentések átlagos színvonalának, amint-hogy Falk Miksának minden írása mindig föltűn van az átlagon.

Az olvasmányának is élvezetes, érdekes és értékes jelentés után arra a megnyugtató benyomásra, hogy a nemzetközi politika terén ez idő szerint nem forognak fönn és emberi előrelátás szerint a legközelebbi jövőben sem fognak fölmerülni oly kérdések, melyek a hatalmak között komolyabb bonyodalomra adhatnának okot, vagy a monarchiák részéről oly melegen óhajtott békét veszélyeztetnének.

A külügyi albizottság helyeslő tudomásul vette azon részletes fölvilágosításokat, melyeket a külügyminiszter a kínai bonyodalommal szemben követelt eljárásra nézve adott.

Ami a külügyi politikánkat általában illeti, az irányára és főcéljaira nézve a lefolyt évben sem változott, de nem változtak azon főtenyzékek sem, melyeknek segítségével ama célok elérésére törekedtünk. Ezek közt ma is első sorban áll a hármasszövetség és habár komolyabb politikai körökben eddig sem tulajdonítottak fontosságot azon híresztéseknek, melyek a hármasszövetség szilárdságának megrendülését, vagy éppen annak közeli föloldását akarták kilátásba helyezni, mégis nagy megnyugvásunkra szolgál azon határozottság, melylyel a külügyminiszter e híresztéseket megcáfolta és annak az „alapos reménynek” adott kifejezést, hogy politikánknak ezen alapjában, mely az évek folyamán az általános béke-érdek szemponyjából oly kitűnően bevált, a jövőben sem fog bármilyen változás történni.

A monarchiák és Oroszország közt fönnálló egyezkedés éppen első sorban arra irányul, hogy a Keleten a status-quo lehetőleg föntartassék. Mint-hogy azonban mindkét hatalom a Balkán-államok önelhatárolási jogát respektálja, sem az egyik, sem a másik nem vállalhat kezességet arra nézve, hogy kívánsága ellenére s a Keletnek egyik, vagy másik pontján a status-quo megváltoztatására nem fogna kísérlet tétetni. Ebben az esetben a két hatalom az 1897-iki megbeszélések értelmében mindenekelőtt egyetértőleg kísérletet fog tenni, hogy a netalán

le róla s a szertelen rajongásnak lellem szent örületéből megszólt aranypalástja... Nagyon szeretlek most is, de ez az érzés mélyen benn van a szívem közepében s attól a fagytól, amely kívülről érte — megdermedt már... Tegnap még exaltált lellemnek egész valósága betelt egy névvel — a te neveddel, ma pedig...

Elhallgatott.

— Ne kinnöz tovább, az Isten szent nevére kérlek — esdekelt a férfi — Mondd, mi történt tegnap?...

— Az utcán járkáltam. Nem volt kitűzött céloim, szórakozottan néztem körül azzal a titkos reményiséggel, hogy talán megérezd közelségemet s erre jössz te is... E helyett más történt. Amint befordultam egy utcáson, csaknem össze-ütöttem egy asszonnyal, akit egy közös ismerősünk köszöntött. Nagyon jól, vagyis inkább drágán volt öltözve és csak úgy suhogott a se-lyeműtől. Középtermetű, csinos arcu nő volt, olyan asszony, akit a férfiak háromnegyed része érdekesnek fog mondani, de aki ennek dacára határozottan közönséges...

— Nos? És aztán?...

— Megkérdeztem, hogy kicsoda? — A feleséged volt.

— A feleséged? Jó Isten! hiszen tudod, hogy huszonhárom éves voltam, mikor meg-es-küdtünk s hogy már néhány év óta csak mellette de nem vele élek...

— Tudom. És ismételve kérlek: bocsásd meg, hogy ily gyöngédtelemnek kellett lennem. De ez a gondolat, hogy te — ha rövid ideig is — ebben az asszonyban találtad fel a boldogságot — hogy ő volt, aki megismertette veled az asszonyzerelem édes misztériumait — elviselhetetlen. Mert aki valamikor őt szerethette, — az engem nem fog soha megérteni...

változás által, ha az többé föl nem tartóztatható, sem az egyiknek, sem a másiknak érdekei ne károsuljanak.

Egyébiránt a monarchiák és Oroszország közti egyetértés üdvös kihatásának nyomai a múlt évben is több ponton voltak észrevehetőek. Ennek köszönhető nagyrészt az, hogy az úgynevezett macedóniai mozgalom, habár nem volt egészen megszüntethető, de legalább bizonyos határok közé szorítottat, valamint az, hogy az ezen ügyből Bukarest és Szófia közt keletkezett véleményeltérés komolyabb következmények nélkül múlt el.

Még nagyobb súlylyal bírhat a monarchiák és Oroszország közt fönnálló bizalmas viszony Szerbia ügyeire nézve, ahol oly sokáig a két nagyhatalom közti vetélkedés és bizalmatlanság föltétele volt az egész politika kiindulási pontját. Ha a külügyminiszter azon reménynek ad kifejezést, hogy Szerbiában mindent körülírnak, ami által a velünk való jó viszony csorbát szenvedhetne és így monarchiáknak a szomszéd ország iránti jóakarataiban elhidegülés állna be: ez bizonyosan nem akar fenyegetés lenni, hanem csakis egy külön esetre való alkalmazása a miniszter előbb említett azon általános kijelentésének, hogy érdekeinknek károsítását és monarchiák hatalmi állásának veszélyeztetését soha és sehonnán nem fogja tűrni.

A jelentés végül azt ajánlja, hogy a külügyminiszternek a külügyi ügyes, méltóságteljes és sikeres vezetéséért elismerését, a jövőre nézve pedig bizalmát fejezze ki.

A hadügyi jelentés.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtti 10 órakor Szilágyi Dezső elnöke alatt ülést tartott. Jelen voltak a közös kormány részéről: báró Krieghammer közös hadügyminiszter és a szakelőadó; a magyar kormány részéről gróf Széchenyi Gyula ő felsége személye körüli miniszter. Szilágyi Dezső elnök az ülést megnyitván, felhívja dr. Münnich Aurél előadót a jelentés előterjesztésére. Dr. Münnich Aurél előadó felolvassa a jelentést, ami közel két órát vesz igénybe. A jelentés, amely jóformán változatlanul fogadtatott el, kiterjeszkedik az albizottsági tárgyalások folyamán felmerült összes mozzanatokra. Mint különösen érdekeseket, kiemeljük a jelentésből a következő részeket:

A katonai orvosi jelöltekre vonatkozó hadügyminiszteri válsázhoz a jelentés a következő megjegyzést fűzi: Az albizottság örömmel veszi tudomásul az ösztöndíjakat élvező magyarországi katonai orvosjelöltek számárnyában az előző évekhez képest beállott kedvező változást és csak kíváncsian tartja az e téren elért eredmények további fejlesztését, valamint tudomásul veszi a hadügyminiszter azon jelentését, hogy ez eredmény leginkább azon intézkedés folyamánya, mely szerint a jelen évben már az első éves orvosi növendék is élvezett havi 40 korona díjat míg eddig az ösztöndíjak csakis a hetedik félév után adományoztak.

A műegyetemi hallgatók ösztöndíjairól a jelentés e képpen emlékezik meg: A közös hadügyminiszter jelenti, hogy előrelátólag abban a helyzetben lesz, hogy a katonai építész-mérnökök állásait oly tisztelkek fogja betölteni, akik a katonai építész-mérnöki tanfolyamot végeztek, minek folytán a műegyetemi hallgatók számára engedélyezett ösztöndíjakat, amelyeknek adományozása, mint az eredmény mutatja, ugy sem vezetett célhoz, meg fogja takarítani. Ennek folytán új ösztöndíjak adományozása nem történt és a jövőben sem fog történni.

A katonai lelkesekről a katonai képzőintézetek lelkesztőtanárai vonatkozó tételnél a következőket mondja a jelentés: Az albizottság megnyugvással veszi a hadügyminiszternek azt a kijelentését, hogy mindig arra fog törekedni, hogy az összes bevett egyházakhoz tartozó katonák egyenlő lelki gondozásban részesüljenek és a lelkesítő állások száma a lelkesítő gondozás alá tartozó egyének számához viszonyítva arányos legyen, valamint a különböző bevett egyházakhoz tartozó lelkesek ugy nagy, mint fizetési fokozat tekintetében egyenletes elbírásban részesüljenek. Kíváncsian tartja azonban az albizottság, hogy a rendszeresített lelkesztőtanárok által előadandó egyéb tárgyak között ne legyenek oly tanfolyamok, amelyek tanítására a különböző egyházak felolgasának eltérése befolyást gyakorolhat.

A katonai büntető eljárás reformjáról a jelentés a következőkben emlékezik meg: A katonai büntető eljárás életbeléptetése tárgyában a hadügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy reméli, hogy a legrovidebb idő alatt a már kész javaslatot mind a két honvédelmi miniszter hozzájárulásával fogja átvetni a két igazságügyminiszterhez és azok véleményeinek beérkezése után a javaslat majd törvényhozási tárgyalás alá lesz terjeszthető. Az albizottság azon reményben, hogy ezen tárgyalás lehetővé vágya a legrovidebb idő alatt be fog következhetni, a választ tudomásul vette.

Azután Miklós Ödön mutatta be az élelmezési és felszerelési szükség albizottságának jelentését, melyből kiemeljük a posztó-szerződéses feltételeinek azt a kikötését, hogy a posztógyártáshoz szükséges nyers anyag kizárólag az ország területén szerzendő be, minek ellenőrzése az illető kereskedelmi minisztereknek tartottat fenn.

A jelentés hitelesítése után Münnich Aurél előadó javasolja, hogy Krieghammer Ödön közös hadügyminiszternek, osztályfőnökének és összes szakkozegeinek nyilvánítsa a szakbizottság elismerését azért a nagy előzékenyséért, melylyel alkotmányos kötelességüknek megfelelően, a tárgyalások folyamán az

összes igényelt adatokat és felvilágosításokat legkészségesebben megadták.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

Horánszky Nándor javasolja ezután, hogy Szilágyi Dezső elnöknek a tanácskozáskor bölc és tapintatos vezetésért, de különösen azért, hogy az albizottság figyelmét a tanácskozások folyamán ébrentartani igyekezett, ezzel is előmozdítván azt, hogy az albizottság alkotmányos kötelességének minél hűvebben megfeleljen, jejezze ki az albizottság köszönetét. Javasolja továbbá, hogy az előadónak is mondassék köszönet azért az ernyedetlen buzgalomért, amelylyel a jelentés elkészítésének nagy fáradsággal járó munkáját a rendelkezésre állott idő rövidsége mellett is teljes alapossággal végezte el.

Mind a két indítvány egyhangulag elfogadtatván, a hadügyi albizottság ülése véget ért. Ezután nyomban a négy egyesült albizottság tartott ülést, amelyben változatlanul hitelesítették az albizottságnak ugyancsak Münnich Aurél előadó által szerkesztett jelentését.

A teljes ülések.

A magyar delegáció holnap délelőtti 10 órakor ülést tart, melynek napirendjére a külügy és tengerészeti költségvetésének tárgyalását tűzték ki. Előrelátólag a holnapi ülésen fogja előterjeszteni Ugron Gábor interpellációját a közös hadügyminiszterhez D'Orsay Olivér méneskari ezredes nyugdíjaztatása ügyében. Az interpelláció megtételét már a hadügyi albizottság ülésében jelezte és így a hadügyi kormány abban a helyzetben lesz, hogy az interpelláció megtelekor arra a választ nyomban megadhassa. Ugy hírlík, hogy a mennyiben Ugron holnap interpellációját előterjesztén, amiről ma még gróf Szapáry Gyula elnöknek hivatalos tudomása nem volt, Jekelfalussy Lajos altábornagy, a közös hadügyminisztérium első osztályfőnöke Krieghammer Ödön báró nevében haladéktalanul válaszolni fog az interpellációra.

Holnapután délelőtti 10 órakor a magyar delegáció folytatja plenáris tárgyalásait. A holnaputáni ülés napirendjére a bosnyák csapatok költségeiről szóló jelentést, továbbá a közös pénzügyminisztérium költségvetését és a közös zárószámadások tárgyalását tűzték ki.

Csütörtökön, urnapja lévén, a magyar delegáció tanácskozásai szünetelnek, valamint pénteken is, mikor az osztrák delegáció tart ülést. Szombaton a hadügyi költségvetés kerül tárgyalásra, aminek elintézésével a magyar delegáció érdemleges munkája véget ér.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció herceg Lobkowitz elnökele alatt ma délelőtti 10 órakor tartotta első teljes ülését. Az ülésen megjelentek a közös miniszterek és a közös kormány bejelentett hivatalos képviselői.

Napirenden a hadügyi költségvetés tárgyalása volt. Mindenekelőtt több interpellációt olvastak föl, melyek közül minket csak az az interpelláció érdekel, melyet Vogler és társai nyújtottak be azáltal, hogy a hainburgi katonanevelő iskola számára a húst miért szállítják Pozsonyba.

Walterskrohen előadó: Röviden ismrteti a költségvetés egyes tételeit és a költségvetési bizottság indítványához képest elfogadásra ajánlja.

Utána dr. Herold ifjú-cseh szólaít föl a költségvetés ellen. Előszörban ama fölfigas ellen szólaít föl, hogy a katonaságnál már kitudattá vált az, hogy kétéle becsült van: katonai és polgári becsült. Titakozik az ellen, hogy ez a definíció minden alkalommal kiélesítessék. Sürgeti a katonai büntető-törvénykönyv reformját. Szemere veti a kormánynak, hogy titkolódik a katonai eljárások körül és kérdi, miért nem teszik nyilvánossá a tárgyalásokat. Attér ezután az öngyilkosságokra, melyek a hadseregben előfordulnak, s ezeknek okát a nagymérvű kinszokban keresi és találja. Azt a kérdést veti föl, hogy miért nagyobb az öngyilkosok száma a katonaságnál, mint a polgári életben. Majd behatón foglalkozik a nyelviszonyokkal és arra az álláspontra helyezkedik, hogy a német nyelv többé nem bír azzal a jogosultsággal, hogy továbbra is az legyen a hadsereg nyelve. Kérdi, hogy miért engedik meg a magyar területen levő katonai hadsádogoknak, hogy magyar nyelven érintkezessenek a polgári hadsádogokkal? Ha ezt megengedik a magyaroknak, ugyanazon joggon követelhetik a csehek is, hogy nekik is megengedessék a cseh nyelven való érintkezés. A költségvetést nem fogadja el.

Utána Thurnherr szólaít föl. A költségvetést elfogadja. A hadügyi terhek folytonos növekvését kifogásolja és azt mondja, hogy ennek végtére véget kellene vetni. Sürgeti a kétéves szolgálati idő behozatalát, mely által a hadsereg költségei kevesbednek. Követeli, hogy a legénység elemezése javíttassék.

Kaftan kérdést intéz a miniszterhez az új tábori ágyuk fölől, aztán tisztán Prága városát érdeklő ügyekről tesz említést. Sürgeti a prágai váralkal el-távoltítását és a váralkal vonalába eső építési engedélyek ügyének végleges rendezését. Hosszasan kritizálja a hadsereg költségvetését technikai szempontból és kéri, hogy a költségelőirányzat helyesebben szerkesztessék, mert különben lehetetlen, hogy a laikus ember eligazodjék. A költségvetést nem fogadja el.

Tollinger: Különösen a párbajkérdéssel foglalkozik. Olyan reformot kíván, amelynél fogva a párbaj megtagadása miatt senki ellen se lehessen katonai becsületbírósg útján eljárni. Majd ezt mondja: Még ha egy uralkodó maga tűrné és követelné a párbajt, még akkor is, sőt akkor még inkább, kötelessége minden hazafinak és a dinasztia minden barátjának, hogy ily öngyilkos-mánia ellen fellépjen. Irónia, hogy államunkban oly elemeket kényeztetnek és pártolnak, amelyek nyíltan vallják magukat...

Wolf: Na, na, minek?

Tollinger: A köztársasági eszmék híveinek, a hazafiságot ostobaságnak tartják, vagy a Németország-hoz való csatlósásra törekcsenek.

Wolf: Vámunio és szövetség a német birodalommal.

Tollinger: Amikor egyes képviselők egész nyíltan azt hirdetik, hogy Ausztriát Németország annekálja...

Wolf: Kik és hol mondtuk ezt?

Tollinger: Különböző nyilatkozatok, amelyek a képviselőházban tettek, igazolják állításomat.

Wolf: Ausztriával szemben a legellenesgebb hatalom Róma, nem pedig a nagy német mozgalom!

Előzők: Felszólítja Wolfot, hogy ne szakítsa félbe a szónokot.

Tollinger: Midőn kiadták azt a jelszót: Egy birodalom, egy császár, egy vallás! Melyik vallást, melyik császárt értették tehát? Csak mondják ki egyenesen.

Wolf: Nektek a pápa a világegyetem koronája.

Tollinger végre határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben utasítatni kéri a katonatiszteket, hogy a párbaj ellen állást foglaljanak.

Pommer a hadsereg nemzetiségi viszonyait tárgyalja s e tekintetben polemizál az előtte felszólalt cseh képviselőkkel. Beszédében több vonatkozás van a magyar viszonyokra és az mondja, hogy helytelen volt annak idején a magyar és horvát honvédségnek azt a koncessziót tenni, hogy vezénylő nyelvük a magyar, illetőleg a horvát legyen, de azért a magyar álláspont egészen más, mint a csehek követelése, mert a magyar nyelv Magyarországon államnyelv jelentőségű. A németek annak idején politikai hibát és tapintatlanságot követtek el, a midőn nem fogadták el *Deák* Ferenc álláspontját, aki a kiegyezési tárgyalások alkalmával tudvalevőleg szinte tányéron nyújtotta a németeknek azt a koncessziót, hogy Ausztria összes tartományaiiban a német nyelvet proklamálják államnyelvnek. Ennek el nem fogadása annak idején a *Giskrák* és *Herbstek* ellenállásán mult és most az a következménye, hogy annyi év után a cseheknek mindig újból kell előállniuk a követelésükkel, hogy a cseh nyelv államnyelv legyen. Ez a követelés azonban éppen olyan meddő, mint a cseh közjogra való törekvés. — Beszéde további folyamán a szállítások kérdésével foglalkozik. Kérde a hadügyminiszter, miért engedi meg azt, hogy a gráci katonai szállítók, akik Grácban laknak, nem stájer termékeket, hanem magyar búzát és magyar rozst szállítsanak a gráci rakárnak? Majd az öngyilkossági esetek kérdésével foglalkozva, helyteleníti, hogy a katonaságnál a brutalitások még mindig annyira napirenden vannak. Beszél a hadsereg oktatási és kulturális viszonyairól, s végül határozati javaslatot terjeszt elő, hogy utasítsák a hadügyminisztert, hogy egy éven belül terjeszse elő az új katonai büntető-törvénykönyvet.

Abrahamovics főleg a katonai büntető-törvénykönyv reformját sürgeti és felszólítja a minisztert, hogy a javaslatot ne tisztán katonai körök által doigztassa ki, hanem küldjön ki a polgári jogászokat is, akik nagy tudásukkal bizonyosan kellő garanciát nyújtanak arra, hogy az új katonai büntető-törvénykönyv a helyes törvénykezés és jogszolgáltatás minden elvénél megfeleljen. Azután különféle etikai szempontokról beszél általános figyelemfelkeltéssel.

Delagana olasz képviselő az olasz nemzetiségek szempontjából terjesztett elő több óhajtat. **Vassilko** a bukovinaiak érdekében szólalt föl. Többek között a meleg vacsora kérdését is emlegetve, nagy derűtelt keltett arról a kijelentésével, hogy neki egy ezredes egyszer azt mondta, hogy a katonaság vasár- és ünnepnap azért nem kap vacsorát, mert ily napokon a katonák ugyis kísélt és akkor a szakácsnők látják el a katonaság ételmezését.

Vassilko (Bukovina) azt mondja, hogy annak a tartománynak a lakossága, amelyet képvisel, nagyon hazafias és szereti a katonákat, de azért páriává alacsonyították le. Azután több katonai kérdést tesz szövé, majd rátér a nemzetiségi kérdésre, amely még teljesen megoldatlan. A katonák számára meleg vacsorát követel, végül kívánja a hazasági óvadékkönyvszer el-törleszt.

Horzmannsky szerint a parasztlakosság legfőbb kívánsága az, hogy a gazdaságban nélkülözhetetlen flukta a póttartalékba, a fegyvergyakorlatokat pedig tegyék át májusra.

Vogler azt kívánja, hogy az egész hadügyre, nevezetesen a betegségre, a katonák kiképzésére, az öngyilkosságokra és egyebekre is kiterjeszkedő statisztikát mutassanak be.

A katonai büntető-törvény reformját ő is sür-gősen szükségesnek tartja. Rosszszája a párbajkénszert, de azért kijelenti, hogy Tollinger határozati javaslatát nem szavazhatja meg, mert ez csak katolikus szempontból tárgyalja a kérdést.

Stransky azt mondja, hogy a katonai szállítások körül követelt eljárás soha sem igazgatta föl a lakos-ságot annyira, mint az idén és tavaly. Az eljárás valószínűségi főlaborodást szült. Ha nem vetnek véget annak az állapotnak, hogy egy százados egy ruha-raktárban a kispaprosokat szállításuk visszavetésével tönkretesze, szőlő kénytelen lesz kirkukolni a szimel, csak ott tart, hogy akkor európai botrányra kerül a dol-g. Azután átér a párbajkérdésre. Nem kívánja a hadügyi kormányt, hogy a párbajt kiirtsa. Azt

azonban mint delegátus megkövetelheti, hogy a legfőbb katonai hatóságok ne szólítsák föl a tisztakat párbajozásra. Az állapotok jellemzésére illozza *Witrowsky* albiró esetét. (Író közbeszél, amiből heves szóváltás támadt közte és a szónok között). Végül reményét fejezi ki, hogy a hadügyminiszter végre-va-lára dülőre viszi a katonai büntető-törvény reformját.

Kern delegátus a mezőgazdasági munkásokra való tekintettel a katonai szolgálat megkönnyítését kívánja, azonkívül a vasárnapi munkaszünet megtar-tását és a katonaság vallásos érületének ápolását.

Iro Tollingerrel polemizál a párbajkérdésről, azután tiltakozik a hazaárulás vádjá ellen, amelyvel a nagynémeteket illetik. Amire pártja törekszik, azt alkotmányos uton akarja elérni. Szóló pártja a német-osztrák-magyar szövetség miatt elvben nem ellensége a hadsereg fejlesztésének. A költségvetés ellen fog szavazni, amíg a hadügyi kormányzat nem teljesíti a nagynémetek kívánságait.

Báró Skrbensky számos kívánságot hoz fel a mezőgazdaság érdekében.

A tárgyalást ezután félbeszakították. Ezután igen sok kérdés és interpellációt olvastak fel. Hét óra tíz perckor az elnök kimondja az ülés berekesztését. A legközelebbi ülés szerdán, e hó 5-ikén délelőtt 10 órakor lesz.

KÜLFÖLD.

A cseh-német nyelvkérdés. Míg *Korber* azon fádadozik, hogy gazdasági programjával elterelje az emberek figyelmét a veszedelmes nyelvkérdés-ről, addig az ellenzék épp ezt a kérdést iparkod-nak aktualitásban tartani, hogy mentül több kellemet-lenséget okozzon a kormánynak. Prágában a német néppárt tartott egy ilyen célú pártgyűlést. Ezen képvise-lve voltak Csehország német vidékeinek néppárti kiküldöttjei. Nagy újságot nem határozott a párt: a program megegyezik a német néppárt általános programjával, de Csehországra nézve azzal a pótlással, hogy a tartománygyűlésen két nemzetiségi kuria legyen, a német kerületek hivatalnokai pedig kizárólag németek legyenek. Elénk vita tárgya volt a legközelebbi tartománygyűlési választás, de határozatokat nem hoztak.

Spanyolország bajai. Julius elsején be-számol a spanyol trónbeszéd a közelmúltól s programot ad a közel jövőre nézve. Csak szo-moruság lehet ebben a trónbeszédben, amelynek szövegét most állapítják meg, amidőn vérel föstik egy virágzó iparváros utcait a zendülők és az ellenük vezényelt katonák vére. A kormány is zavarban van, még a rendíthetetlenül kormány-párti *Correo* is beösméri, hogy a többség nagyon kicsiny, de azért a „kellő fegyverrel” így is el-lehet kormányozni. A kormánylap a szenátor-választások ötletéből írja ezt, amelyek tizenkétfé-lét pártot juttattak a szenátusba. A háromszázhar-minchérom szenátor közül liberális kormány-párti 163.

A trónbeszéd főpontja a konkordátum re-formjára és a papi rendekre fog vonatkozni. Egy-uttal szó lesz benne *Katalónia autonómiájáról* is, valamint a pénzügyi reformról. Ebből látható, hogy a kormány engedi kénytelen a katalóniaiak különválási törekvésének.

Komoly gondot adnak a *Corunában* folyó zavargások. Ott ki kellett hirdetni az ostromálá-potot. Az összes munkások sztrájkolnak s nem tűrik, hogy a városba eleséget szállítsanak. Az újságok napok óta nem jelennek meg. A sztrá-jkolók szét akarják rombolni a légszusz- és víz-vezeteket. Már több száz össe is tűztek a katonasá-gal: mind a két részen többen elestek és megsebesültek. Az utcák tele vannak véres nyomokkal, a házak spekelve vannak golyóval. A miniszter-tanács elhatározta, hogy újabb csapatokat küld *Corunába*.

Corunna, június 3.

A városban állandó nyugalom van. A munkás-egyesületek egy kiáltványban azt tanácsolják a munká-soknak, hogy álljanak újra munkába. Egy munkás-küldöttség meg fogja koszorúzni a zavargások áldo-zatainak sírját. A sebesültek közül öt meghalt és még kilenc sebesültnek az állapota nagyon komoly. A fogvatartott emberek száma meghaladja az ötvenet. Folyton katonai őrzáratok cirkálnak a városban. A fogyasztási adókezelőség hivatalnokai még folyton sztrájkolnak. A fogyasztási adóhivatal csendőrség őrzí. Az ostromállapotot holnap valószínűleg meg-szüntetik.

Bolgár miniszterek vád alá helyezése. A bol-gár kormánynak azt az indítványát, hogy a volt Iva-novics-kabinet több tagjának vád alá helyezését ne most tárgyalják, hanem őssre halasszák, Széflában úgy magyarázzák, hogy a kormányban nem igen van hajlandóság a tárgyalás keresztülvitelére. A szobrane tizenkéttagú vizsgálóbizottságot választott, amely majd

megkezdi munkáját, de hogy ez az elaborátum egy-általán tárgyalásra kerül-e a szobranynban, abban kevesen bíznak. A vádolt minisztereknek sok jó em-bere ül a szobranynban s a kormány ezekkel nem akar összeveszni a mostani zavaros időkben, amidőn a macedon kérdés kopogtat Szófia kapuin.

A bajor trónörökös a gazdákhöz. A ba-jor mezőgazdasági vándorgyűlés az idén Zwiesel-ben tartatik meg. A tegnapi ismerkedő estélyen *Lajos* bajor herceg figyelemreméltó beszédet mon-dott. Hosszabb beszédben méltatta a mezőgazdák törekvéseit és azt mondta, hogy a mezőgazdaság-nak nem szabad ellentétbe helyezkednie a többi ter-melési ággal. A mezőgazdák ma már nem elemeszei az új forgalmi utaknak, hanem maguk is kívánják a viláfgorgalomhoz való csatlakozást és belátják, hogy a vasutak mellett még más forgalmi vo-nalakra is van szükség. Beszéde végén a her-ceg Bajorországnak Ausztria-Magyarországgal való barátságos érintkezéséről beszélt, amely Zwieselben különösen nyilvánul. A tartományi és birodalmi határjelek ne legyenek elvá-lasztó jelek, hanem a barátság jelei, amelyek a bajor mezőgazdák a szomszédokkal összekötik. Végül a mezőgazdasági vándorgyűlést éltezte a herceg. Miután a polgármester a herce-gnek megköszönte eljvetelét, gróf *Zichy* osztrák-magyar követ köszönetet mondott a hercegnek azért, hogy megemlékezett az Ausztria-Magyar-orsszággal való baráti viszonyról. Egész Ausztria-Magyarország, ugymond, a legbensőbb érzelem-mel viseltetik Bajorország iránt, mert hiszen Bajorországból kapta a legszebbet, a mi je valaha volt: Erzsébet császárnét és királynét, akire min-dig visszafognak emlékezni, akit örökké fognak gyászolni.

Krétá és Görögország. Az athéni sajtó nagy lelkesedéssel fogadta a krétai képviselőkamara-nak azt az egyhangu határozatát, amelyben Krétának Görög-orsszággal való egyesítése mellett foglalt állást. A krétai lakosság most is, mint előzőtt, egyre tüntet az egye-sítés mellett. Ennek azonban egyelőre nem lehet semmi eredménye: a hatalmasságok csak nemrégiben azonos jegyzékekben kijelentették, hogy Krétának Görögországgal való egyesítését nem engedhetik meg.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, június 3.

Milner, a Fokföld kormányzója Londonban van és erősen tanácskozik az angol kormány tag-jaival a délafrikai helyzetről. A csatáreny azaltalt *Delarey* megverte az angolokat, *De Wet* betört a Fokgyarmatra, *Botha* pedig Transvaal fővárosát veszélyezteti. A guerrilla-harc ma hathatósabban fásztja a kimerült angol armádiát, mint valaha és szó sincs arról, hogy a boerok úgy-e ma re-ménytelenebb volna, mint annak előtte. Az angol lapok mégis azzal iparkodnak a közönség izga-tottságát lecsillapítani, hogy a boer vezérek békét óhajtanak kötni. Hogy mit kell ez alatt érteni, arra az alábbi értesülés bőséges világot vet. Ez az értesülés ugyanis a kellő értékre szállítja le azokat a „békétárgyalásokat”, amelyeket egyszer *Roberts* lord *Bothával* folytatott. Erről bő és szer-főlött érdekes tudósítást irt egy rotterdami újságba *Vierens* de Haan orvos, aki *Botha* főhadiszállá-sán tartózkodott hosszabb ideig. A tudósítás ez:

Lord *Roberts* már 1900. júliusában tudtára adta *Bothának*, hogy a békefeltételek megvitatására talá-kozni szeretne vele, de amikor *Roberts* kijelentette, hogy a köztársaságok függetlenségéről nem lehet szó, *Botha* fölöslegesen mondta a talákozást. Az idén januárban *Botháné* a pretóriai angol előkelőségeket arra kérte, engedjék meg neki férje meglátogatását, mert pénz-beli segítséget akar tőle. Férje lelhatalmazta volt, hogy a pretóriai bankokban elhelyezett pénzéből ki-vehessen, de az angol hatóság megtagadta a kifizetést. Amikor *Botháné* személyesen utlevelet kért, meg is ígérték neki, ha férjét ellenállása sikeretelenségére figyelmezteti. *Botháné* ezt nem akarta megtenni és nem is kapott utlevelet. Lord *Kitchener* ezt meghallotta, *Bothánénak* sajnálkozását fejeztette ki és találkozót kért tőle.

A tábornok, mint mindig, nagyon előzékeny volt *Botháné* iránt, kiadta neki a kért utlevelet és arra kérte, mondja meg *Botha* tábornoknak, hogy *Kitchener* beszélni szeretne vele. Standertonban *Botháné* kocsit, lovat kapott és elutazott Wakkerstroomba. Utában *French* tábornokai nagyon szívesek voltak hozzá. De ezek nagyon rosszul voltak értesülve *Botha* holité-ről: azt hitték előttük van, holott a hátuk mögött volt.

Botháné megfordult és Ermelo és Karolina kö-zött akadt rá a férjére. *Botha*, aki csapatát biztonsá-gban tudta, azonnal Tantesbergbe utazott, ahol a köz-társaság kormánya volt, amely fölhatalmazta, hogy a találkozóra Heidelbergba utazzék, a tábornok levő

utolsó darab kis szappannal szépen megmosták *Botha* szürke ménjét.

Február 28-án félóránra Middelburg előtt egy vezérkari törzstiszt vezetése alatt levő erős diszórsg fogadta *Bothát*. A tiszt azt ajánlotta neki, hogy vágatva haladjanak és az őrség nem sokára messze elmaradt. A főhadiszálláson *Kitchener* eléje ment, kezét fogott vele, a karját nyújtotta neki és úgy vezette a szobájába. *Botha* oda behívt a két tisztársát, aki vele volt, míg *Kitchener* egyedül maradt. *Botha* kijelentette, hogy a köztársaságok jüggelenségének kell *homlokterbe nyomulnia*. *Kitchener* azt mondta, hogy ebbe az angol kormány sohase egyezik bele, elmondta, hogy *Milner* Alfréd kormányzó lett és hogy helyesnek tartaná, ha *Botha* *Milnerrel* beszélne.

— Hiszen olyan derék ember, — mondta *Kitchener*.
— Meglehet, felelte *Botha*, de én nem akarok vele érintkezni. Ismerem Délafrika történetét és *Milner* cselekedeteit jobban ismerem, mint ön. Az afrikanderek mind és én is elvesztettem bizalmamat ehhez az emberhez, aki a mi romlásunkra többet tett, mint bárki más. Nem értem, miként követhette el az angol kormány azt a nagy politikai hibát, hogy Pretóriába legfőbb képviselőjeként ezt az embert küldte, aki mindig gyűlölséget és egyenlenséget szított a két nép között.

Botha elpanaszolta, milyen rosszul bánnak a boer asszonyokkal és neveikkel is szolgált. *Kitchener* azt felelte, hogy megvizsgálja a dolgot; egyes esetekben ő nem rendelkezett, de úgy látja, hogy a háború nem lehet befejezni, ha el nem viszik a boer asszonyokat és gyermekeket; a házak fűlögötése néhány esetben minden ok nélkül történt.

— *Kitchener* igazi katonatermészet, egyenesen gondolkodik, de nem politikus; nem ismerte például a fokgyarmatheli emberek természetét, — jelentette ki *Botha*.

Botha elpanaszolta, hogy az angolok fegyvert adtak a kaffereknek, mire *Kitchener* azt felelte, hogy ez nem parancsra történt. A beszélgetés után, amely azzal végződött, hogy *Botha* nem volt hajlandó *Kitchener* ajánlatait elfogadni, kitérő lakomához ültek.

— No ez jobb, mint a szárított hus — mondta *Botha*.

Ez volt a tanácskozás, a melyből az európai sajtóban elterjedt téves információkkal szemben a következő pontok állapíthatók meg: 1. a találkozás *Kitchener* kérésére történt; 2. több találkozás nem volt; 3. fegyverszünetet sohasem kötöttek; 4. *Botha* sohasem gondolt a megadásra és ezt igen érthetően tudtára adta *Kitchener*nek. *Botha* ezután a tárgyalás meghiusulását tudatta a polgárokkal és köriratát így fejezte be:

— Minél többet szenvedünk az ellenségtől, annál szorosabban össze kell tartanunk jó és igaz ügyünkért. Mint Dániel az oroszlanbarlangban, nekünk is egyedül Istenben kell bízunk, aki a maga módján a helyes időben bizonyára segíteni fog rajtunk.

London, június 3.

A *Daily Mail* brüsszeli távirata szerint transvaali körökben azt hiszik, hogy *Vilma* hollandiai királynő Berlinben *Vilmos* császárral és *Bülow* kancellárral a boerok érdekében való nemzetközi közbenjárásról tárgyalt. *Bülow* hír szerint kitérő választ adott.

London, június 3.

A békés áramlat, amely mind nagyobb körben hódít, a kormányt is magával ragadta és parlamenti körökben biztosra veszik, hogy legközelebb döntő fordulat fog beállni. A kormány már a közelebbi napokban el fogja határozni, hogy véget vet a háborúnak Dél-Afrikában.

London, június 3.

Pretóriából táviratozzák a *Daily Mail*nek, hogy a boerok közt most még nagyobb a lelkesedés, mint volt valaha.

Köln, június 3.

Londonból táviratozzák, hogy ott nagy feltűnést keltett *Schitts* és *De Wet* boer küldötteknek Standertonba érkezése. Most még komolyabban híresztelik, mint *Botháné* jövevelekor, hogy az angol kormány közvetlenül fog tárgyalni a boer megbízottakkal.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Bresci szobra.

New-Yorkból táviratozzák: Az amerikai anarkisták elhatározták, hogy *Brescine* emlékszobrot állítanak. A szobor költségeinek fedezésére előadást alkottak rendezni, amelyre már négyezer jegyet eladtak, de a rendezőség megtiltotta az előadás megtartását.

Az anarkhia nem ismer tekintélyeket. Sem született tekintélyek, sem kialakult tekintélyek nem lehetnek abban az életben, melyben nincs tisztelete a rendnek, nincs jogosultságuk a szervezeteknek és a formáknak. Az emberek a maguk gyönyörűségére élnek, államot és társadalmat nem kívánnak s azt nem is használják föl. Az anarkhia az az aranykor, melyben az abszolút szabadság virul s melyben minden jogos, minden szent, minden jó és minden szép, ami az egyénnek kedvező. Ez az aranykor a tébolyodottak szabadságának kora. Az az idő, melyben meztelen emberek futva barangolják be az erdőt s majd megfúlnak rekkenő hevében a megolvadt arany szabadságnak. A szabadság nem az, mihelyt korlátai ledőlnek s mihelyt az az uralkodó elve a világnak, hogy minden szabad, nem lesz gyönyör abban, amit ma a szabadsággért való küzdelem nyújt. Mert a szabadság nem végső cél. Csak bizonyos, észszerű, belátással megkötött szabadság az, amelyért dolgozni, küzdeni és fáradni gyönyörűség. A végtelen szabadságot követelő emberek nem jó hazafiak, nem szeretik az állami szervezetet s többet áldoznak egy szó-noki frázisnak, mint amennyit használnak a nemzeteknek.

A végtelen szabadság apostolai közül a napokban halt el egy abban a börtönben, hova a korlátozott szabadság rendszerére épített állami erő vetette. Soha nem volt igazabb az, hogy a börtön az a hely, hová az emberi társadalom rejtozik el, hogy az örültek ne árthassanak neki. Bresci valósággal a végtelen szabadság örülte volt és eddig csak avval a szánsalommal kellett rátekinenie az embereknek, amelylyel az igen nagy és gyógyíthatlan betegek tekintenek. Mikor azonban örülete aktívá lett közösséges gyilkossággá fajult, olyan veszedelmé változott, hogy félni kellett tőle.

S most, mikor ez az ember ez az örült ember, ez a beteg és veszedelmes ember meghalt, akkor társai az örültségben egyszerre kijózanodnak s a korlátolt, az észszerű szabadság rendszerén felépített államok szokásait követve olyan tekintélyt akarnak belőle kialakítani, amely még a halálon túl is itt maradjon a földön s éreszoborban hirdesse, hogy egy emberi szervezetnek tökéletesebb, kiválóbb tagja volt a többenél.

Az anarkhia következetes örjüngés. A szobrot emelő anarkhia azonban olyan örjüngés, melyben semmi logika, semmi következetesség nincsen. Bresci szobrát csak egyféleképpen lehet megmintázni. Olyanféleképpen, hogy az örjüngés szimbólumait föl kell cifrázni azokkal a jelvényekkel, melyek a kép-telenséget fejezik ki.

A szobor a maradandóság, az emlékezés és a dicsőítés eszköze. Minek ott a maradandóság, ahol a pusztítás a jelszó, minek ott emlékezés, ahol az elmulás a főtényező s minek ott a dicsőítés, ahol nincs és nem lehet tekintély?

Vagy nem anarkhisták azok, akik ezt a szobrot föl akarják állítani, vagy ha anarkhisták, hát még ennél is többek. Hogy divatosak legyünk: *überanarkhisták*. Az örjüngésükben is logikátlanok.

G—A.

Budapest, június 3.

— Személyi hírek. *Alíce* toszkánai nagyhercegnő, *Isabella* és *Klotild* főhercegnők ő felsége az Erzsébet-rend nagykeresztjével tüntette ki. — *Böckh* János miniszteri tanácsos és a magyar királyi földtani intézet igazgatója, egészsége helyreállítása céljából Karlsbadba utazott.

— Királyunk vendége. Bécsből táviratozzák, hogy *Vilmos Ernő* szász-weimar-eisenachi nagyherceg ma reggel odérkezett. A pályaudvaron diszszázad fogadta a nagyherceget és királyunk kiment elébe a pályaudvarra. Azonkívül ott volt a hadtestparancsnok, a városi parancsnok, a helytartó, *Sprecher*, a 23. gyalogdandár parancsnoka, akit a vendég mellé diszszolgálatra rendeltek ki, *Apor* őrnagy szárnysegéd, a német nagykövetség részéről *Romberg* követségi tanácsos, *Bellow* és *Mirbach* követségi titkárok és *Bülow* katonai attasé. A király megérkezése előtt megjelentek a pályaudvaron *Ferenc Ferdinánd*, *Ottó*, *Ferdinánd Károly* és *Lipót Szalvátor* főhercegek is. A király tábornagy egyenruhában és Szász Ernő házirendjének nagykeresztjével jelent meg a pályaudvaron és ellépett a diszszázad előtt. Az udvari vonat berobogásakor a zenekar a *Heil dir im Siegerkranz*ot játszotta. A király elébe ment az udvari vonatnak és rendkívül szívesen üdvözölte a nagyherceget. A nagyherceg ellépett a diszszázad előtt, azután a főhercegek, a tábornoki kar és a helytartó bemutatkozását fogadta, majd a király oldalán a Burgba hajtott. A Burgban gróf *Goluchowski* külügyminiszter, továbbá *Paar* és *Boltz* főhadisegédek fogadták a nagyherceget. A nagyherceg délelőtt meglátogatta a pályaudvaron megjelent főhercegeket. — Ma este *Schönbrunn*ban udvari ebéd volt, amelyen jelen voltak ő felsége, a szász-weimari nagyherceg, a főhercegek és főhercegnők, ezek között *Ferenc Ferdinánd* főherceg, gróf *Goluchowski* külügyminiszter nejevel és az udvari méltóságok. A nagyherceg később az udvari opera előadására ment.

— Ibsen betegsége. Kopenhágából táviratozzák, hogy *Ibsen* betegsége oly aggasztóra fordult, hogy családja már lemondott minden reményről. Az orvosok attól félnek, hogy *Ibsen* még csak legfeljebb egy-két hónapig élhet.

— Bismarck Vilmos halálához. A minap elhunyt gróf Bismarck Vilmos özvegye táviratban értesítette a német császárt férje haláláról. A császár a következő táviratban fejezte ki részvétét:

Mélyen meg vagyok rendülve éppen most érkezett táviratában közölt gyászos hírtől és sietek, hogy legelőszintebb részvétemet fejezzem ki önnek. Nagyon elszomorít, hogy az elhunytat java férfikorában és áldásos működése köréből ragadta el a halál. Az ő kiválósága, az ő igazi porosz érzülete, az ő kitűnő jellege biztosított arra, hogy az elhunytat mindig híven és hálással megőrizöm emlékezetemben.

Vilmos.

Mint *Varzinból* jelentik, királyunk is küldött megleghangu részvéttáviratot, s abban az elhunytat még sok alkotásra képes és hivatott férfinak jelezte.

— Delegációsális ebéd. Bécsből táviratozzák: Gróf *Széchenyi* Gyula ő felsége személye körüli miniszter ma este 1/2 órakor adta negyedik ebédjét a magyar delegációs tiszteletre; hivatalosak voltak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, gróf *Szapáry* Gyula és *Szilágyi* Dezso, a magyar delegáció elnöke és alelnöke, báró *Spaun* tengerenagy, *Budisavljevic* tengerészeti vezérbiztos, *Görz* sorhajó-kapitány, *László* és báró *Hausser* sorhajó-hadnagyok, továbbá báró *Dániel* Ernő, *Dókus* Ernő, gróf *Esterházy* Mihály, báró *Harkányi* Frigyes, *Kristóffy* József, *Láng* Lajos, báró *Nikolics* Fedor, *Papp* Géza, *Rosenberg* Gyula, gróf *Széchenyi* Manó, gróf *Teleki* Sándor, gróf *Thoroczkay* Miklós, gróf *Zichy* Agost delegátusok és *Marsovszky* Móric miniszteri titkár.

— Munkácsy Mihály emlékezete. Az Aradi Nemzeti Szövetség meg akarja örökíteni *Munkácsy* Mihálynak az emléket Aradon, ahol világhírű festőművészség tudvalevőleg iskolába járt. A szövetség aradi vezetősége indítványt terjesztett a mai igazgatósági ülés elé, hogy annak az iskolának az épületét, amelybe *Munkácsy* járt, lefénnyképezeti, majd lefesteti, az épületet márvány-táblával jelöli meg, s a belvárosi Templom-utcának *Munkácsy* Mihály-utca névre való megváltoztatását fogja kérni.

— A Kálvin-téri templom kijavítása. A Kálvin-téri református templom külsejét nagyon megviselte az idő. Az egyházközség ennél fogva elhatározta, hogy kijavíttassa a templomot. A munkálatokat ma kezdték meg. Az egyházi szolgálatot a tatarozás ideje alatt is rendesen végzik a templomban.

— A koronázás évfordulója. A magyar király megkoronáztatásának évfordulóját az idén is a szokásos ünnepségek között ülik meg az iskolák és a hivatalos körök. Az évforduló napján, június 8-án délelőtt 10 órakor háláadó istentisztelet lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban, ahol megjelennek az állami és a katonai méltóságok. A fővárosi iskolákban ezen a napon az előadás szünetel és az intézetekben a tanárok és növendékek közreműködésével iskolai ünnepélyeket tartanak.

— A kik franciákká lettek. A statisztikai kimutatás szerint az 1900. évben összesen 1910 külföldi ember kapott francia állampolgári jogot. A statisztikából, amely nemzeteként is felsorolja a franciákká lett idegeneket, megtudjuk, hogy a naturalizáltak közt három magyar is van.

— **A meleg.** Mellozve a legöregebb polgárokra való hivatkozást, röviden csak trópusi hőségnek jelöltük ki azt a meleget, amely most ránk, mérsékelt övi lakókra szakadt. A földgömbről alapos tudósok azt a félelmetes komünikét adták ki az utóbbi időkben, hogy fokról fokra mindjobban kihül a végül minden szerves élet lehetetlenné lesz az öt világrészen. A közjedelmet, amely erre a híre támadt, a nap úgy látszik megsokallta és mindent elkövet, hogy az emberek szívébe földünk egzisztenciája iránt a bizalmat visszaadja. Ennek megfelelően a teleinket hirtelen enyhébbé tette, a nyarakat pedig olyan pokolian forróvá, hogy minden fantázia nélkül az egyenlítői hőviszonyokkal ismerkedhetünk meg. Tavaly is megértük ezt már, de ilyen korán még soha. Hogy június első napjaiban megfellebbeztek volna már nálunk az emberek a legelmeibb udvariaskodásról és a *Jó napot!* helyett a *Micsoda átkozott meleg!* és hasonló felkiáltásokkal üdvözlő-jék egymást, ezt már igazán régen jegyezték fel a krónikások. És mint értesültünk, az igazságos Nap nemcsak Budapestnek, hanem a vidéknek és a külföldnek egyforma buzgósággal ontja bőséges tűz-sugarait. Hogy ezzel szemben mit kell tenni?... Egy derék német lap büsítő italokat, alkalmas táplálkozást és megfelelő ruházódást ajánl. A hűsítő italokról nem szól bővebben, úgy gondolkozván bizonyára, hogy azokat minden felsőbb tanulmány nélkül minden izzadó halandó ismeri. Az ételek közül ajánlja: a sovány húst, a rizst, főzeléket, gyümölcsöt, salátát, tésztát és kenyeret. Ruházatnak a bő világos öltözékekre hívja fel a figyelmünket az említett német lap. Mintha ezeket a tanácsokat sorra mind nagyon is megfogadtuk volna már eddig is, s mintha már találkoztunk volna vászonzsákokban fagyaltozó személyiségeket is, akikről borsószemnyi verejtékesöppek hullottak le a kávéházak ezert márványasztalaira. Nem tanács kell ide, hanem egy kis jó hamisítatlan máreusi hűvöség, amely váratlanul leljen meg bennünket, verejtékben fürdő aszfaltlaposokat, harmincöt fokos délidőrájában...

— **A portugál trónörökös.** Don Luiz Filippet, a portugál trón mostani várományosát, aki a napokban lett tizennégy éves, mint Lisszabonból jelentik, fényes ünnepek között nagykorúnak nyilvánították. Luiz herceg ebből az alkalomból szent esküvel hűséget fogadott a királynak és megfogadta, hogy a katolikus vallásnak buzgó híve és védője lesz. Az ünnepeket a kortez palotájában tartották meg, ahol a királyi páron és családon kívül jelen voltak az ország főnemesei és az összes képviselők. Az ülésterem, amelyet a előből pompásan feldíszítettek, megkapó szép képet mutatott. Az emelvényen, ahol a királyi trónuson a királyi pár foglalt helyet, a fényes egyenruhás államférfiakon kívül ragyogó tolettékbe öltözött udvarhölgyek állottak. A trónörökösnek a király jobbán jelölték ki a helyét. Az uralkodó megnyitó ünnepi beszéde után egy kilenc tagú üdvözlő-küldöttség járult a trónörökös elé, akinek a kortez elnöke az aranykeresztet átnyújtotta a szent evangéliumot. Luiz herceg ezután elmondta az esküförmőt, mire az egybegyűlte a Szt. Dominicus-templomba vonultak, ahol ünnepies Tedeumot tartottak. Este Lisszabon városát fényesen kilavírozták.

— **Alpár Ignác ünneplése.** Leveles bankettel ünnepelte a *Mérnök- és építész-egyesület* szombaton este Alpár Ignác építész abból az alkalomból, hogy annyi neves osztrák kollégájával szemben is az első díjat nyerte a budapesti bankpalota pályázatán.

Az első felkészültöt Czigler Győző mondta és üdvözölte a magyar építészeket, akik e versenyben helyüket becsülettel megállták és osztrák társaikkal szemben való fölényüket lényegesen beigazolták. Kollégái egészségre és kiváltsággal Alpár Ignácra, mint a verseny győztesére, emeli poharát.

Ney Béla miniszteri tanácsos lendületes beszédben méltatta, a magyar technikusok állására való tekintettel, a verseny jelentőségét. Beszédét Alpár Ignác életével végezte, mint kinek Magyarország technikai és győzelmeért nagy hálaival tartoznak.

Alpár Ignác megköszönvén a szép óráját előadta, hogy huszonegyedszer jelent meg, mint pályázó a nyilvánosság harterén. Két alkalommal megbukott, tizennyolcszor azonban szerencséje volt az első díjat, négyszer más díjakat megnyerni. Szónok derék munkatársait élte, különösen pedig Baumhorn Lipót kollégáját, ki a versenyben becsülettel és derekasan állta meg a helyét, és ki megjelenése által kollégáinak nobilitását szívesen beigazolta. (Leles kiállítások: Ejen Baumhorn!) Beszéltek még Neuschloss Marcell, Nagy Virgil, Edvi-Ilés Aladár, Bolla Mihály és tübben.

— **Gyilkos baka.** Reichenbergben tegnap este egy baka az utcán agyonlőtte szolgálói fegyverével kedvesét ennek kísértőjét. Mikor a járókelők le akarták fogni a gyilkos katonát, az futásnak eredt s aztán főbe lötte önmagát. Megindították a vizsgálatot, hogy mi módon vihette ki a baka a kaszárnyából a Mannlicher-puskát.

— **Egy híres amerikai magyar halála.** Az amerikai magyarság egyik legérdekesebb embere halt meg az elmúlt héten *New-Yorkban*. Amberg Leo elhunytát jelentik az amerikai újságok s megemlítik, hogy ez az ember a hazájában nem tudott boldogulni, mert vállalkozó talentumát elfojtották. Így téves a dolog, mert Amberg, akinek Budapesten annak idején *Schönwald* Leo volt a neve, gyárat alapított a fővárosban és vállalkozó szellemének bőséges tere volt. Amerikából jött haza nagy vagyonnal a hetvenes évek elején és papírméreg-gyárat alapított a Rottenbiller-utcában *Szabó és Schönwald* cég alatt. A gyár nem virágzott, mégis Schönwald híres ember lett, mert felperesként szerepelt esztendőkn át az utolsó évtized egyik legérdekesebb pörében. A főváros ugyanis elrendelte, hogy a gyárat, mivel elbűzösi az egész környéket, mint egészségtelen távolítsák el a városból. A magyar ipartörvény ily esetekre a gyár kisajátítását rendeli el, de ezt a törvényt sohasem alkalmazták. Schönwald volt az első, ki bírósághoz fordult s követelte, hogy a főváros teljes kártalanítást nyújtson a gyárért. Tizenöt évig húzódott a pör s a cég meg is nyerte, de időközben oly sok végrehajtást eszközöltek a hitelezők a várandó kártalanítási összegre s a költségek úgy megszaporoztak, hogy mire a főváros fizetett, Schönwaldra egy krajcár sem jutott. Belevá a örökös pörlekedésbe, 1892-ben újra Amerikába ment, nevét Ambergre változtatta s itt azóta mint kémikus működött. Feleséges ember volt, ki gyakran közel volt, hogy valamely találmánya révén millióssá legyen, de valósággal üldözte a sors és az utolsó percben mindig akad valami, mi romba döntötte legszebb terveit. Legutoljára *Woodbridgeben* alapított vegyszeti gyárat. Amberg már évek óta ideggyaliban szenvedett, közvetlen halálát vérmérgezés okozta.

— **Örnagygyá választás.** Az országos honvédménház öreg lakói szép ünnepet ültek tegnap. Közseretben álló parancsnokokat, *Szentimrey* Kálmánt ünnepelték abból az alkalomból, hogy immár öt esztendője áll a honvédménház élén. Száznyegenyen gyűlték össze a ménház aránykos udvarán és nevűken *Horváth* Károly százados, volt országos képviselő lelkes szavakban üdvözölte a derék parancsnokot és tudatta vele, hogy öreg bajtársai most egyhangulag és nagy lelkesedéssel *tiszteletbeli örnagygyá választották* őt. Erről mindannyian aláírásával díszes okmányt nyújtottak át neki és egyuttal kérvényt intéztek a honvédelmi miniszterhez, hogy ezt a választást hagyja jóvá. Az agg honvédek ezzel a megtiszteltetéssel az óhajjuktól elérni, hogy ünneppies kivonulások alkalmával mint törzstiszt vezethesse őket, amint azt a szabályzatok előírják. Amióta ugyanis gróf *Behlen* Miklós örnagy a honvédménházban meghalt, azóta nem volt törzstisztjük és *Szentimrey* Kálmán törzstiszt ruhá helyett díszmagyarban vezette őket ünneppies alkalmakkor. *Szentimrey* Kálmán helyettes zászlóaljparancsnok volt 48-ban és csak a rohamosan közeledő katasztrófa akadályozta meg örnagygyá kinevezését. Hogy ennek az örnagygyá történet „választásnak” lesz-e fogantatja, erre — minden tiszteletünk mellett az öreg vitézek iránt — alig mernénk biztosat választolni. De az az okirat így is kedves emléke lehet a derék parancsnoknak, mert a bajtársi szeretetnek kifejezése.

— **Belgrád új polgármestere.** *Belgrádból* jelentik, hogy a város polgármesterévé *Marinkovics* Milovan kereskedelmi miniszteri osztályfőnököt nevezték ki. Marinkovics az előbbi radikális kormányok alatt már többször töltötte be ezt az állást.

— **Házasság.** Balla Jenő hírlapíró társunk vasárnap délután a ferencvárosi plébánia-templomban vezette oltárhoz *Balla* Rozsikát. A násznép sorában ott voltak, mint tanúk: *Gara* József és *Hamay* Gyula lapszerkesztők, továbbá *Gara* Józsefné és *Hamay* Gyuláné, dr. *Kovács* Dénesné és mint nyoszolyóleányok: *Hamay* Margit, *Balla* Irma, *Gróf* Augustza; mint vőlegények: *ij. Benedek* Emil, *Vadász* Gábor, *Lesskó* János, *Gara* Dezős. Az esketési szertartáson ott volt a *Kis Újság*, a *Budapest* és a *Hírcsarnok* szerkesztősége, s a vőlegény hírlapíró társai és barátai is igen nagy számban jelentek meg.

— **Tisztelet a szegény orvoskarán.** Az orvostanártestület az 1901—02. tanévre szóló választásokon tegnapelőtt tartott kari ülésén a következőképpen ejtette meg: dékán lett: *Bókay* Árpád, jegyző: *Pertik* Ottó, könyvtáros: *Högyes* Endre, szigorlati elnökök pedig *Ploz* Pál és *Genersich* Antal lettek. Rektorválasztókul: *Högyes* Endrét, *Tauffer* Vilmost, *Thánhofer* Lajost és *Jendrassik* Ernőt küldötte ki az orvosi fakultás. A magántanárok kari képviselőinek a jövő tanévre *Liebmann* Mórt és *Bücker* Józsefet választották meg.

— **Egészség és divat.** A küzdelem még mindig tart a fűző és a nők egészsége között és bár az orvosi tudomány a megeafolhatatlan argumentumok egész tömegét állítja szakadatlanul sorompóba, a divat, ez a könnyű és hamis fegyverzetű harcos fölényes mosolylyal nézi le a becsületes és nemes törekvésű ellenfelet. Ennek az egyenlőtlen küzdelemnek az aktái csakugyan egy könyvtára valót tesznek ki, s az eredmény még mindig csak az, hogy minden újabb jó szándék és törekvés mint falra hányt borsó kerül csak elkönyvelés alá. *Thiersch* lipsei orvos az, aki az úgy reménytelen kimenetellel mellett is kiállt újabb a porondra s vizsgáldóságainak a tegtudományosabb formában való bemutatásával akarja visszariasztani a hölgyeket a fűző viselésétől. Tanulmányának legfőbb alapos adata az, hogy a fűző, amint ma a hölgyek legnagyobb része viseli, *másfél-két kilogramm* nyomja állandóan a derekat. Kimutatja továbbá azt is, hogy a fűzőhöz alkalmazkodó ruházat mennyiben járul hozzá a derékra és a mellkasra súlyosodó nyomáshoz. A professzor ur számadatait nyilván, sőt csaknem bizonyosan kárba fognak veszni. Mi az: két-három kilogrammnyi állandó súly a derékon és a mellkason a fűző viselésének a gyönyörével szemben!... Mázskában beszéljen a tanár ur és akkor... Es akkor sem hallgat majd senki se rá.

— **Aki a királytól kér kölcsönt.** Furcsa levél érkezett a múlt héten a felsége kabinetirodájába. A levél írója *Füzi* Károlyné sátorlajuhelyi asszony, aki negyven korotát kér kölcsönt a királytól, hogy házbérét meg tudja fizetni. Az érdekes levél, melyet itt betű szerint közlünk, a következő:

„Még alázatal könyörgöm a méltóságos kegyes királyunknak, ha kegyeskedne könyörgésemet meg nem vetni és ha meg nem sértennem a mi jó királyunkat egy kéréssem volna, hogy az uram volt gyakorlaton haza jött megbetegedett egész télen fektett betegem, nagy tél volt és alig tudtam tel tartani három fiamat öreganyámat beteg uratam hát a ház árendába nem tudtam adni most 40-ven koronával tartózik és a ház gazda *ő* kegyetlen hogy nem akar várni és meg az uram fog keresni csak azt mongya hogy várt eleget és mindenemet elveszi és nem tudom megváltani a szegénységetem nem lesz hova lefajítani három gyermekemnek a fejét, ezért még alázatal könyörgöm az méltóságos királyunknak, ha méltóztatna kölcsönt adni *ogusztus* el-seig és vissza küldöm az uram fog dolgoztatni és én meg sporolom és meg küldöm a mi drága jó királyunknak és azon tőlől borova kezét lábát csókuok és nem azért kérek segítséget hogy az uram katoná volt csak azért hogy- egy szegény hamegyszorul nem akarna kisegíteni őj mostoha világát éljünk ha mégegy 20 flére meg vagynuk szorulva bekel jár két utcát még kap a ember azért leborulva eszedem ötleiségeknek ha kegyeskedne kisegíteni 40 ven koronájig én vissza küldöm és ezer becsületot kérek hogy bátorokotam ő felségét a mi jó királyunkat mertem háborgatni de nagy a szegénység muszájít...”

A levelet a kabinétroda leküldte a belügy-miniszterhez, aki viszont Zemplémmegyehez tette át a kuriózumot azzal az utasítással, hogy ha tényleg megérdemelné a szegény asszony a negyven korona segélyt, küldjék el kérvényét hatósági uton a kabinetirodához.

— **Az oroszánketreó kártyásai.** Néhány év óta annyira föllendült a batorság nagy Magyarországon, hogy az oroszánketreó épp olyan kalabrisz-játszóhelylyé vált, mint valami klub. Amikor megindulnak a menaszériák a vidéki városokban, innen is, onnan is jön a tudósítás, hogy három vitéz uriember beült az oroszánketreóba és végigjátszott egy parti kalabriszt túlétróval, utolsóval és minden egyből. Hogy milyen népszerű ez a módja a kártyajátéknak, bizonyítja az itt következő kis nyíltéri közlemény, amely egy kolozsvári lapban látott napvilágot:

A n. é. közönséghez!

Szíves tudomásukra kell, hogy hozzam, miszerint ma folyó évi június 1-én az itt levő állatsereglet oroszán ketreóba nem én fogok kalabriszt játszani, hanem Frenkel Mihály, nevem csak tévedésből került a színlapokra.

Tisztelettel

Steinfeld Izidor.

Vagyis most nyugodtan ténhetünk aludni abban a biztos tudatban, hogy nem Steinfeld Izidor játszik kalabriszt a pusztai fenovadák kibicelésével, hanem Frenkel Mihály. Utolsóval.

— **A rostol sztrájk.** *Resicárd* telegrafálják: Azt hitték, hogy a sztrájkolók ma munkába állának, de senki sem ment dolgozni, sőt általános meglepetésre a sztrájkolók vasmunkásokhoz a műasztalosok is csatlakoztak. Híre jár, hogy az osztrák-magyar államváltárság felhívást ad ki, amely szerint, aki 15 nap alatt munkába nem áll, tekintse magát elbocsátottnak.

GROSSMANN
FÉRFISZABÓ-ÜZLETE

S. Deák Ferenc-utcából
f. év július havában

Kossuth Lajos-utca 14. sz. alá helyezettetik
át

— **Az öreg csángó két lova.** A pünkösdi ünnepeket tizenhárom budapesti egyetemi hallgató arra használta föl, hogy geológiai tanulmányutrament Erdélybe. Velük ment dr. Koch Antal, dr. Lőrentey Imre egyetemi tanár és Hulyák Valér tanársegéd. Pünkösdvásárnapján Bujtáron voltak. Korán megebédeltek s aztán öt kocsira ülve, elindultak Gyakra felé. Ez az út veszedelmes magasan van, hegyoldalba vágva s hogy a kocsi némileg meg legyen védve az ellen, hogy beforduljanak az iszonyu mélységbe, az út szélén korlát van leásva a földbe olyan messzeségben, amíg a veszedelmes út tart. A kocsi nagy távolságban követék egymást. A harmadik a Herman Balázs volt. Herman jóképű, öreg csángó, aki a hetvenes évek végén telepedett át mihozzánk Vajda-Hunyadra. Fuvaros — és egyéb semmi. Nincs egybe, csak a két lova meg a szekere. Azaz, hogy most már az sincs. Az öregot tönkretette a pünkösdi fuvar. Az egyik lova hirtelen megbokrosodott s magával ragadta a másikat is. Vágtatva ragadták a kocsit lefelé a lejtőn s aztán nekiszorították a korlátnak. A korlát engedett a nyomásnak és bedült s nyomában a mélységbe zuhant a kocsi is, magával rántva a lovakat is. A bennülőknek szerencséjük volt. A kocsi főnnakant valami cölöpnben s még elég idejük volt arra, hogy kímászsának belőle. Mielőtt azonban ideig juthattak volna, mekkülmők kellett a lovaktól. A szegény állatok folyton rángatták a kocsit s attól lehetett félni, hogy lehúzzák a cölöpről. Valaki a kocsinlők közül elvágta tehát az istrangokat, mire a lovak lezuhantak a mélységbe. — Belekerült aztán még egy jó félóra is, amíg a meredek hegyoldalon lekuaszhattak a mélységbe. Mire leérték, az egyik ló már kiadta a páráját, a másik pedig iszonyuan összetörve panaszosan nyörített. Az öreg Herman rájuk borult és úgy siratta meg őket. A nevékon szoligatta, de hát hiába, mert bizony egyik se ugrott talpra. Az egyszerre tönkrement embert ideig-óráig fölszolgálták a kirándulók s elhatározták azt is, hogy ha lehetséges, vesznek neki új kocsit és más lovakat. Dr. Koch Antal egyetemi tanár vállalkozott a gyűjtő szerepre s arra kéri a jószívű embereket, hogy aki segíteni akar a szegény Herman nyomorúságán, juttassa hozzá az adományát. Dr. Koch Antal a Múzeum-körut negyedik számú házában lakik.

— **A feltartóztatott udvari vonat.** A budaörsi állomás vasúti személyzete ellen vizsgálatot indított az államvasutak igazgatósága, mert mikor ő felsége legutóbb Gödöllőről Bécsbe utazott, a budaörsi állomás nyílt pályán feltartóztatta az udvari vonatot. Közeli egy negyed órát vesztelt az udvari vonat az állomás bejárata előtt a pályatesten s a hirtelen megállás nagy nyugtalanságot okozott a vonaton. A feltartóztatás oka az volt, hogy a vészjelző elromlott. Az esetet az állomásfőnök táviratilag tudatta azonnal az államvasutak igazgatóságával, amely szigorú vizsgálatot indított ez ügyben. A vizsgálat során kitélt, hogy a budaörsi állomást nem terhel a felelősség, mert még idejekorán bejelentette a vészjelző elromlását Kelenföld állomásnak. A vizsgálat eredményéről az államvasutak igazgatósága írásbeli jelentést küldött Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek és a kabinetirodának.

— **Vera Gelo.** Meg kell újra emlékezni a szerencsétlen kezű diáklissasszonyról, Vera Geloról, aki Párisban tévedésből merényletet akart elkövetni Deschanel professzor, Deschanel képviselőházi elnök apja ellen, s helyette revolverrel barátját, Zelanine diáklissasszonyt talált, aki a megtámadott tanárt a maga testével védte meg. Az izgalmas törvényszéki tárgyalás idején történt még, hogy a szegény áldozat a kórházban meghalt kétségbeesett barátja karjai között, akit azzal az utolsó kímálással, hogy ne bántság Vera Gelot azért, amit vele akaratlanul tett. Vera Gelo tudvaleg föl is mentették. És amikor ez történt, akkor a meghatározott részletekben gazdag, érdekesítő, szomorú regényben feltűnt egy új szereplő: a meggyilkolt leány bátyja. Feltűnést keltett, hogy ez a fiatalember, akinek ösztönszerűleg irtóznia kellene attól, aki a testvérét megölte, Vera Gelo mellett van, sőt olyan szoros köztük az összeköttetés, hogy együtt utaznak el Párisból. Ennek a ragaszkodásnak érdekes fordulatáról érkezik most hír Odesszából. Ez a hír úgy szól, hogy Vera Gelo eljegyezte a megölt leány bátyját. Hogy lesz-e ebből a mátkapárból férj és feleség, az egyelőre még bizonytalan. A Zelanine-család ugyanis semmiképpen sem akar beleegyezni ebbe a házasságba.

— **Pusztító jégessé.** Pétervári távirat jelenti, hogy Jelisavtsepol-kormányzás leggyorabb részében iszonyu jégessé pusztított, amely tönkretette a vetéseket. Három asszonyt a mezőn agyonütött a jégverés.

— **Halál fűrészközben.** Temesvárról táviratozzák: Többedmagával a Béga-csatornában fűrészt tegnap délután Radó postafőosztás tizenöve esztendő Béla fia. A fiatalember egyszerre elmerült a vízben s bár rögtön mentésre siettek, nem akadt rá. A további kutatás is eredménytelen maradt.

— **Baptista keresztele.** Az Alföldön, főként Békésmegyében egyre szaporodnak a baptista felekezet hívei, különösen így nyár elején, mikor a baptisták a folyó vizében keresztelkednek. Ilyenkor már elegendő felmelegedett a víz arra, hogy az új hívek bevonulhassanak az egyház kebelébe. Pünkösdtől másodnapján negyvenöt hívő lélek merített meg Békésen a Körös bábaiban. A keresztelei funkcióit a baptisták szalontai papja teljesítette, ki az egyház új tagjait egyenként lemerítette a vízbe, hol néhány másodpercig kell a keresztelezőnek tartózkodnia. A ceremóniát nagy közönség nézte végig. A megkeresztelték között harmincketten békésiek, a többiek Csabáról, Turkeveről és Osorvásról „zarandokoltak” Békésre az új hitet felvenni. A baptizmus hívei eddig csaknem kizárólag a református egyház híveiből kerültek ki, utabban azonban már az evangélikus egyház is kezdi megérezni az új tanok hódításait. Így Szarvason az evangélikus egyház kebeléből az ott uralkodó nyelvi torzalkodások miatt, több mint ötven család vált ki s alig van hét, hogy a baptisták egy-egy családot el ne hódítanak. Ezeknek lelki szükségleteit az időnként el-ellátogató testvér egyházak vezetői látják el. Nagy buzgalommal járnak el az imaházakba, hol magyarul énekelnek s értelmezgetik a szentírás szavait.

— **Pretorius.** A délafrikai boer-köztársaság leghatalmasabb államfője, mint már jelentettük, nyolcvanhárom éves korában meghalt Potchefstroomban. Neve elváhatatlanul összeforrt a boerok sorsával, diességével, szenvedéseivel. Történelmi nevet örökölt: atyja volt az, aki véget vetett a zulus vérengző garázdálkodásának. A fiatal Pretorius, amiköz nyilvánosan szerepelni kezdett, nagy rendetlenségben találta a boerok földjét. Alamiságról, közigazgatásról szó sem lehetett. Félmonád állapotban laktak a boerok a tanyáikon s független szellemük megakadályozta azt, hogy föléledjen ezen a földön az összetartozás szelleme. Hogy mégis föléledt, annak érdeme a fiatal Marthinus Wessel Pretoriusé, aki első elnöke lett 1857-ben a délafrikai köztársaságnak. Nemsokára rá az Oranje-köztársaság is elsőkérv választotta, akkora lett Délafrikában a népszerűsége. Anglia persze sanda szemmel nézte ezt az alakulást s a konfliktus kitört, amiköz a Vaal folyó mentén felfedezték az első gyémántmezőket. Az összekocancat vegyes választott bíróságra bízta, amely azonban csupán becapta a jöhiszemű s diplomáciai ügyekben járlatlan boerokat s a gazdag földterület Angliának birtokává lett. Ekkor Pretorius lemondott az elnökségről (1871.) s visszavonult tanyájára. De amiköz az angol erőszakoskodások miatt fegyvert ragadtak a boerok, Pretorius megint a közügyek élére állt. Nemsokára megvált a nyílt háború, amely a majubai ütközet után oly véget ért, hogy Angliára nézve, hogy rögtön békét kötött a boerokkal. 1883. elején, amiköz Krüger lett Transvaal elnöke, Pretorius ismét teljesen visszavonult s nagyszámu családjá körében élte élete végső éveit. Nem érthette meg a mostani háború végét és szomorú reménytelenségben hajtotta fejét a halálos ágy-párnájára. Történelmi érdeme az, hogy ő szerezte meg nagy erélyével és okosságának hazájának az államiságot.

— **Három asszony — egy férj.** Pinter János, a villamos vasut volt irodaszolgája legalább is vállalkozó szellemű férfi, akit egy-két törvény nem állít meg az utjában. Pinter János az idén Sopronban házasságot kötött. Ez sehogyssem téveszt Szalár Eszternek, az első asszonynak, akivel Szent-Gothárdon 1888. évben kelt örök frigyre és mivel házasságuk érvényben még mindig fennáll, kettős házasság miatt panaszt tett hites ura ellen. Most aztán előállt még egy asszony, a legelső és igazi feleség, és azt a meglepő följelentést tette Pinter János ellen, hogy vele még az 1876. évben egybekelt, és ebben az érvényben még ma is fennálló házasságból nyolc gyermekük született. Most folytatják a vizsgálatot ebben az érdekes ügyben.

— **Találkozók.** Dr. Szabó Lajos fehértéplomi törvényszéki albiró felkéri mindazon volt osztálytársait, akik vele tíz év előtt a lévai kegyesrendű gimnáziumban érettségire tettek, hogy a megbeszéléshez képest június 29-én Léva mezején szíveskedjenek. Dr. Pollatschek Elemér felkéri társait, akikkel 1891-ben a VII. ker. m. kir. állami gimnáziumban együtt tett érettségi vizsgálatot, hogy a tízeves találkozó érdekében lakhelyeiket vele tudassák. (VI. Eötvös-utca 20.)

— **Szerelmi dráma az utcán.** A Visegrádi-utcában ma reggel véres szerelmi dráma történt. Chovanetz István iparoslegény a nyílt utcán rátámadt a szeretőjére, Schmeller Júlia munkásleányra, aki Bachmann Mária nevű társnőjével munkába indult. Chovanetz és a leány között szóváltás támadt, aminek az lett a vége, hogy a legény kést rántott és azt szeretőjének a gyomrába szurta. A szerencsétlen leány összeesett és pár percrenyi kintlódás után meghalt. A gyilkos legény elmenekült. A leány holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, Chovanetz pedig keresi a rendőrség.

— **Retour den Magyarén...** Budapest városa nemrégiben egy átiratot küldött egy egész sor olyan osztrák hatóságnak, amelyek gyakrabban fordulnak mihozzánk olyas kéressel, hogy egy-egy budapesti lakostól pénzt hajtsón be számukra a főváros. Miután ezután az ilyes ügyeknek más a rendjük, a tanács udvariasan értesítést adta az osztrák hatóságoknak is az új eljárás módjait. Kapott ilyen értesítést Weirn karinthiai község előjárósága is. Az érdekes előjáróság nagy dühbe borult a magyar írás láttára s újra lezárta, ezt írták a borítékra: — *Kann in Weirn nicht gelesen werden. Retour!* — Idéig még nem is tudósagom goromba a dolog. Hogy Weirnen nem tudnak magyarul, az természetes. Valaki azonban, valószínűleg az a hivatalbeli ur, aki a posta expedícióját intézi el a weirni községhez, még ezt is ráírta a borítékra: — *Retour den Magyarén nach Budapest. Freiheit!* — A borítékra az volt nyomtatva, hogy *Hivatalból*. Ezt áthúzta a megvadult osztrák és ezt írta a helyébe: *Portofrei! Das auch noch!* — Az ilyenformán megteremtett levél vissza is került Budapestre s ma a tanács elé jutott. A tanácsbeli uraknak annyira nem tetszett ez a komizkodás, hogy fölküldik a borítékot a belügyminiszteriumba azzal a kéressel, hogy szerezzen a miniszterium elégtételt ezért a durva piszkolódásért.

— **Életant anarchista.** Vicenzából jelentik, hogy nagy apparátussal folyik a vizsgálat az anarchista Giovanni Pozzan ellen, aki, mint megírtuk, Schioban öngyilkossági kísérletet követett el. A napokban süri táviratváltás folyt az olasz és svájci hatóságok közt és ennek egyik eredményeképpen Pozzan Svábjában lakó fivérét szigorú rendőri felügyelet alá helyezték. Giovanni Pozzan tegnapelőtt meglátogatta don Ottavio Ronconi lelkész és megkérdte tőle, vajjon igaz-e, amit vallott. Pozzan erre zokogva felelt:

— Igaz, és a pártásaim döntöttek a romlásba. A vizsgálat kiderítette, hogy Pozzan Svájból márciusban kedveséhez, Virginia Chilesehez Schiobba a következő tartalmu képes-levelezőlapot küldte: — Németországba utazom. A te kétségbeesett Giovannid.

Mikor Olaszországba érkezett, Genuából ezeket írta kedvesének:

— Utolsó üdvözlétemet küldöm neked és családodnak. A te kétségbeesett Giovannid.

Genuából Milanóba, onnan Velencébe utazott, ahol, mint bevallotta, az *abruzzi herceget akarta meggyilkolni*. Pozzan elmondta, hogy először is a német császárt akarta meggyilkolni és ezért akart Berlinbe utazni, de amikor azt olvasta a lapokban, hogy Romagnoli már utban van Európába, hogy a német császáron végrehajtja a pattersoni anarchisták ítéletét, megváltoztatta tervét és Olaszországba ment.

Cacciari tanár, aki megvizsgálta Pozzant, kijelentette, hogy egy kissé exaltált természetű ember, de ép elméjű és vallomását igaznak tartja.

— **Egy család öngyilkossága.** Frankfurtból táviratozza tudósítónk, hogy ott Ehrmann Bálint kereskedő a feleségével és három felnőtt fiával öngyilkosságot követett el. Az éjszaka vatával betörték az ablak- és ajtó-nyílásokat, aztán kinyitották a gázcsapokat. Reggelre holtan találták az egész családot. A 20 és a 18 éves fiu az ágyban fektet s úgy vártak be a halált, a szerencsétlen házaspár a 11 éves fiával a földön terült el. Anyagi gondok kergették az öngyilkosságra a boldogtalan család.

— **Tűzek a vidéken.** Nyíregyházáról táviratozzák, hogy a szomszédos Kenézli községben óriási szélviharban borzalmas tűzvész pusztított. Negyven lakóház és ötvennyolc mellékhelyiség lett a tűz martaléka. Ugyancsak tegnap délután Tisza-Dadon tizenöve ház égett le. — Az ungmegyei guta nagy fűrésztelep összes felszerelésével porrá égett. A szomszédos szegény rutének sokat vesztenek, mert a fuvarozás megszűnt.

— **Halálozás.** Mátyás Ferenc József, az Almásy-örökösök rákos-szent-mihályi uradalmanak intézője június 1-én 69 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután volt Rákosszent-Mihályon. A boldogultnak nagy része volt az Almásy-Pál-telep megalapításában. A nagyszámu rokonságon kívül ösméreseinek és barátainak nagy sokasága kísért a közszertetben állott lértut utolsó útjára.

Aranyossy Sámuelné született Lakatos Etelka ma délben Szegeden 19 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Temetése holnap délután lesz Szegeden. A boldogultban Lakatos Sándor újságíró társunk testvérhugát gyászolja.

Tóth Imréné Dura Juliánna, Dura Máté hírlapíró édes testvére ma délelőtt Hódmezővásárhelyen jobblőre szenderült. A megboldogult négy kiskorú fiugyermekeket hagyott árván.

— **Meggyilkolt kofaasszony.** Pécsről táviratozzák, hogy Királyovits Andrásné kofaasszonyt vasárnap reggel nyitott ületében, a város közepén, kirabolták, megölték. Az asszonynál állótól több száz forint készpénz volt. A gyilkosságot csak délután vették észre. Több letartóztatás történt.

— **Falkai helyett Slemender.** Falkai Lászlóról, a negyvenéves korára sikasztásával terhelt pénzes levélhordóról a nyomozás során kiderült, hogy valami asszony-személylyel bujkál. Ez a páros állapot érdekes fogásra adott alkalmat a székesfehérvári rendőrségnek. A székesfehérvári rendőrség ugyanis táviratot kapott, hogy a sikasztó Falkai és kedvese kocsin a városba érkezik. A rendőrség rögtön megtette az intézkedéseit erre a hirre s *Kuthi* és *Simon* rendőrkapitányok egy szállóban rá is akadtak a jelzett párra. Csakhogy ámbár a letartóztatott pár nem volt Falkai és a kedvese, a kapitány urak nem jártak hiába. A simontornyai távirat ugyanis egy másik sikasztót, *Slemender* Antal szegszárdi iskolaszolgát adta a rendőrség kezébe, aki a szeretőjével, *Gál* Zsófiával éppen gyanútlanul ebédelt, amikor meglepték. *Slemender* a szegszárdi állami főgimnáziumnak volt az iskolaszolgája. Először délelőtt *Wiegand* János, az intézet igazgatója, átküldte az adóhivatalba az esedékes fizetésekért. *Slemender* 2040 koronát vett fel az adóhivatalban, de a pénzt nem vitte az igazgatóhoz, hanem megszökött, feleségét és négy apró gyermekét a legnagyobb nyomorban hagyva Szegszárdon.

— **A Dunába veszett evezős.** Husvét vasárnapján — mint annak idején megírtuk — megrendítő szerencsétlenség történt a Dunán. A *Duna Evezős-Egyesület*nek egy öttagú társasága csónakon kirándulásra indult a Dunán, de a szeles időben a csónak felborult s az egész társaság a Dunába esett. Három evezős, dr. *Alesch* Ágoston, *Neumann* Miksa és *Zoltán* Emil belekapaszkodott a felborult csónak szélébe s így elkerülték a veszedelmet, *László* Mihály és *Heitler* Mór bankhivatalnokok azonban uszással akartak menekülni. A segítségükre sietett emberek *Lászlót* még élve kimentették, *Heitler* Mór, a Kereskedelmi Bank főhivatalnokja azonban belefulladt a vízbe és a holttestét sem tudták kifogni. A szerencsétlen ember holttestét napokig kerestette a grázsoló család, de nem akadtak nyomára. A család ezután díjat tűzött ki a holttest feltalálójának. Pár nap múlva a dunamenti Batta községből az a hír érkezett, hogy *Heitler* holttestét ott kifogták a Dunából. A család tagjai erre odautaztak, azonban kintunt, hogy a jó bat-taikat a holttest feltalálójának kitűzött díj miatt félre akarták vezetni úgy a hatóságot, mint a családot és hogy a kifogott holttest nem *Heitleré*. A család már bele is törődött a változhatatlanba. Ma reggel azután a *Concordia*-malom előtt egy férfi erősen feloszlásnak indult holttestét vetette fel a viz. A holttestet kifogták és bevitték a törvényszéki orvostani intézet temetőjébe, ahol a család tagjai és a szerencsétlenül járt ember barátai felismerték benne *Heitler* A. kifogott holttestét holnap fogják eltemetni.

— **Megszökött kanciószédő.** *Hoschieslawsky* József úgynök ellen, aki több ember kancióját elcsikasztotta s megszökött, eddig a következő emberek tettek följelentést: *Pástor* Sándor, akinek 300 koronáját csikasztotta el az úgynök, *Szalai* Mihály eszmadia (80 korona), *Gyurcsik* István asztalos (400 korona), *Radovics* György szolga (200 korona), *Eszküts* Péter földművel (200 korona), *Roncsics* Pál cipész (300 korona), *Takács* Sándor földművel (40 korona), *Aschenbrenner* János földművel (300 korona), *Dely* Sándor földművel (200 korona), *Szabadi* István napszámos (100 korona) és *Gyarmati* János napszámos (200 korona). A rendőrség elfogató parancsot adott ki a szökevény ellen.

— **A rendőrség a közönséghez.** Alább közöljük a rendőrség jelentését a tegnapi ünnep forgalmáról. A régi panaszt olvassuk, hogy közönségünk nem rendelkezik eléggé a végállomásokon ügyelő rendőri alkalmazottak intéseit s a villamos kocsik megrohanása miatt egyes helyeken botrányos jelenetek játszódtak le. De hát beszéljen a rendőrség jelentése:

Tegnap, vasárnap délután nagy tömeg közönség indult ki a főváros környékére és este egyes villamos végállomásokon a vasutársaságok nem voltak képesek annyi kocsit a kirándulók hazaszállítására rendelkezésre állítani, amennyi a közönség elszállítására elegendő volt volna. Ennek következtében különösen a *Hűvösvölgy* végállomásán kínos jelenetek játszódtak le és a túrelmetlen közönség a vasúti alkalmazottak rendelkezéseinek nem akart engedelmeskedni, sőt a rendnek föntartására kirendelt rendőrviselők és rendőrközegek is sértegetéseknek voltak részesei. Megtörtént az is, hogy egy uri ember botot fogott egy rendőrről. Csakis a rendőri karhatalom alkalmazásával lehetett meggátolni a kocsik megrohanását és érvényt szerezni a hely-utalványoknak. Ezen karhatalom dacára hely-utalvány nélkül is igen sokan szállottak föl az állomásra fölérkezett kocsikra és rendőrökkel kellett ökel leszállítani. A főkapitány ezekről értesülve, már a mai napon kötelezte a közúti villamos vasutársasulatot, hogy a *Hűvösvölgy* végállomásán megfelelő korlátot alkalmazzon és azt már a legközelebbi ünnepnapra, csütörtökre állítsa föl. Fölihívta továbbá a társulatot, hogy a látogatottabb végállomásokra több kocsit küldjön. De a nagyközönséget is figyelmezteti a rendőrség, hogy saját biztonsága érdekében és nehogy a tavalyi zugluti szerencsétlenség ismétlődjék, alkalmazkodjék a fennálló szabályokhoz, a rendőrközegek rendelkezéseire és a vasúti alkalmazottak figyelmeztetéseire. Ha pedig kocsit azzal nem is áll rendelkezésére, várja be nyugodtan az újabb

kocsik megérkezését, mert a vasúti társulatok mindaddig kötelesek kocsikat küldeni, míg az utolsó utast is elszállították.

— **A színész szerelme.** Münchenből táviratozzák: Egy *Wilfried* nevű gráci születési színész, az itteni Schauspielhaus tagja, szerelmi viszonyt folytatott egy fiatal leánnyal, akit feleségül akart venni, de szülői ellene voltak a házasságnak. *Wilfried* tegnap kirándult kedvesével a Walchen-tóra s ott előbb a leányt, azután magát lőtte agyon.

— **Dárdó után.** *József* főherceg horgostói börtönében szomorú vége lett egy mulatozásnak. Több gazda cigányzene mellett mulatott s mert a nőátért nem fizettek, veredékes támadt közöttük és a cigányok között, akik a nagy kavarodásban *Kaba* János béresgazdát agyonverték. Mikor a veredékes végzetes eredményt a cigányok megtudták, megszöktek.

— **Lövöldöző napszámos.** *Gaszó* János újpesti napszámos ma este Újpesten, a Wekerle- és Attila-utcák sarkán összetalálkozott két napszámosal, akiknek a nevét nem tudta. Eleinte barátságosan beszélgettek, majd szóváltás lett a beszélgetésből s végre is az egyik ismeretlen napszámos revolvért vett elő s azt *Gaszóra* sűrítette. A golyó *Gaszónak* a hasába üródott, de nem ejtett halálos sebet. A két napszámos megszökött s a rendőrség most keresi őket.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség zsebtolvajlás miatt letartóztatta *Grofschik* Hermina szélhámosnőt, aki a Hunyadi-téri vásárcsarnokban egy orvos nejeének a zsebből kilopta pénztárcáját. Aladják az ügyészségnek. — Ma reggel az új országháznál egy női holttestet fogtak ki a Dunából. Az orvostani intézet temetőjébe vitték. — *Kozár* István dabasi születésű 26 éves napszámos tegnap a Róck-telegráfy szomszédságában a szabad Dunában fűrődött. Fűrődés közben elmerült és odaveszett. — *Silberknopf* Manó 57 esztendősen magánzónó ma reggel a Rottenbiller-utca 38-ik szám alatt levő lakásán spirítusz lángon reggelit főzött. A gyorsforraló feldőlt és a szesz lángja az asszony ruhájába kapott. A szerencsétlen összevissza égett. A mentők a Rókus-kórházba szállították. Égési sebei életveszedelmeseek.

(x) **Figyelmeztetjük** a gazdaközönséget és iparvállalat-tulajdonosokat, hogy gépolaj és hengerolaj szükségletüket a hirneves orosz-amerikai olajipar-részvénytársaságnál fedezzék. Az egyedüli elárúsítás *Reich* S. és társa Király-utca 99. szám, mely cég minta- és árjegyzékkel készséggel szolgál.

(x) **Kérjük mindenütt Emke-gyűjtőt!**

A Quirinál bölcsője körül.

Budapest, június 3.

Égész Olaszország örvendve áll a bölcső körül, amelynek fehér párnái között a királyi pár elsőszülöttje mosolyog. Az öröm közönsége, amelyben a királyi népével összeforr, mutatja, hogy mégse megdönthetetlen alapokon nyugszik az olasz trón.

A sok kedves és érdekes apróság közül, amelyet mostanság *Rómában* kolportálnak, a következőket közöljük:

Mikor hajnalban híre ment a városban, hogy a királyné vajdika, a hírlapírók valósággal megostromolták a Quirinált. Erre gróf *Gianotti* főudvarmester azt ajánlotta királynak, hogy rendezzenek be sajtóirodát, de a király ezt visszatartotta a következő szavakkal:

— Nem akarom, hogy az ilyen diskrét dolog részleteit nyilvánosság elé vigyék.

Heléna királyné — mint *Morisani* tanár beszéli — nem tagadta meg származását és bámulatos hőiesen viselkedett. Mikor a kis gyermeket már mindenki elringatta, az orvosok tilalma ellenére felült az ágyban, ölébe vette gyermekét és ringatta, csókolgatta, közbe pedig egy montenegrói altatódalt dalolt neki. *Morisani* aggódott, hogy a királyné megerőlteti magát és el akarta venni a gyermeket, mire a királyné sirva mondta:

— De hiszen az én kis babám, ne vegyék el. *Morisani* azonban, aki humoros ember, így felelt:

— A királyné ő felsége azt teheti, amit akar, de a mamának most én parancsolok.

Margit királynét, nehogy izgatott legyen, csakis a szülés megtörténtéről értesítették. Azonnal a *Quirinába* hajtattak, bement *Heléna* királynéhoz, megcsókolták és megkérdezte, hogy érzi magát. A királyné mosolygva felelt:

— Anya és gyermeke a körülményekhez képest jól érzi magát.

Az első táviratot a szerencsés eseményről *Nikita* fejedeleme küldte. Ezt a táviratot a király és *Margit* királyné személyesen írták alá.

Az uralkodók közül elsőnek *Vilmos* császár gratulált a következő távirattal:

„Isten áldása legyen kis leányodon; én és a császárné üdvözljük a királynét.”

(A dada és férje.)

Olaszország egyik legérdekesebb egyénisége az időszerint *Cinti* Maddalena asszony, az olasz királyi pár újszülött leányának a dadája. Maddalena asszonyt a minap meglátogatta *Rómában* a férje, akit természetesen rögtön meg is interjúvoltak buzgó római kollégáink. *Cinti* a következő felvilágosításokat adta:

— Feleségem, *Cinti* Maddalena 150 líra havi fizetést kap, azonfelül 10,000 lírát, amikor a kis hercegnőnek első foga kijön, ugyanannyit, mielőtt az első szót mondja, és ugyanannyit, amikor az első lépést teszi. Mikor a szolgálatból kilép — szerződése hét évre szól — végkielégítésül 20,000 lírát kap és 1200 líra évi nyugdíjat életfogytiglan.

— Ki hívta föl a királyi pár figyelmét az ön feleségére?

— *Bacelli* Guidó orvostanár a volt olasz kultuszminiszter, aki már évek óta S Remoban szokott nyaralni, ahol mi lakunk.

Maddalena asszony, aki különben már két hónap óta a Quirinálban lakik, mindennap meglátogatja inkognitó a királyt, akit a dada egyszerű udvari hivatalnoknak tart.

(Az apa.)

Mikor az újszülöttet a bábaasszony, miss *Dickens* bevitte a királyhoz, aki folyton a királyné szobája mellett tartózkodott, a király a sírkövidő kis babát megcsókolt, azután örömben sírni kezdett.

Az újszülött hercegnő erőteljes, szőke, kék szemű gyermek és súlya 5 kiló 70 dekagr. *Morisani* tanár a következő humoros szavakkal mutatta be a királynak gyermekét:

— Felség, egyelőre leány, de majd megjönnek a fiúk is!

(A pápa.)

Mikor a Vatikánban monsignore *Angeli* bejelentette a pápának a savoyai hercegnő születését, a szent atya mintegy áldog emelte föl a jobbát így szól:

— Vajha a hercegnő hozzájárulna egykor ahhoz, hogy az egyház kibékülhessen Itáliával!

Aztán a szent atya a bitoros-államtitkárt fogadta, akivel ezután feltűnően hosszú ideig konferált.

Róma, június 3.

A római és cetinjei polgármesterek *Jolanda* hercegnő születése alkalmából igen megleghangu üdvözlő táviratokat váltottak. A *triestieki* postagalambbal küldték el üdvözlőüket a királynak.

Mende-monda.

— Jelenet. —

„Ma is feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy *Falkait* a Csepel-szigeten, meg Budapesten látták, ez azonban csak mende-mondának bizonyult, mert a kiküldött detektívek sehol sem találták a sikasztót.”

(A rendőrség sajtóirodája.)

Kapitány: Ahányszor csak bejövök a hivatalba, azzal fogadnak, hogy még mindig nem fogták el a pénzeslevélhordót. Hát most már éppen elég volt. Ezentul erről nem szabad szólni, mert ez magától értetődik. Érti?

Irnök: Értem.

Kapitány: Most pedig lássunk a közönség megnyugtatóhoz. Azt megírta a lapoknak, hogy az egész csak mende-monda?

Irnök: Megírtam.

Kapitány: Jó. Lássuk a mai anyagot. (Olvasa a jelentést.) „X. Y. géplakatos jelenti, hogy együtt vacsorált Falkaival Budaörsön, ahol Falkai házat, kertet vett és végleg megtelepedett.” Hm. Volt már ott detektív?

Irnök: Volt. De nem mehetett hozzá. Azt mondták neki, hogy Falkai háza nagyon messze van és szegény már fáradt volt.

Kapitány: Rendben van. Adja ki a sajtóirodába, hogy az egész budaörsi dolog mende-monda, mert a detektív nem találta meg Falkait.

Irnök: Igenis, kapitány ur.

Kapitány: Nézzük tovább. „Falkai László ma a korzón sétált és a Hangliban oszonnázott. Jelenti egy szürszabó.” — Hát itt volt detektív?

Irnök: Ebben a kutyá megleben?

Kapitány: Na hallja, a Hangli körül elég hűvös van. Szóval nem volt.

Irnök: Nem.

Kapitány: Akkor adja ki a sajtóirodába, hogy ez is csak mende-monda, mert a detektív nem találta meg Falkait. Hogy azért nem találta meg, mert szamar volt, vagy azért, mert nem is ment utána, ezt nem kell megírni. Azt kell írni, hogy mende-monda volt. Egészen addig, amíg meg nem fogják.

Irnök (bizalmasan): Akkor csináljon főnyereményt *Luéger*...

FŐVÁROS.

(*) **A takarékos főváros.** A harmincas bizottság ma délután Halmos János polgármester elnöklésével ülést tartott. Rényi Dezső főjegyző előterjesztette a közlekedési albizottság jelentését. Az albizottság a közlekedési ügyosztály fenntartását javasolja, de lehetőleg állandó személyzettel.

Polónyi Géza azt hiszi, hogy ennek az ügyosztálynak a fenntartása mai szervezetében és költségei mellett fölösleges. A minap azonban az egyik alpolgármester kijelentette, hogy hajlandó lenne az egyik ügyosztály vezetését is elvállalni. Kérdi, van-e annak akadálya, hogy az egyik vagy mindkét alpolgármester valamely ügyosztály élére állíttassék. Az alpolgármestereknek úgy sincs egyéb dolguk, mint hogy revidélnak, más szóval: aláírnak.

Halmos János polgármester kijelenti, hogy abban az esetben, ha a szervezet tekintetében megtakarítás lehetséges a nélkül, hogy ebből a főváros közigazgatása kárt szenvedne, ő ennek sohasem lesz ellene, legyenek azok akár személyi, akár dologi megtakarítások. De olyan megtakarításokba nem mehet bele, amelyek pénzügyileg ugyan előnyösek, de közigazgatási szempontból bizonyára megboszosznának magukat. A tanácsnokok számának leszállítása ez idő szerint lehetetlen. Nagyon csodálkozik azon, hogy egyik alpolgármester ügyosztályvezetésre akar vállalkozni, mert jelen elfoglaltsága mellett ezt kizártnak tartja. Nem áll, hogy az alpolgármesterek csakis revidélnak. Mindegyik alpolgármester egy-egy nagy bizottság (pénzügyi és középítési) elnöke, azonkívül egyéb fontos teendőik is vannak, nevezetesen a hivatalok ellenőrzése, ami szintén nem kevés munkát ad.

A bizottság különben elfogadta a közlekedési ügyosztály fenntartására vonatkozó előterjesztést.

A városigazgatóság ügyeinek kapcsán az albizottság azt javasolja, hogy a fogyasztási adók és vámok a pénzügyi osztálytól tétessenek át a közigazgatási ügyosztályba.

A bizottság Vasziljevics tanácsnok felszólalására elvetette az albizottság javaslatát s úgy határozott, hogy marad minden a régiben.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Uj nemzedék. Ma este tartották meg az Operaházban az Országos Zeneakadémia operai tanfolyamának évről-évről vizsgálatát és ez alkalmából a közönség részéről is nagy érdeklődés nyilvánult a jövősd művésznemzedék iránt. Mindenekelőtt konstátáljuk, hogy magas művészi színvonalon álló Zeneakademiánk ez idén is bebizonyította, hogy Európa elsőrangú pedagógiai műintézetei között foglal helyet és hogy tanárai, megannyi büszkeségei a művészetnek, teljes lelkesedéssel és hivatottsággal felelnek meg nehéz feladatuknak. Tapasztaltuk ezt minden intézeti hangversenyen, ma este is az operai tanfolyam évről-évről vizsgálatán. Nem közönséges anyag került a jeles tanárai kar kezébe, mert több növendék rendkívüli természetadta tehetséget hozott magával az iskolába. Figaro lakodalmának első és második felvonásában friss organumával és szubrett-temperamentumával tűnt föl Roemer Karola kisasszony, aki művészi értelmességének és tudásának frappáns tanúbizonyságát adta, amikor — valóban várakozásunk ellenére — Cherubin után végül pompásan énekelte Elzát az Ortruddal való duettben. — Csengő mezzoszopránjával, amely remélhetőleg mélységében még nyerni fog, továbbá stilszerű előadásával Flatt Gizella mint Ortrud nagy reményeket élesztett tehetsége iránt. — Még az ilyen növendékvizsgálaton is szokatlan lelkesedést keltett Mákus Aranka, aki iránt már egy-két esztendő óta intenzíve érdeklődnek művészi körökben. A fiatal énekesnőnek ritka szép szopránja tele van drámai erővel, lényével és melegséggel és előadásában is nem közönséges izlés nyilvánul. Gyönyörűen köti össze és fedi a magas hangokat és o-je bizony diadalmas. Ha technikáját tovább fejleszti és előadása bensőségben nyer, elsőrangú drámai primadonna lesz belőle, de aggodalommal látjuk, hogy vidékre szándékozik menni, ahol senkitől se tanulhat, de a siker kedvéért engedményeket lesz kénytelen tenni. Tessék külföldre menni, küzdeni, tanulni; ez szomorú, de így van. — Mint Lammermoori Lucia, May Kornélia tűnt fel pompás koloratúrjával és tartalmas, frissen duzzadt organumával, amely oly ritka a oikornyás énekművészet világában. Technikai készsége meglepő, előadása meleg és megjelenése illuziót kelt. Mátán megérdemelt nagy sikere volt. — Gyönyörű megjelenésével és feltűnő színészihivatottságával méltó feltűnést keltett Sembery Fanni, akit az érthető lámpaláz megakadályozott, hogy énekével is hasonló sikert érjen el. — Zalosil Gizella kisasszony

(Tannhäuser: Erzsébet) már költői megjelenésével meghódította a közönséget. Erősen drámai hangjában hévvel lüktet a szenvedély és lobogó temperamentumot sejtettünk Thüringia szende rósájában. Mintha hivatottsága izzó szenvedélyek ábrázolására utálnál. Értelmes szavazata tiszta, szövegkéjtése és művészi fölfogása a lámpaláz dacára is nyilvánvalóvá tette a figyelemesebb szemlélő előtt, hogy elsőrangú tehetség teszi itt az első lépést nagy diadalok felé. Strás Árpád roppantul haladt az utóbbi időben, hangja fejlődött, előadása tisztult, énekmodora helyesebb és úgy véljük, hogy szép jövője van ennek az elegáns megjelenésű baritonistának, akinek organumában sok a fény és melegség. — Kisebb szerepükben kellemesen tűntek föl: Fábry Anna, Weiss Erzsike, Gross Adél és Nögrády Albert. — Az operaház tagjai közül szívesből közreműködtek: Kertész Ödön, Gábor József (erre a rokonszenves, törekvő és nagytehetségű ifju tenoristára alighanem nagy jövő vár!) és Ney Bernát. — Az est legfőbb sikerét azonban az intézeti tanárok aratták: Ábrányiné, Maleckyné és Passy-Cornet asszony, az énekpedagógusok — és Vizváry Gyula nagy művészünk, a szinpadí játéktanára. (G.)

Fővárosi Nyári Színház. A dicső pályafutású Konti-operettnek, a Királyfogásnak volt ma reprise a budai színházban. A színházak néhai kasszadarabja az Arénában is jó akvizíciónak bizonyult, megjelentek a Duna-balparttól a budai színház nyári vendégei és a bennlakókkal együtt szépen megtöltötték a színházat. A népszerű dallamok, amelyek egymást érik a Királyfogásban, tetszetek és sürün hangzott a taps meg az ujjazás. Az előadás a maga egészében jó volt, a rendezés Makó igazgató gondosságát dicséri. A szereplők valamennyien, Sugár Aranka, Leóvey, Faragó, Krémer, Mihályi, Kornyai, Sebestyén és Farkas, tehetségük legjavával szolgálták Konti operettjének sikerét.

Az Operaházban holnap, kedden Wagner Rikárd dalműve A bolygó hollandi kerül színe a következő szereposztással: Senta — M. Rotter G. Mari — Valent V., Daland — Szendrői, Erik — Brodlik, Kormányos — Kiss B. és a hollandi — Beck. Az előadást bérletfolyamban (évi bérlet 83. sz.) tartják.

Opera-énekesek a Népszínházban. A Népszínház ének- és zenekara javára csütörtökön, é. hó 6-ikán délután rendezendő előadás három részből fog állani. Bevezetésül egy ünnepi nyitány szolgál; azután San-Toy második felvonása következik Kury Klárával és a darab többi elsőrendű szereplővel. Az előforduló táncot (Miss Trixy) Smidek Gizella, a M. Kir. Operaház szóló-táncosnője lejt. A harmadik rész hangverseny lesz, amelyben közreműködnek: Ney Dávid, Kiss Béla, Peeny Irén, Várady Sándor énekművészek, a zenekari hangversenyt (Liszt F.) vezényli Mader Raoul, a zongorakíséretet végzi Noseda Károly, mindannyian a M. Kir. Operaház tagjai, és Liszt zongorahangversenyt előadja Bendiner Nándor zongoraművész.

Főpróba a Vigaszínházban. A Vigaszínház e heti ujdonságának, A Csak párosan! című bohózatnak holnap, kedden tartják meg a főpróbáját a sajtó képviselői előtt. A darab bemutatója szerdán, é. hó 5-én lesz.

Szeged városi színműpályázata. Szeged városa tudvalevőleg 2000 koronát tűzött ki polgári színműre, amelyre 91 pályamunka érkezett be. A színügyi bizottság a maga kebeléből dr. Balassa Ármint és Kovács Jánost, a Dugonics-Társaság pedig Békefi Antalt és Tömörkényi Istvánt küldötte ki bírálóknak. A bírálók az ősszel adnak számot a pályázat eredményéről.

A Városligeti Színházban holnap Konti bájos zenéjű operettje A Sühanc kerül színe Bükky Irénnek a címszerepben. A többi főszerepet: Sziklay Szeréna, Latabárné, Szepesi Paula, Feld Mátyás, Szentmihályi, Cséreg és Gömöri játszza. Csütörtökön adák először a Vigaszínház szenzációs drámáját a Trilby, Feld Irénnek a címszerepben. A Vigaszínház igazgatósága a legelőzékenyebben engedte át ezt a darabot előadásra. Az előadások a mai naptól fogva este nyolcadik órákor kezdődnek.

A Népszínház ujdonsága. A Népszínház igazgatósága é. hó 11-ikére tűzte ki a Milliók a hó alatt című regényes, látványos színmű bemutatását. Az eredeti amerikai dalokon kívül, melyek a darab partitúrájában vannak, Fedák Sári, a női főalak ábrázolója, a második felvonásban Huszka Jenő betétdalát fogja énekelni, melynek a szövegét Bethly László írta.

Az Auróra irodalmi és művészeti kör szépen sikerült hangversenyt rendezett vasárnap a Mátyás-földön. A mulatság jól összevalótolt műsorában Bojár Teruska, Nikó Lana, Aranyossy Janka, Oesterreicher Jolán, Agnely Irén, Gross Adél, Kenedik Kálmán, Zempléni J. Árpád, dr. Vrabely Armand, Hartmann Jenő, Farkas Imre, Sopronyi Henrik és Pfeiffer József szerepeltek. A műsort tánc követte.

A pörös Cyrano. Komjáthy János, a debreceni színház igazgatója a múlt évben megvette a Cyrano de Bergerac előadási jogát a Bárd-féle zenei-műkereskedéstől s elő is adta. Mikor a darab előadásáról értesültek az Első magyar színházi ügynök-

ség tulajdonosai, Réthy és Valentin pörrel fenyegették meg Komjáthyt, azt vitatva, hogy a darab előadási jogát csakis tőlük lehet előadásra megvenni. Komjáthy erre éleshangú levelet írt Réthyéknek, amelyben azzal fenyegette meg őket, hogy mielőtt a pört beadják elene, a névvel meg nem nevezhető manipuláció miatt megteszi úgy ellenük, mint Bárd ellen a feljelentést. Réthy és Valentin ezen levél tartalma miatt becsületért és rágalmazás címen tettek panaszt Komjáthy ellen. Mára volt kitéve ezen ügyben a tárgyalás Kúrti büntető átjárásbíró előtt. A tárgyalás elején azonban a felek kijelentették, hogy az ügyet békés uton akarják kiegyenlíteni. Komjáthy kijelentette, hogy az inkriminált levelet nem sértő szándékkal írta. Réthy és Valentin ezután a panaszukat visszavonták s a bíró ez ügyben a további eljárást megszüntette.

A Magyar Női Karének Egyesület tegnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyen megválasztották dr. Davidovits Józsefnek elnöknek, Major J. Gyulát igazgatónak. A közgyűlés elhatározta, hogy szeptembertől fogva próbát vasárnap délelőtt tartja, a budapesti zeneiskola helyiségében: Váci-körút 16. Az egyesület a Major-féle zeneakadémia vezetésével egyetemben az iskola címét Budapesti zeneiskolára változtatta.

A Bibliás asszony. Anthony Mars és Maurice Hennequin nagyszerű operettje, melynek zenéje Victor Roger nevére tette népszerűvé, hosszabb pihentetés után holnap kerül színe a Népszínházban Chatellerault Edith szerepében Kury Klárával, ki e hét folyamán legjobban szerepeiben mutatkozik be, mielőtt nyári szabadságidejét megkezdene. A Bibliás asszonynak ez lesz az 57-ik s e szezonban utolsó előadása. Kury Klárán kívül a főszerepeket Bojár Teruska, Badn Nelli, Krescsányi Sarolta, Harmath Ilona, Vidorné Németh, Szirmai, Solymosi, Szerdahelyi, Kovács M., Tollagi és Ujvári játszzák.

A Nemzeti Zenede csütörtökön, június hó 13-án kezdi meg évről-évről osztályvizsgáit, melyek június hó 25-én érnek véget. Az 1901/002. iskolai évre a beíratások folyó évi augusztus 30-tól bezárólag szeptember 5-ig, délelőtt 9-1 óráig, az intézet helyiségében (IV. Ujláng-utca 14. I. em.) fognak tartatni.

Operaelőadás a Telefon Hírműködőben. Ma este a Telefon Hírműködő előzetesnek szórakoztatására a nagy kir. Operaház előadását fogja közvetíteni. Előadásra kerül A bolygó hollandi, Wagner Rikárd dalműve, mely a legfinomabb műnyszerűben is tisztán lesz hallható a kagylókön keresztül. — Az operaközvetítés után az est folyamán érkezett híreket olvastatja fel a beszélő újság, majd még 11 óráig cigányzene átvitel lesz hallható, melyet az Emke- és az Elite-kávéházból közvetít a Telefon Hírműködő.

MŰVÉSZET.

□ **Mihálkovics szobra.** Az Üllői-ut bonetani intézetének udvarán, virágágyak közt, karsu, teher oszlopon áll tegnap óta Mihálkovics Géza, az élete delén kidölt kitűnő magyar anatómusnak bronz mell-szobra. Diszes rektori nyakláncra beszél csak arról, hogy minő viszonyban állott Mihálkovics a magyar egyetemhez, míg a szigorú, kutató nézés az emberiség javára munkálkodó, kutató tudóst mutatja eszünkbe. A ritka szép homlokon mintha most is az élet titkait a halálban kutató gondolatok honolnának, de az arcvonásokban nincs meg az a jellemző lágyaság, mely Mihálkovics Géza nyugodt és okos arcán előmlött s mely oly vonzóvá tette azt az aroct szemének majdnem mindig hideg nézése dacára. Mihálkovics Gézát nem csupán a rektori nyaklánc fűzte a magyar tudomány-egyetemhez. Uj generációt is nevelt ő s minden ízében tanára, mentora volt a tudományos kiképzésre rábízottaknak. Azon a helyen, ahova Ligeti Miklós sötéten szeniális nézésű alkotását állították, szívesen láttuk volna, ha ezt az intím vonást örökítette volna meg a művész. (g. g.)

□ **Iparművészeti kiállítás.** A városligeti Iparcsarnokban elhelyezett festészek, iparművészeti és kézimunka-kiállítást naponta sok száz ember tekinti meg. Az izléssel és diszszel kiállított termék szingzag látványosságot nyújtanak. Nevezetesen a képek részeseinek tetszésben. Soós Elemérné több hangulatos szép képe kelt figyelmet. Hadssy Olga egy egész csoportot állított ki, többnyire akvarellt. Proper Aranka képei különös tehetséget árulnak el. Egy pompásan festett tanulmányfeje, egy gyönyörű genre-kép és egy öreg asszony alakja ragadja meg a figyelmet. Reij Elza, Popp Dávidné, Hirsch Nelli és Maszák Hugóné sok jeles képe gazdagítja a tárlatot.

□ **Az ezredévi emlék.** A Városligetben, az Andrassy-ut torkolatával szemben épülő ezredévi emlékmű főoszlopa a múlt őszön a teherpálya alkalmával megprepd, mire az építést beszüntették. A megsérült főoszlopot most szedték le, miután az új oszlophoz való terméskövek megérkeztek és valamennyit ki is faragták. Az új oszlopot még é. hó folyamán fölépítik és elhelyezik rajta Gábor arkangyal ércszobrát.

A hatalmas alak egyik kezében palmaágat tart, a másikban Szent István koronáját. E főoszlop talpatán fog állani Árpádnek és a hét vezérnek bronzba öntött lovas-szobra. A főoszlopot környező oszlop-csarnok két sarkára helyezik az érobo öntött bigákat.

amelyeknek a mintázását Zala György most fejezte be. Különben a többi alak is készülöben van s a szobrok elhelyezését a jövő évben megkezdik.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya ma délután ponori Theureux Emil elnöke alatt ülést tartott, amelyen Szilágyi Áron r. tag mulatványt közölt „A régi magyar költők tára” VII-ik kötetéből. A kötet XVI. századbéli költőkkel foglalkozik, adja életleírásukat és eddig ismeretlen költeményeiket, amelyek nemcsak érdekesek, de igen becsesek is, különösen a *Perti György*éi, akiről előadó azt hiszi, hogy családi neve Bornemisza.

Utána Gyomai Gyula l. tag tartott előadást: „A görög igeidők stóikus megnevezéseinek magyarázata Stephanusnál” címmel. Az előadás csak részletét teszi a görög és latin igeidők használatára vonatkozó értekezésnek, mely kivált az igeidők hagyományos elnevezéseinek történetét és fejlődését fogja magában foglalni.

EGYESÜLETEK.

(A Pázmány-Egyesület) tegnap tartotta Margalits Ede egyetemi tanár elnöke alatt választmányi ülését Nagyváradon. A fővárosból nagyszámban jelentek meg a tagok, többek között Sziklay János, Kiss János egyetemi tanár, továbbá a helyi tagokon kívül Fetsler, Radnay, Steinberger és Groc kanonokok. A gyűlés egyik tárgyát, a katolikus könyvnyomtatás alapítását anyagi akadályok miatt nem határozták el, hanem megállapították, hogy a katolicizmust érdeklő nagyobb események helyére a fővárosi katolikus lapok külön tudósítót küldenek ki. Az egyesület vagyonra 15,855 korona. A bevétel 500 korona volt; A vasúti szabadjegyek dolgában a hírlapírókarsakkal együttesen intézkednek. Elhatározták még, hogy Pázmány életrajzában megírására pályadíjat tűznek ki. Az egyesület tagjai délbén Schlauch bitoronk és Winkler püspöknél tisztelegtek. Délután Püspökfürdőben felolvasás volt. A felolvasást Margalits tanár nyitotta meg az újabb társadalom regenerálásáról, Kiss János Rómáról olvasott fel, mire ének- és zene-számok következtek. Végül banket volt.

Nyilttér.

PÖSTYÉN

európai hírű gyógyhelye a sz. közvény, ischia, stb. bajoknak.

Modern internacionális jellegű fürdő, szolid árakkal. Prospektust díjmentesen küld az igazgatóság.

Utolsó Hónap

Concordia Sorsjegyek a I. kor.

Főnyeremény 30.000 korona stb.
Lukács Vilmos bankháza V. Fűrdő-utca 10.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmát, sem alakját nem felelő a szerkesztőség.)

SPORT.

• Nagy regatta-verseny Szegeden. A Tiszai Regatta-Szövetség folyó hó 29-én nagy regatta-versenyt fog rendezni, mely iránt sportkörökben nagy az érdeklődés. Dacára annak, hogy a nevezési zárnap csak június 14-ike, már eddig is oly nagy számban érkeztek nevezések, hogy valóban páratlan szép versenyre van kilátás.

• A Derby-meeting. Most már, hogy a Derby lezajlott, jelentéktelen versenynapok következnek a Freudenauba, amelyeknek alig van valami figyelemreméltóbb eseményük. Így a holnapi program egészen sovány; nemcsak aprók a díjak, hanem az is valószínű, hogy kevés fő fog érteni futni. A Gombavarsenynek még lenne nagyobb érdekessége, ha futna benne Lothario, ez azonban nem valószínű, s a Péchy-istállót Dagensberg fogja képviselni Tarallal. Kilátása természetesen első rangú és csak Mindegtyól és Peregrinustól lehet tartania. A többi, egészen kis futás tekintetében alábbi típjainkra utalunk:

- I. Glen-dor—Bulla.
- II. Szt.-Kleóds—Jinsiste.
- III. Péchy-istálló—Peregrinus.
- IV. Neleus—Karmester.
- V. Parsley—Clavigo.
- VI. Mautner-istálló—Pharisier.
- VII. Tubereuse—Helena.

• A bécsi lövészverseny eredményét minden más organumot megelőző leghamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hírmondó útján tudhatja meg a nagyközönség, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján a versenyek tartama alatt kétfutamonként részletes referátókat olvastat fel. Így a két futam eredményét 1/45, az első negyét 1/46 és az összerendelt 7 óra tájban olvastatja fel. A verseny-eredmények olvasására kétszeres riadójellet hívja fel előfizetői figyelmét a beszélőhang.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Esküdtészi tárgyalás Fiumében. Fiumében ma volt az első esküdtészi tárgyalás és pedig rejtélyes gyilkossági ügyben. A vádlott Buchgraber János 27 éves stájerországi szabólegény, aki január 27-én este fiatal feleségét állítólag a tengerbe taszította, ahol megfulladt. A bűnténynek volt egy szemtanúja, aki azonban a sötétség miatt a gyilkos arcát nem láthatta. Számos mellékkörülmény arra mutat, hogy Buchgraber volt a tettes, aki előre megfontolt szándékkal ölte meg az asszonyt. A tárgyalás iránt nagy az érdeklődés. A vádlott határozottan tagad. A tanúk kihallgatását holnap befejezik. Az esküdtészi terem oly kis, hogy még a hivatalos személyek is alig fértek el. A hőség türethetetlen volt.

§§ Halálra ítélt közszéki bír. Egerből jelentik: Az egri esküdtészek marasztaló verdiktje alapján az esküdtőbírók halálra ítélték Horváth Balázst, aki még nemrégiben közszéki bírja volt a hevesmegyei Hort közszéknél. A volt bírót végzetes szerelem tette gyilkossá. Szerelmes volt egy Medve Ilka nevű nőbe s hogy feleségül vehesse, megölte a saját feleségét, kilenc gyermekének anyját. Az elvetemedett ember ez év február 4-ikén este az ablak alá lopódzott s akkor süttőte fegyverét nejjére, mikor az kis leányával a lelkévé előt imádkozott. A bűntett rémségét még növeli, hogy a halálosan megsebzett asszony másnap holt gyermeket szült és a szülés után néhány órával meghalt seibeiben.

§§ A vérvádcsocka. Ki hitte volna, hogy az annyi szeretettel dégelgetett vérvád, mielőtt végképp kimúlna, dekadenciába jusszon. Az utolsó keleti vérvád Dömsdől közszégnében merült fel, de már satnyán, vérszegényen, ami vérvádnál veszedelmes tünet. Az eset a következő: Néhány hónap előtt eltűnt a Horváth Bálinték ötéves leánykája, Juliska. Az anyja biába varta ebédre, hát elment keresni a Stern Sámuel kocsmájába, ahol a kis leány rendesen játszani szokott. Sternnével együtt keresték a gyereket, de hiába. Végre a padlásról valami nyöszörgést hallottak s akkor előkerült ajultan a gyerek. A padláson feküdt, s alig mozdult szegényke. Az orvos mérgezést konstatalt s orvosságot adott neki, amittől a kis fogoly másnap meggyógyult. Horváth Bálint vérvádat követelt az esetről. Mindenfelé hirdette:

— Vért akarták venni a leányomnak, mert Budapestén most új templomot építenek a zsidók s oda egy tál vér kell nekik.

Gyanúját bűnvádi íőjelentésben a pestvidéki királyi ügyészség el terjesztette s a rákezei járásbírósa a büntetőtörvénykönyv 305. szakaszába ütköző mérgezés bűntette miatt indított vizsgálatot Sternék ellen. A vizsgálat kiderítette, hogy a kis lányt Sternék hűlye cselédjánya, Kriszta Róza vitte a padlásra s feledékenységből rázarta az ajtót. Később megéhezett a kis lány s enniivaló után kutatót. Egy csomó beléndemagot talált, amit faluhelyen lojtiágy ellen szottak a házánál tartani. A magból megevert néhányat és rosszul lett tőle. Stern Sámuel azt is igazolta, hogy a Juliska fogása idején egész nap nem volt otthon. A vizsgálat adatai alapján az eljárást Sternék ellen, akiket dr. Vátsznyi Vimos képviselt, megszüntették.

TAVIRATOK.

München, június 3. Stufenberg báró volt országgyűlési és birodalomgyűlési képviselő a szabad-elmű párt vezére, ma Würtembergben meghalt.

Róma, június 3. Viktor Emánuel király Mikó montenegrói hercegnek az Annunziata-rend nyakláncát adományozta.

Krisztiania, június 3. A slorthing 69 szavazattal 37 elnőben 3350,000 koronát szavazott meg Krisztianának a szárazföld felől való megerősítésére.

Fokváros, június 3. A pestis íőllépése óta 654 megbetegedés történt elő 316 halálesettel.

Olasz tüntetés Törökország ellen.

Róma, június 3. Ma érkezik Korfu elé az az olasz hajóraj, amely szérkség esetén elégtételt fog szerezni a ferandai incidensért. Az összes lapok azon való melegegődésüket fejezik ki, hogy az olasz kormány nem tūri tovább Törökország ellen-séges viselkedését.

Mac Kinley védvamos.

New-York, június 3. A Herald szerint Mark Hanna, a köztársasági választási bizottság vezetője kijelentette, hogy főreértésen alapul az a közlemény, amelyet Jules Siegfried volt francia miniszter néhány nap előtt Montreáiban tett, s amely szerint Mac Kinley elnök, mint ő maga előtte kijelentette, többé nem ultra védvamos. Mac Kinley most is, mint előbb védvamos, Hanna azt hiszi, hogy az esetre, ha Amerika

külföldi kereskedelmének kifejlesztése céljából a vám-tarifa tárgyában valamelyes engedményeket tenne, ez csupán viszonyossági szerződések alapján történhetnék meg.

A khinal bonyodalom.

Peking, június 3. Gróf Waldersee főhadvezér ma innen elutazott. Az elutazása alkalmából a szövetséges hatalmak itt állomásozó csapatai nagy katonai ünnepet rendeztek. A tüzérség üdvölvéseket tett. A zenekarok játszottak. Bucsu-zásra az egész diplomáciai testület megjelent a pályaudvaron. Gróf Waldersee Takun át Kobeba megy. Rauch főhadnagy még itt marad, hogy Csing herceget annak idején Berlinbe kísérje, ahol ez a khinal császár sajnálkozását fogja kifejezni Ketteler német követ meggyilkoltása felett. A követek jelenleg ama kérdés felett tárgyalnak, hogy hány évi haladékok engedélyezzenek a hatalmak Khinának a kártérítések megfizetésére.

London, június 3. A lapok jelentik Pekingből június 1-éről: Japán 7000 emberrel, Anglia 3000 emberrel szállítja le csapatai létszámát. A többi csapat július 1-éig, de mindenesetre az udvarnak Pekingbe való visszatéréseig Khinában marad. A belgák folytatják a Censzifon keresztül vivő vasút építését.

London, június 3. A Reuter-ügynökség jelenti Pekingből tegnap kelettel: A szövetséges hadak tábornokainak gyűlése elhatározta, hogy a város köz-igazgatását e hó folyamán fokozatosan átadja a khinal hivatalnokoknak. Ezen a héten naponként két külön-vonat megy Takuba katonasággal. A Belutien-ezred elhagyta Pekinget, hogy visszatérjen Indiába.

London, június 3. A Daily Telegraphnak jelenti Washingtonból: Csak Németország, Anglia és Franciaország fog helyőrséget hagyni azokon a pontokon, amelyek Pekinget a tengerrel összekötik, mert Oroszország nem akart résztvenni a katonai hatóságok tanácskozásában, Amerika pedig vonatkozott csapatait utasítani, hogy ezt a szolgálatot végezzék.

New-York, június 3. Conger, az Egyesült Államok pekingi követe június 7-én visszatér San-Franciscóba.

Tienszín, január 3. (Reuter.) Vasárnap este a Takuba vezető uton komoly összeütközés történt a szövetséges hatalmak különböző kontingen-seinek katonái között. Az angol walesi vadászrezend katonái, akik mint rendőrség működtek, megakadályozták francia katonákat abban, hogy egy házba behatoljanak. A franciák szuronyaikat használták és kövekkel dobáltak. Figyelmeztetésül az angolok a levegőbe löttek, mire német katonák a franciák segítségére siettek. Ekként összesen több mint 200 katona gyűlt össze. Végül öt angol katona tüzelt, mely alkalommal egy francia életét vesztette, 3 francia és 5 német, négy angol és egy japán könnyen megsebesült. Egy német tisztnek egy erőszaki ellen való megjelenése véget vetett a verekedésnek.

Páris, június 3. A kamara mai ülésén D'Estourelles interpellációt nyújtott be a khinal kérdéssel és azt mondta: Kettős veszedelem előtt állunk. Az egyik az amerikai veszedelem, amely közvetlenül fenyeget bennünket, a másik a sárga faj veszedelme, amelyetől másodsorban kell félnünk. Az amerikai imperialisták nem titkolják többé, hogy hatalmukba akarják keríteni az európai hatalmasságok gyarmatait. Végül azt kérdezi a külügyminiszter, hogy módjában van-e megerősíteni a khinal francia csapatok visszahívásának híreit.

Delcassé külügyminiszter azt válaszolta, hogy a csapatoknak egy részét egy hónappal előzőtt visszahívták, az utolsó napokban pedig újabb visszahívó parancsokat bocsátottak ki. A miniszter reméli, hogy a francia expedíciós hadtest zöme legközelebb visszatér hazájába. Ez már csak a bonyodalmak végleges rendezésétől függ.

Orült a Vatikánban.

Róma, május 3. A Tribuna jelenti: Ma délelőtt egy kapucinus szerzetesnek sikerült a Vatikánban a pápa lakosztályának előszobájáig hatolni, ahol zavaros dolgokat kiabált és kijelentette, hogy ő a pápa utódja. Néhány prelátus észrevette az örültet, megfogták őt és átadták két pápai esendőnek, akik őt azután a kapucinus zárdába szállították.

Az új japán kormány.

Yokohama, június 3. Viscount Kacura megalakította a kabinetet. Sone Arosuk átvette ideiglenesen a külügyminisztériumot, igazságügyminiszter lett; Kyoura Ksigo közoktatásügyi; Kikuci, földmívelésügyi; Hirata Toeke, belügyi; Utsumi Tadakaacu, közlekedésügyi; Viscount Yosikava, a hadügyi és tengerészügyi tárcát; Koslama tábornok, illetve Yamamoto tengernagy vezetik tovább.

KÜLÖNFELEK.

Hangulat.

Ülök magamba, ülök némán
Egy óriás akác alatt,
S az illatos, fehér virágok
Csendesben reám hullanak.

Nem vihar tépi vad haraggal
— Magától hullt le mindenik! —
S tavaszi virághullás láttán
A szemem könnyel megtelik.

... Közöttöm holt, fehér virágok,
Csendes, illatos hervadás,
Ez hát az ifjúság hatalma?
Ez hát az új feltámadás?

Kemény Simon.

A fák a népköltészetben.

Minden fába más jelképet üntött az élet, így jelenti: a pálma a győzelmet, babér az elismerést, olajfa a békét, tölgy az erőt, cédrus a hatalmat, fenyő a szeretetet, mirtus a ártatlanság diadalát. A pálma, a szépnek, a győzelemnek és a diadalnak a jelképe. A legbüszkébb, a legszebb és legáldásosabb növény a föld kerékén. „A pálma, a meleg ég alján nemes és méltóságos szép barna leánya.” Az arab monda szerint Allah e fát az emberrel egyszerre s egy- ugyanazon anyagból teremtetette. Azt mondja az igazhívó muzulmán: „Szeresd a pálmát, mint szülőföldet!” ... A rómaiak Viktória kezébe pálmát adtak. Az Üdvözítő elé, jeruzsálemi útja idején — az első Virágvasárnapon — a nép pálmá- ágakat hintett. A pálma dicsőségéből része jut a szomorúfűznek is, ennek barkás ágai képviselik ugyanis a vidékeinken nélkülözött bibliai szent pálmát, ezek azon barkás ágak, melyeket Virágvasárnap- ján a hívek kezében látnak s melynek hamvával az egyház „hamvaszó szerdán” meghinti a hívők homlo- kát. A babérfa a felvilágosodott értelem jelképe. A borostyán az elragadtatás és a mulandó dicsőség jel- képe. A leveléből font koszoru a bor istenének szob- raikat díszíti és különösen az ennek tiszteletére ren- dezett ünnepek (bacehanálok) idején alkalmazták. Később Bacchus a költészet istenének ajándékozva repkény koszorúját, lemond a borostyánról s kedvelt fája- nak levelét, a szőlőlevelet tartja meg magának. Az olajfa a jót és a béke jelképe. Az olajággal a békét legelőször Noe galambja hirdeti. Az olimpiai játékok alkalmával legnagyobb megtiszteltetés volt a győztesre, ha fejét olajágakból font koszorúval övezték. Olajággal kérték a legyőzött karthagóiak Scipiótól békét; olajágot visz Aeneas az itáliai par- tokra, hogy vendégszerető fogadtatásra találjon; római

hadjáratok győztes hadvezérei előtt, a hős tetteit di- csőítő heroldok olajágot vittek... Nincs-e ebben el- lentmondás — nem változik-e az olajfához fűződő je- lentőség, mikor azt a háborút viselő hadvezér és az olimpiai játékok győztes bajnoka kezében látjuk? A diadalmas hadvezér kezében látva, egyszerre eszünkbe ötlük, hogy az aratott diadal a megzavart béke helyreállítását jelenti és hogy a győztes bajnoknak e koszoru most már megnyugvást szerez.

Minden nemzethez megvan a maga kiválasztott fája: a görögöké az olaj, a rómaiaké a tölgy, a szlávok a hárs, a dáné a bükk, az éjszakai népeké a fenyő, mienk a dió. Az egyes fák jelképes magyarázatai azonban csaknem minden népnél ugyanazok. Az a kérdés, hogy melyiket teszik meg istenik kiválasztott fájává, hogy melyiknek adnak elsőbbséget, de hiszen még a győzelmi koszoru sem mindenütt ugyanaz: az elismerés díja csak az olympusi játékoknál olajág, a pythiai már babérért folyik a küzdelem a némőei versenyeknél borostyán a díj, az isthumi tornák dicsősége pedig tölgykoszoru.

A tölgy a tetterő és a dicsőség jelképe. Jupiter égis tornyosuló dodonai tölgyerdeje s e szent fák- hoz fűződő kegyeletes dolgok szerzik meg számára a dicsőséget s a muló idő telett évezreden át diadal- maskodni tudó életreje pedig, a tetterőt. A hárs a határ jele, a szeretet s a hitvesi hűség jelképe.

Hársia alatt tették a szűkek fejére a menyasszo- nyi koszorút, alatta ünnepelték gyermekeik születését, hársia alatt lépett fegyverbe az ifjú leventé, alatta ülték meg az elköltözött halotti torát. A nyárfa a folytonos aggodalom, a bizonytalanság s a jövő jel- képe. A mithosz szerint az alvilági istenek kivá- lasztott fája, s így méltán alkalmazták a ré- giek a bizonytalan jövő jelképezésére épp úgy, amint mi folytonosan reggő leveleit látva, az emberi szív aggodalmait látjuk kifejezve benne. A fenyőfa a szeretet, a remény és a halhatatlanság jel- képe. Minden nép mithoszában szerepe van e kedves fának, legfőbb jelentőségét azonban csak a későbbi keresztény századokban nyeri, midőn a hívek annak emlékére, hogy Krisztus születésekor a ják kizöldül- tek és másodvirágzat értek, a karácsonyi szent időben házaikat, a téli idő egyedül zöld lombjával fenyőgalyakkal díszítik, amely szokás a manap már világszerte ismert karácsonyfá felállításához vezet. A mirtus a szerelem mindenhatóságának és az ártatlanság diadalának szimbóluma. A Vénus kiválasztott fája. A le- genda szerint a paradicsomi boldogság elvesztésekor az első ember egy mirtus-galyat szakított magának emlékül arról a lugasról, hol Évának szerelmét vallott... A bánkódó ember fája a szomorúfűz. El, zöldel, mégis azt mondjuk róla, hogy szomorú... olyan, mintha ránehezedett volna ágaira a bánat: hajladozik, inga- dozik minden egyes levele, virága olyan, mintha ki- vánná, hogy elszakadjon az élettől.

Minden fába, virágba más-más jelképet oltott a

teremtő: a gyászt beleoltá a szomorú fába. A ki- magasló büszke fenyő, a komoly tölgy és a remegő nyárfa, oldalai mellett a buslakodó kőr és a szomorú fűz a mulandóságra emlékezteti az embert. Arra, hogy bármely magas polcon legyen is valaki s legyen bármily erős: mindent hatalmába tart a mulandóság. A virágos kert legszebb dísz, a piros rózsza az égő szerelem lángját flogtatja. Oldala mellett bus- lakodik a fehér rózsza szomorú fája: inteni látszik az ifjúságot, hogy szívére vigyázzon, mintha mondaná, hogy mulandó a szerelem öröme, hogy igen közel áll a szerelemhez a szomorúság és hogy a nevetés és kacagás gyakran vált már siralomra. A temető szo- moru fűzfája s kedvesünk sírköszetjére boruló szo- moru kőr: feledhetetlen elköltözöttünk után érzett keserűség emlékeivé lesznek. A ki ülteti, arra törek- szik, hogy bánata tuléje őt még a halála után is. — A hősök beszakadt sírja fölől lekonyuló nyírfa hosszú ágaival seprí a földet, mintha a gyászolók bánat- könnyei hullának rá. — A ciprus komoran, büsz- kén állja helyét, holott a legnagyobb szomorúságnak — a lemondásnak — viseli jelét.

Krenedits Ferenc.

+ **Király és miniszterelnök kerékpáron.** Ed- várd angol király és Lord Salisbury miniszterelnök meglehetősen elhízott testalkatnak. Hogy egy kissé mérsékelje a hizasukat, most a kerékpár-sport hívei közé szegődtek. Kora reggel, 7 óra felé a király ke- rékpár-útlőzetben hármaskerékpáron megjelenik a széles Mall-Avenueen, amely a király lakóhelye, a Marlborough-House előtt vezet el. Egy fél óra hosszat lassan föl és alá kerékpározik. Rendszerint leánya, Viktória hercegnő és kíséretének egy férfitagja követi.

Egy órával később megjelenik szintén hármaskerékpáron Salisbury miniszterelnök, aki egy félórát lassu kerékpározás után hazatér. Őt is leánya kíséri, de kétkerekű kerékpáron.

+ **A bölcs igazgató.** Valamelyik sziléziai vá- roska színházában a karmester örökösen veszekedett a zenekar tagjaival. A játékokat szidta, a tehetségtüket ocsárolta, ordított, igazi karmester-idegesség lakott benne. A napokban egy opera próbáján megint rá- kiáltott egy zenészre. Ez dühbe jött és nem a leg- barátságosabb hangon azt válaszolta:

— Ön sem találta fel a puskaport!

A karmester panasza ment a színház igazgató- jához, akinek nagyon kínos volt ez a veszekedés, mert nem tudta, melyik félnek adjon igazat. Végre is nagy bölcsen úgy oldotta meg a kérdést, hogy szelid hangon azt mondta a karmesternek:

— Ennek az embernek igaza van, hiszen nem ön találta fel a puskaport.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(72)

— De velünk van a föld csereje — vála- szolt Galambodiné — a völgyek, a hegyek a megszentelt sírhalmokkal mindenütt. Velünk van a lefolyt közel egy évezrednek összes hagyo- mánya, összes emlékei. Velünk együtt van a nemzet!

— Az csak a meghalt idő, a tegnap és a tegnapi. A ma, a holnap, az eleven idő, az a miénk. Beroskadnak a megszentelt sírhalmok és egyenlő lesz a föld, más emlékekkel más hagyo- mányok szállnak át az utódokra és egyenlő lesz a gondolkodás. A roskadó sírhalmokkal szétzúlik a nemzet. Szervozetét, hatalmát a nép veszi át, a császár népe. Előítéletekkel nem nyugozott sza- bad polgár egy hatalmas világbirodalomnak.

— Az a világbirodalom nem a mi magyar ha- zánk és ha az jöni fog, — úgy, jöni fog, ha jöni kell, a nagyszerű halál. Így jövedőlte meg akkor sorsunkat Vörösmarty. Jöslat az és foga- dalom, melyet elfelejteni nem lehet soha. Ne is szüljön magyar anya, ne szoptasson gyermeket, ha sorsa csak az, hogy hazátlanul, idegenen bo- lyongjon az ismerős tájakon.

Az asszonyka areá egészen átszellemült a beszéd alatt. Báró Tekendorfer gyönyörködve nézte, azután mintegy önmagának mormogta;

— Van itt valami a levegőben, amit nem tudunk megérteni, de érzése meg-megsap egy- egy pillanatra.

Galambodi hallotta a párbeszédet, nagy

gyönyörűsége telt benne, éppen azért nem szaki- totta meg.

A szán Galambodi ősi kuriája elé érkezett. A házról ebek barátságosan esaholva futottak eléjük, a szobalány kijött a lámpával megvilági- tani a verandát.

Tekendorfer báró belépett a nagy ebédlőbe, követve Galambodinét. Galambodi még kint ren- delkezett a cselédségnek, azután ő is utánuk sietett.

A szobalány jelentette, hogy egy vöröses szakállú, középkorú, kissé potrohós urforma ember kereste Galambodit s azt hagyta meg, hogy reg- gel ismét visszajön. Éjszakára Régenbe vissza- ment.

Galambodiné bevitte vendégét az elfogadó- szobába, de nem sokáig maradtak ott. Tekendor- fer báró a nagy ebédlőbeli kándáló felszított lán- gában gyönyörködni vágyott. Egy kis asztalt he- lyeztek oda, megrakva zamatos borokkal. A két férfi a kándalló előtt elhelyezkedett. A háziass-zony becsanatott kért, hogy a német ételek miatt ki kell néznie a konyhába.

A két férfinak nem volt azonos ismeretségi köre, multjokban, jelenükben nem volt érintkezési pont. De a rokonszenv egymás iránt és az embe- riség magasabb eszményeinek egytorma felfogása élvezetessé tették mégis a társalgást. A vacsora- idő hamar jött el.

— Pompás német ételek — jegyezte meg a vacsora alatt báró Tekendorfer — csak hogy na- gyon magyar zamatjuk van, mintha csak otthon volnék! Így jár minden német asszony Magyar- országon? Valami van itt a levegőben, ami miatt mindenki megkapja a magyar zamatot.

— Ugy adja az Isten Tekendorfer báró — szólt komolyan Galambodiné. — Ugy adja az Isten, hogy igaza legyen. Egy-egy fehér galamb szabadul el Bécs felől s meghozza a hírt, hogy egy nagyon fiatal, nagyon bájos német asszony sokat sir a magyarokért. A ragyogó szemek könnyeinek szivárványt kell támasztaniok, olyan

szivárványt, mely összeköti a két külön világot, ahol mi élünk és ahol ők élnek. Akkor annak a legfenségebb német asszonynak lesz legma- gyarabb zamatja és ez a zamát benne lesz a le- vegőben, mindenütt ismét magyar világ lesz s az én uram ismét boldog lesz és vidám...

— Az asszony s a gyermek, a bimbó s a virág felfogja a legelső harmatesepet és mindig tele van reménnyel — szólt elmélázva Galam- bodi. A magyar világra már csak a sirdombok emlékeztetnek — tette hozzá azután szomorúan.

— Még azokat is feledni kell — szólt Tekendorfer báró. Nem azt, a hogyan elhaltak, mert vitézül haltak el. De feledni kell azt, amiért el- haltak. Mit tehetett volna annyi áldozatkésztség, annyi hősi vér a császár mellett egy nagy hatal- mas és szabad világbirodalom kiépítésében?

— Az, a hogy őkön gondolkozunk és érez- nek és az, a hogy mi gondolkozunk és érezünk, igazán két külön világ, ne bolygassuk ezt — zárta le a társalgás megerődt zsilipjét Galambodi.

Báró Tekendorfer megértette. Más tárgyra tért át. Bécsről beszéltek az örökké vidám, örökké eleven osztrák fővárosról. A háziasszony egészen nekimelegedett a sok kedves leánykori emléktől, báró Tekendorfer fiatal huszártisztnak érezte ma- gát, mintha most is ott lovagolna a Praterben. Galambodinak is eszébe jutott bolondos kadet- kora s a sok kedves emlékezet közelhozta szivök- höz Bécsot, a császárvárost. Mintha nem is az a város lenne, melynek komor falai közül annyi átok szakadt és annyi könny fakadt, éppen akkor...

Béle beszélgettek az éjszakába. Elmúlt már éjfél, mire nyugodni tértek. Galambodi ágya felett egy rég kipróbált kedves fegyver volt fölakasztva. A fegyver szíját selyem virágokkal Göttersen Zelma varta ki egész fiatal asszony korában. Maga a fegyver még atyai öröksége volt Galam- bodinak. Kedves emlék így is, úgy is. Mégis le- akasztotta a szegről és helyette báró Tekendor- fer fegyverét tette fel.

(Folytatása következik.)

— **Női lakások.** Londonban járja most az a divat, hogy a férfilakások helyett a londoni gazdag nők lakásokat alkalmazzanak. Erre a célra természetesen szép nőket választanak ki, akiknek a házurnője fantasztikus öltözeteket készített. Ezek a lakások éppen olyan keveset dolgoznak, mint a férfilakások és ha odahaza a port törölgetik, akkor is glacié keztyűt kötelesek viselni. Ha pedig találunk, hófehér keztyűket hordanak. Hogy kicsoda verseny fejlődött ki a női lakások öltöztetése dolgában, arra nézve jellemző, hogy egy angol urhölgy — pantalonba bújta őket és hajukat rövidre nyíratta. Egy más házban pedig a női lakások térdigérő szűk fekete at-laszadrágot, fekete selyemharisnyákat, csatos lakcipőket, fekete bársonykabátot és fehér mellényt hordanak. Szép látvány lehet ez. Nem csoda, ha az utóbbi időben szívesen járnak a szalonokba a férfiak...

— **A világtalan kritikus.** Senneterre mári korának egyik legjelesebb zenekritikusa volt. Az *Ermenide* című opera, amelynek szövegét Poincsinet, zenéjét Philidor írta, rendkívül tetszett neki. A komponistát megelégedését akarta kifejezni és mert világtalan volt, megkérte a vezetőjét, hogy ha a szerző a közelbe jön, figyelmeztesse rá. Az első előadás után való estén a mári a színház foyerjében sétált, amikor Poincsinet tartott felé. A vezető így szólt urához:

— Itt az opera szerzője.
— A mári odavezette magát, átölelte és lelkesedéssel szólt:
— Ah, kedves barátom, milyen fenséges estét teremtett nékem! Az ön operája mestermű és annál nagyobb az érdeme, mert sosem volt ilyen jó zenének ilyen komisz szövege.

A körülállók hangos nevetésben törtek ki, a költő baragosan tépte ki magát a kritikus karjaiból, aki elhűve hallotta, hogy nem a zeneszerzőt, hanem a szövegírókat ölelte.

— **Zsidó felekezeti kiállítás Newyorkban.** Newyorkból jelentik, hogy az American Jewish Historical Society kiállítást rendez Newyorkban. A kiállításon felhalmozák valamennyi relikviát, képet, okiratot, kéziratot s műtárgyat, ami az amerikai zsidók történetére vonatkozik. Nagyon érdekes lesz a könyvkiállítás, mely magában foglalja valamennyi könyvet, amit valaha műszelíttek amerikai polgár, angol, német vagy héber nyelven írt. Az izraelita vallású amerikai művészek, a könyvkiállítás eszméjén felbuzdulva, zsidó művészek legjelesebb műveiből kiállítás is rendeznek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1901. évi május 31-én a következő volt. Bankjegyjárlalom 1.346.221.000 korona. (+22.411.000 K.) — Erőszaklat: 1.256.176.000 korona (+421.000 kor.) — Váltótárca 293.470.000 korona (+7.941.000 korona.) — Lombard-üzlet: 51.238.000 korona (+812.000 kor.) — Adómentes bankjegytartalék: 240.866.000 kor. (—22.546.000 korona.)

A Magyar általános közszénbánya-résztársulat nyugdíjintézeté királdi Herz Zsigmond vezérigazgató elnöklésével tegnap tartotta alakuló ülését.

Az elnök kiemelte megnyitó beszédében, hogy az igazgatóság a társulat tisztviselőinek és szolgáinak hűség és ragaszkodó szolgálata elismerésül jövőjük biztosítása céljából a nyugdíjintézet életbeillesztésére szívesen késznek nyilatkoztak. A társulat, eüül tüzvén ki magának az intézmény megerősödését, azt a már megígért alapszabályszerű járulékokon kívül esetről esetre, az évi jövedelemhez képest, további hozzájárulásokkal is támogatni fogja.

Az alapszabályok elfogadása után azoknak értelmében királdi Herz Zsigmondot elnöké, dr. Lóv Tivadar alelnöké, ennek helyettesé pedig Szende Lajos igazgatót választották meg s ezenkívül kilenc tagból álló választmányt küldtek ki.

A közgyűlés után a központi tisztviselők és az összes bányaművek jelen volt képviselői a vezérigazgatónak egy igen szépen kiállított albumot nyújtottak át, miálalt Szende Lajos igazgatót meghatott szavakban az összes tisztviselők hálaát és ragaszkodását tolmácsolta, míg a műszaki tisztviselők nevén Márkus igazgató adott kifejezést szintén szívélyes szavakban ugyanezen érzelmeknek.

Királdi Herz Zsigmond megköszönte a figyelmet, felhívta a tisztviselői kart, hogy a jövőben is egyesült erővel működjen közre a vállalat további fejlesztésén, biztosítván őket az igazgatóság további jóakaratról. Majd gróf Teleki Géza, társulati elnök, az igazgatóság nevében örömet fejezte ki a fölött, hogy a társulat tisztviselői olyan ragaszkodással sorakoznak a vezérigazgató körül s felhívta őket arra, hogy haladjanak tovább is ezen az úton.

A Magyar Bortermelők Országos Szövete tegnap tartotta meg évi közgyűlését Agoston József orsz. képviselő elnöklése alatt. A földmívelés-

ügyi kormányt Dobokay Lajos min. tanácsos, borászati kormánybiztos, dr. Lónyay Ferenc min. osztálytanácsos, Radisics István min. fogalmazó és Engelbrecht Károly kir. tanácsos, orsz. borászati és szőlőszeti főfelügyelő képviselték.

A közgyűlés tudomásul vette az előterjesztett igazgatósági jelentést és úgy a felügyelő-bizottságnak, mint az igazgatóságnak a felmentését megadta. A szövetezet tudvalóvá a m. kir. orsz. központi mintapince kezelésével van megbízva és a múlt évi közgyűlés oylan határozatot hozott, hogy amennyiben a szövetezet a mintapince további kezelésére nézve megállapodásra jutni nem tudna, vegye fontolóra a felszámolást, illetve a más alapon való szervezkedést. Ennek megfelelően a mai közgyűlésen a napirend utolsó tárgyat az esetleges felszámolás kérdése képezte, amely azonban tárgyalanná lett, mert Agoston József elnök az igazgatóság nevében azt a kijelentést tette, hogy értesülése szerint a földmívelésügyi miniszteriumban már elkészültek egy oylan tervezet, amely lehetővé fogja tenni, hogy a Magyar Bortermelők Orsz. Szövetezet a tervezet értelmében szélesebb alapokra fektetve újraszervezkedjék és nagyobb szabású működést fejthessen ki a jövőben. A közgyűlés tehát Dobokay Lajos min. tanácsos felvilágosításai és Hammersberg Jenő, Koppély Géza, Benkő Kálmán és Jentsits Sándor hozzászólása után az igazgatóságot felhatalmazta, hogy az új alakulást készítsen elő és mihelyt az előkészületek befejeztettek, az új szervezkedés keresztülvitelének megállapítására rendkívüli közgyűlést hívjon össze. Elhatározta még a közgyűlés, hogy báró Harkányi Károly elhunyt igazgatósági tag érdemait jegyzőkönyvében örökíti meg.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása a Budapesti Napló számára.) Vörös keremag a múlt heti csendességgel ellentétben némileg forgalmazott. Elénk üzlet fejlődött zöld-takarmánykecskékben, mint pohánka, mustár, tengeri stb. Erős kereslet volt muhar-magbau, melyből a készletek erősen apadnak és ezen körülménynél fogva az ajánlt mennyiségek magas árkövetelést mellett is hamar vevőre találnak. Takarmányrépamag is elegendően fogyott meg. Biborhere és tarlórépamag iránt már érdeklődés mutatkozik.

Jegyzések 50 kilónként Budapestben érte: Vörös löhere elsőrendű, öregesztű 62—66 korona. Vörös löhere középminőségű 50—54 korona. Lucerna-mag magyar elsőrendű 42—44 korona. Lucerna magyar középminőségű 42—46 korona. Lucerna francia 65—70 korona. Lucerna olasz 50—52 korona. Muharmag 9—9½ korona. Ballacim 13—14 korona.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 42.— korona pénzben, 42,50 korona áruban. Bécsben 40,80 korona pénzben, illetve 40,80 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 544 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 44 f-től 46 f-ig, kivételesen 47 f. — kg-ként, (vagy 37.— k-tól 42.— k-ig páronként), középminőségű ürü 40 f-től 42 f-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy 28.— k-tól 36 k-ig páronként, anyajuhok — f-től — f-ig, kivételesen — f-től — f-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gnyapjas — f-től — f-ig, kivételesen — f. kg-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, kislejtezett juhokért — fillér kg-ért (— korona páronként) kecskék —, korona páronként. Múltán több vidéki mézárós jelent meg a vásáron, a vásár élénk irányzat mellett folyt le s az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár érkezése 1901. évi június 3. Készlet 423 darab. Árkegért 292 darab. Összesen 715 darab. Eladott 215 darab. Maradt 464 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 82—86 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 82—86 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 82—86 K-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 73—82 koronáig. — Malac 84—korona. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. Május 20. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 8705 darab magyar fajtájú, 957 darab galíciai fajtájú, 51 darab bukovinai fajtájú, 895 darab német fajtájú, összesen 5608 darab szarvasmarha.

Az 1100 darabbal nagyobb felhajtás a forgalomra és árakra súlyosbítólag hatott. Árak 1—2 koronával hanyatlottak.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 610 súlyban: magyar hizőőkör I. minőségű 62—68—fillér, kivételesen —72—fillér, II. minőségű 54—61 fillér, III. minőségű 46—53 fillér, galíciai hizőőkör I. minőségű 66—74—fillér, kivételesen —fillér, II. minőségű 58—65 fillér, III. minőségű 50—57 fillér, német hizőőkör I. minőségű 70—76 fillér, kivételesen 78 fillér, II. minőségű 60—69 fillér, III. minőségű 52—59 fillér. Legelő ökrök 44—50 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 40—63 korona. Kivételesen — korona.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, június 3.

A határidőüzletben való élénk kereslet következtében az effektív buzaüzletben is jobban megszilárdult az irányzat. Az árutulajdonosok követeléseit a malmok megadták és élénk forgalom mellett 20—25

fillérrel emelkedtek az árak. A forgalom 55.000 méter-mázsát tett.

Rozs szilárd, kínálat hiánya miatt azonban nem volt forgalom.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 4500 mm. 78½ k. 8 K. 45 f. június végére, 1000 mm. 79½ k. 8 K. 45 f., 1500 mm. 79½ k. 8 K. 42½ f., 1500 mm. 78 k. 8 K. 42½ f., 400 mm. 77½ k. 8 K. 42½ f., 400 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 400 mm. 78½ k. 8 K. 40 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 250 mm. 80 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 37½ f., 150 mm. 79½ k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 78½ k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 78 k. 8 K. 37½ f., 450 mm. 78½ k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78½ k. 8 K. 35 f., 200 mm. 78½ k. 8 K. 32½ f., 800 mm. 79½ k. 8 K. 25 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 20 f. ft., 200 mm. 78 k. 8 K. 15 f. sárza, 400 mm. 77½ k. 8 K. 30 f., 150 mm. 77½ k. 8 K. 30 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 10 f.

Pestvidéki: 150 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 250 mm. 77½ k. 8 K. 20 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 1500 mm. 77½ k. 8 K. 20 f., 350 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 600 mm. 77 k. 8 K. — f., 300 mm. 76 k. 7 K. 95 f., 290 mm. 76 k. 7 K. 90 f., 800 mm. 76 k. 7 K. 97½ f., 100 mm. 75 k. 8 K. — f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 10 f.

Duna-Késkai: 700 mm. 75½ k. 7 K. 90 f.

Zimonyi: 510 mm. 77½ k. 7 K. 45 f.

Hartai: 1500 mm. 75 k. 8 K. — f.

Fehérmegyei: 300 mm. 77½ k. 8 K. 30 f., 300 mm. 75½ k. 8 K. 03 f., 100 mm. 74 k. 8 K. 03 f., 100 mm. 74½ k. 8 K. 03 f. malomba, 150 mm. 77½ k. 8 K. 17½ f., 900 mm. 75½ k. 8 K. 17 f., 1100 mm. 76½ k. 8 K. 17 f.

Verbázi: 3200 mm. 74½ k. 8 K. 07½ f.

Bánsági: 5000 mm. 76 k. 8 K. — f.

Bécskeréki: 1000 mm. 71 k. 7 K. 70 f.

Marosi: 3990 mm. 76½ k. 8 K. 15 f.

H.-m.-vásárhelyi: 5100 mm. 78 k. 7 K. 80 f.

Temesvári: 4000 mm. 74½ k. 7 K. 80 f.

Raktáriár: 1770 mm. 76½ k. 8 K. 05 f., 1800 mm. 75 k. 8 K. 20 f., 1700 mm. 76½ k. 8 K. 05 f., 780 mm. 76 k. 7 K. 95 f., 1000 mm. 76 k. 7 K. 95 f.

Mind három hónapra.

Zab: 100 mm. 7 K. 45 f., 100 mm. 7 K. 40 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készára hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktörzsek szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára		
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig	
Tiszavideki	6	76	7,45	7,95	80	8,25	8,35
		77	7,95	8,05	81	0	0
		78	8,05	8,15	82		
		79	8,25	8,35			
Fehérmegyei		76	7,45	7,95	80	8,15	8,25
		77	7,95	8	81	0	0
		78	7,95	8,05	82		
		79	8,05	8,15			
Pestvidéki		76	7,45	7,95	80	8,15	8,25
		77	7,95	8	81	0	0
		78	7,95	8,05	82		
		79	8,05	8,15			
Bánsági		76	7,75	7,85	80	8,05	8,15
		77	7,75	7,85	81	0	0
		78	7,85	7,95	82		
		79	8	8,05			
Bécskeréki		76	7,75	7,85	80	8,05	8,15
		77	7,75	7,85	81	0	0
		78	7,85	7,95	82		
		79	8	8,05			

Egyéb gabonafajták		Kilós		100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		
Rozs	új elsőrendű	70—72	7,30	7,45	
"	új másodrendű	—	7,30	7,30	
Árpá	új takarmány	60—62	6,40	6,70	
"	új ártalmi való	62—64	6,10	6,50	
"	szőlőszeti való	64—66	—	—	
Zab	új elsőrendű	30—41	7,75	7,05	
Tengeri	új elsőrendű	—	—	—	
"	új másodrendű	—	—	—	
Képes	új elsőrendű	—	—	—	
"	új másodrendű	—	—	—	
Köles	új elsőrendű	—	—	—	
"	új másodrendű	—	—	—	

A határidőüzlet folyamán a következő kitések történtek:

Buza októberre 8,28—8,29—8,29—8,27—8,28
Rozs októberre 6,82—6,86—6,84—6,87—6,88
Zab októberre 6,06—6,07—6,05—6,07—6,08
Tengeri júliusra 5,56—5,58—5,53—5,51—5,50

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre 8,25 " 8,26 "
Rozs októberre 6,83 " 6,84 "
Zab októberre 6,04 " 6,05 "
Zab júliusra 5,50 " 5,51 "
Képes augusztusra 13,05 " 13,15 "

Délután fél 5 órakor zárult:

Buza 1901. októberre 8,23—8,24
Rozs októberre 6,83—6,84
Zab októberre 6,02—6,03
Zab júliusra 5,45—5,46
Képes augusztusra 13,05—13,15

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde gyengébb terméskilátásra lanyluló befolyás alatt tartózkodó irányzatot tárt élénk. Az összes internacionális értékek, de főleg Államvasutak lefelé törekvő árak közben kerültek forgalomba. A zárlat csendes volt. A helyi piacon külsőit 4—5 koronával magasabban jegyeztették. A déli tőzsde egy árnyalattal javult némi fedezéssel alapján. A forgá-

lom korlátozott maradt. A helyi piac tartózkodó volt. A járadékok és valutapiac változatlan volt.

Az előtőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 691.—605.—
Osztrák hitelrészvény 685.50—690.50. Államvasuti
részvény 664.75—668.25. Rimamurányi vasúti 492.—
Városi vasút 300.—. Közúti vasút 564.— korona.

A déli tőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 691.50—692.75.
Osztrák hitelrészvény 688.75—689.60. Államvasuti
részvény 666.25—666.50. Jelzálogbank 441.—443.50.
Déli vasút 100.60—103.—. Közúti vasút 562.—564.—
korona.

Forgalomba került: Kereskedelmi bank 2467.—.
Hazai takarékpénztár 1600.—1601.—. Salgótarjáni
584.—586.—. Nicholson gépgyár 170.—180.—.
Adria részvénytársaság 421.—425.—. Városi vasút
598.50—259.— korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 689.50. Magyar hitelrész-
vény 692.—. Rimamurányi vasúti-részvény —.
Rimamurányi vasúti —. Osztrák-Magyar államvasut
665.75 korona.

A budapesti terménýtőzsde.

A terménýtőzsdeben a szezonzerű hangulatnak
megfelelően alakultak az árak és végül a termény-
üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-
táblázatokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 38.—43.—
korona, vörös aprószemű 38.—38.— korona, vörös
eredélyi — korona, vörös búságyi —
korona. Középszemű 40.—43.— korona. Nagyszemű
45.—48.— korona. Disznózsír: budapesti 48.50—49.—
korona, vidéki — korona. Táblaszalonna:
légszárazított vidéki — korona, városi 4
darabos 40.50—41.— korona, 3 darabos 42.50—43.—
korona. Iűstölt — korona. Szilva: boszniai,
szokás szerinti minőség 12.25—12.60 korona 120 da-
rabos — korona, 100 darabos 13.50—13.75
korona, 85 darabos 15.—15.25 korona, azonnali szá-
llításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.75—11.—
korona. 100 darabos 11.75—12.— korona. 85 darabos
13.—13.— korona. Szilvaiz: szlovéniai 19.—19.25
korona, szerbiai 18.—18.25 korona, azonnal való
szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, június 3. (A Budapesti Napló telefonjele-
ntése.) A nagy szárazság és a türethetetlen hőség követ-
keztében komoly az aggodalom, hogy ha hamarosan
nagyobb esőzés nem áll be, akkor a vetések erős
károkat fognak szenvedni. Ilyen körülmények közt a
forgalom felvételekor élénk vásárlási kedv jelentkez-
tett, minthogy azonban a sűrű kereslettel szemben a
tulajdonosok tartózkodók maradtak, erős hausse mu-
tatkoztak és buza öszre 30 fillérrel magasabban állott,
mint a hét végén. Később realizációs vásárlások vol-
tak s erre gyűngülés állott be. Zárlatkor buza folyó
határidőre 17 fillérrel, öszre 25, rozs 10, illetőleg 7,
zab 15—16, tengeri 2—4 fillérrel magasabban jegyzett.

Köttetek: buza öszre 8.63—8.46—8.48, május-
júniusra 8.08—8.09—8.07, rozs május—júniusra 7.75—
7.80—7.75, rozs öszre 7.24—7.23, zab öszre 6.47—
6.40—6.42, tengeri május—júniusra 5.63—5.70—5.65,
július—augusztusra 5.76—5.82—5.73, szeptember-
októberre 5.98—5.93, zab május—júniusra 7.85, zárlat-
kor 7.75, repce augusztus—szeptemberre 13.50—
13.60 korona.

Felmondottak 10.000 mm. tengerit.

Zárlatkor maradtak: buza öszre 8.42—8.44, rozs
öszre 7.18—7.19, zab öszre 6.39, tengeri július—
augusztusra 5.71 korona.

A bécsi értéktőzsde.

A forró időjárásra való tekintettel az előtőzsde
gyengült.

Déli tőzsde csendesen indult.

Zárlat csendes, de tartott.

Bécs, június 3. (Magyar értékek táblája.) 4%-os
aranyjárdék 117.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 143.75.
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.20. Magyar keleti vasúti
állami kötvény 119.50. Magyar leszámlító- és pénzváltóbank
—, Rimamurányi vasútrészvény 493.50. Magyar ko-
ronajárdék 92.95. 4%-os Magyar földhitel. kötvény 91.75.
Magyar hitelbank részvény 692.—. Magyar nyercemény köl-
csön sorsjegye 173.80. Kassa—oderbergi vasúti részvény
355.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar
1820.

Bécs, június 3. (Osztrák értékek táblája.) 4%-os
papírjárdék 95.50. 4%-os osztrák aranyjárdék 117.95. 1860-os
sorsjegye 139.75. Osztrák hitelrészvény 400.—. Angol-osztrák
bank 478.—. Bécsi bankjegyesület 484.—. Osztrák-magyar
bank 1672. Déli vasút 104.50. Dunagőzhajózási részvény
821.—. Dohányrészvény 293.—. Császári és királyi arany
11.34. Német bankváltók 117.50. 4%-os ezüst járdék 98.05.
Osztrák koronajárdék 96.35. 1894-iki sorsjegye 207.—.
Osztrák hitelintézet részvény 690.—. Unionbank 562.—.
Osztrák Landerbank 414.50. Osztrák-magyar Államvasut
666.50. Elbavölgyi vasut 500.—. Alpesi bányarészvény 473.50.
20 frank. arany 19.09. Londoni váltóár 240.50. Bécsi Tramway
Litt B. 250.—. Bécsi Tramway Litt A. 252.—. Lipót költő 448.—.
Az irányzat nyugodt.

Bécs, június 3. (A Budapesti Napló tudósítójának
telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a
következők voltak: Osztrák hitelrészvény 689.75. Magyar
hitelrészvény 693.—. Angol-Osztrák bank 279.—. Bécsi bank-
jegyesület 484.50 Union bank 563.—. Landerbank 416.50.

Osztrák-magyar államvasut részvény 666.50. Lombard 104.25.
Elbavölgyi vasut 500.50. Északnyugati vasut részvény 480.—.
Dohányrészvény 294.—. Rimamurányi vasúti 495.—. Alpesi
bányarészvény 473.—. Májusi járadék 98.50. Magyar korona-
járdék 93.90. Török sorsjegyek 108.—. Német birodalmi
márka 117.57—58. Napoleon d'or 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 3. (Tudósítók.) A bécsi
gyöngöses nyomán támadt kedvettség és a németországi
vetések állásáról szóló kedvezőtlen hír hatására a tőzsde
tulnyomán kedvetlen volt. Vasútiak gyöngösesre hajlottak.
Közértesítvények tartották magukat. Gelsenkircheni részvé-
nyek javultak. Vasrészvények gyöngösbek. Járdékok pénz-
bőségre szilárdak. Kínai és spanyol értékek drágábbak. Ma-
gánészlemlési kamatláb 3 1/8%.

Berlin, június 3. (Zárlat.) 4%-os papírjárdék
—, 4%-os osztrák aranyjárdék 100.40. Elbavölgyi vasut
—, Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar állam-
vasut 142.50. Kassa—oderbergi vasut —, Bécsi váltóár
85.—. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.80. Alpesi bányá-
részvény —, Disconto-Commandit 185.50. Általános villam-
osság Edison 204.50. Gelsenkircheni 176.25. Laura-kohó
203.—. 4%-os ezüstjárdék 98.—. 4%-os magyar arany-
járdék 98.—. Osztrák hitelrészvény 216.25. Déli vasút
24.90. Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.25.
4%-os új orosz kölcsön 96.25. Török dohányrészvény —,
Olasz járadék 97.75. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust
163.60. Harpeni 177.25. Az irányzat csendes.

Berlin, június 3. (A Budapesti Napló tudósító-
jának távirata.) Késő forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék
90.—. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák hitelrészvény
216.25. Osztrák-magyar államvasut 142.50. Déli vasut 24.90.
Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bank-
jegyek 216.10. Buschtiehradi —, Orosz bankjegyek
—, (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, június 3. (Zárlat.) 4%-os ezüst-
járdék 97.75. 1860. sorsjegye —, Déli vasut 25.—. 4%-os
osztrák aranyjárdék 100.15. Osztrák hitelrészvény 216.25.
Osztrák-magyar államvasut 140.25. Olasz járadék 96.75. 4%-os
Magyar aranyjárdék 99.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, június 3. (Zárlat.) 4%-os papír-
járdék 98.40. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.25. Magyar
koronajárdék 93.70. Osztrák-magyar bank 120.—. Déli vasut
24.80. Elbavölgyi vasut 127.50. Londoni váltóár 204.52.
Bécsi bankjegyesület 122.50. Villamos részvény —, 3%-os
magyar aranykölcsön 83.30. 4%-os ezüstjárdék 98.—,
4%-os magyar aranyjárdék 99.—. Osztrák hitelrészvény
216.60. Osztrák-magyar államvasut 142.40. Északnyugati
vasut 120.50. Bécsi váltóár 85.—. Párisi váltóár 81.75.
Unio bank —, Alpesi bányarészvény 235.—. Az irányzat
gyenge.

Frankfurt, június 3. (A Budapesti Napló tudó-
sítójának távirata.) Árnyomok január. Késő forgalom.
Osztrák hitelrészvény 216.80. Német bank 201.30. Discont
185.80. Berlini kereskedelmi bank 150.75. Gelsenkircheni
174.90. Harpeni 174.90. Laura-kohó 200.20. Olasz járadék
—.

Páris, június 3. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-
vasut 724.—. 4%-os osztrák aranyjárdék 100.70. Osztrák
Länderbank —, 3%-os francia járadék 101.55. Ottomán-
bank 554.—. 3%-os francia járadék 101.55. Alpesi bányá-
részvény —, Déli vasut 125.—. 4%-os magyar arany-
járdék 99.30. Párisi bankrészvény 1098. Olasz járadék
97.80. Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitel-
intézeti részvény 1328.—. Török dohányrészvény 323.—. Az
irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Június 3. A sertésüzlet irányzata csöndes.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű:
Óreg nehéz (párkint 400 kilogramm feletti súlyban)
76—80 fillérig. Óreg közép (párkint 300—340 kilogramm
terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (párkint 320
kilogramm feletti súlyban) 84—86 — fillérig. Fiatal közép
(párkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 —
fillérig. Fiatal könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súly-
ban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz
(párkint 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérig.
Közép (párkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig.
Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —
fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párkint
320 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közép (pár-
kint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig.
Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —
fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (párkint
240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párkint
240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai:
Nehéz (párkint 260 kilogramm feletti súlyban) 84—85 fillérig.
Közép (párkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 82—84 fillérig.
Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 78—80
fillérig.

Sertésleltérszám 1901. június 1. napján volt
készlet 56.168 darab. — 1901. június 2. napján telthatár
előtt 1570 darab. 1901. június 2. napján elszállított 1927
darab. 1901. június 3. napjára maradt: késleltet 55.811
darab.

Napirend.

Napirend: Kedd, június 4. Római katolikus: Kerény
pk. — Protestáns: Kerény. — Görög-orosz: (május 22.)
Bazilisz. — Zsidó: Síván 17. — Nap két: 3 óra 49
perc. — Nyugszik: 7 óra 34 perc. — Hold két: este 9
óra 12 perc. — Nyugszik: reggel 5 óra 32 perc.
A földművelésügyi miniszter tozad délután 5 órakor.
Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van délelőtt 9
órától délután 1 óráig. — Többi társi 1 korona belépődíjjal
megtekinthetők.
Tavaszi nemzetközi kiállítás a Múcsarnokban d. e. 9
órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona.
A Nemzeti Szalon kiállítás d. e. 9 órától este 7-ig.
Belépődíj 50 fillér.
Műegyetemi kiállítás az Iparcsarnokban nyitva dél-
előtt 9 órától este 7 óráig. Belépődíj nincs.
A magyar nők képzőművészeti és iparképző kiállítás a ipar-
csarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődíj
60 fillér.

Országos Keptér az Akadémiában zárva.
Iparmúzeumi Múzeum és a párisi tárgyak kiállítása
nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.
Tudományos Iparmúzeum Nyitva délelőtt 9—12-ig és
d. u. 2—5-ig.

Földtani Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva dél-
előtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közelkedési múzeum zárva.

Az Akadémia Goethe-szobája zárva.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj
60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereske-
delmi szakkönyvtár és keleti mintáir: V. kerület Váci-körút
32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-ától délután 2 óráig.
Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti
gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üz-
letvezetők árusításokat is eszközöl) a Városligeti ipar-
csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután
3 órától 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzlet-
vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-
körút 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 2. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter a váci m. kir. adóhiva-
talhoz Beke István kolozsvári adóhivatali segédet adóhivatali
ellenőrre, Csekő József, Pátek János, Saager Béla, Jakabffy
Elemér, Lehotzky Ferenc pénzügyi számviszteteket a pénzügy-
miniszteri, Pásztin Mihály pénzügyi számvisztet a m. kir. do-
hányvédői központi igazgatóság mellé rendelt számvizsgáló-
hoz pénzügyi számlaellenőrké végleges minőségben, az ipoly-
sági m. kir. pénzügyigazgatósághoz Janich Adolf temesvári
pénzügyi irodatisztet pénzügyi irodavezetővé végleges minő-
ségben, Karácsonyi Zachár tekei díjtalan adóhivatali gyakor-
nokot ideiglenes minőségű adóhivatali a nagymihályi kir. adó-
hivatalhoz, a verseci kir. adóhivatalhoz Kalos Péter buzási
adóhivatali díjas gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes
minőségben, a nagyvárdi m. kir. pénzügyigazgatósághoz Szé-
kely József végzett joghallgatót, a soproni m. kir. pénzügy-
igazgatósághoz Didovics Ignác végzett joghallgatót, a seges-
vári m. kir. pénzügyigazgatósághoz Bóna Lajos végzett jog-
hallgatót pénzügyi fogalmazó-gyakornokokká ideiglenes minőség-
ben; a kereskedelmiügyi miniszter a pécsi Porges-féle felső
kereskedelmi iskola folyó évi érettségi vizsgálatára miniszteri
biztosul dr. Záray Károly pécsi kereskedelmi és iparkamarai
titkár, a brassói kir. törvényszék elnöke Kettner Kálmán
brassói kir. járásbírói díjnyel a vezetése alatt álló kir.
törvényszékhez III. ad osztályú hivataloszává nevezte ki,
a vallás- és közoktatásügyi miniszter Albert János nagykikino...
állami főgimnáziumi rendes és Krizs Miklós fogarasi állami
főgimnáziumi helyettes tanárt kölcsönösen; az igazságügy-
miniszter ifj. Kenéz Sándor nagyvárdarosi kir. járásbírói
aljegyzőt a nagyvárdi kir. törvényszékhez, Tátray Kálmán
nagyvárdi kir. törvényszéki aljegyzőt pedig a nagyvárdi
városi kir. járásbíróshoz helyezte át; Kérchy Péter nagy-
várdi kir. törvényszéki albíró a nagyvárdarosi kir. járás-
bíróshoz mint végleges székelyhelyre rendelte ki.

Nemagyarországi. A belügyminiszter megengedte, hogy
Halács János budapesti lakos Halácsra, kiskori Kohn Imre és
Kohn Sándor bécsi lakosok Kovácsra, Ergstein Mr. buda-
pesti lakos saját, valamint kiskori gyermekei Zoltán, Jenő és
Flóra Barézra, Klein Mihály nagyvárdi magyar államvasuti
kocsikísérő Kertészre, Kunyik András budapesti magyar
államvasuti vonatmálázó Hegyire, Weisz Dániel budapesti
lakos Vértésre, kiskori Gerstmann Lajos nagyvárdi lakos
Balázra változtathassa vezetéknévét.

Pályázatok. Adóhivatali ellenőri állásra a tordai, eset-
leg más adóhivatalnál 2 hét alatt; — segédi, esetleg tiszti
állásra a kolozsvári adóhivatalnál 2 hét alatt; — III. oszt.
hivataloszállási állásra a sátorjauhegyi törvényszéknél 6 hét
alatt; — III. oszt. hivataloszállási állásra az akna-ráhi járás-
bírósnál 4 hét alatt; — III. oszt. hivataloszállási állásra a
nyitrai törvényszéknél 6 hét alatt; — III. oszt. postahivatali
Homoród-Almásan (Udvarhely megye) június 28-ig; — ellenőri
állásra a bajai adóhivatalnál 2 hét alatt; — irnoki állásra a
kovásznai járásbírósnál 4 hét alatt; — aljegyzői állásra a
letenyei járásbírósnál 2 hét alatt; — albírói állásra a dévai
járásbírósnál 2 hét alatt; — fogalmazói állásra a budapesti
adóhivatalnál 2 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, június 3.

A keleti magas nyomás eldarabolódott és maximuma
Németország környékére került, nyugatról pedig egy új
maximum nyomult be Franciaország felé.

A depresszió északkeletre vonult el.
Az idő Európaszerte jobbra derült és száraz volt.

Zivataros esők csak szóróványosan voltak. A hőmérséklet
eloszlása nem változott.

Nálunk az idő jobbra derült és száraz volt. Zivatarok
— többnyire kisebb esővel — csak az északkeleti határon és
Erdély egyes vidékein voltak.

A hőmérséklet általában változatlan.
Küldés. Egeelőre még meleg idő várható, újból ter-
jeszkedő zivatarokkal.

Vizárlás.

	Jan. 3.	Jan. 4.		Jan. 3.	Jan. 4.
Inn	Schärding	2.16 2.06	Tisza	M-Sziget	0.60 0.60
Duna	Pessau	2.96 2.76		Tekchaza	0.16 0.10
	Lana	0.27 0.19		V-Námet	0.24 0.14
	Bécs	0.12 0.11		Tokaj	0.20 0.39
	Pozsony	2.02 1.93		Tisza-Füred	0.54 0.68
	Komárom	2.52 2.46		Szolnok	0.46 0.64
	Budapest	2.16 2.06		Csongrád	0.54 0.56
	Paks	1.67 1.48		Szeged	1.35 1.52
	Mohács	2.40 2.30		Török-Bocsa	1.02 1.11
	Gombos	3.32 3.24		Titell	2.36 2.42
	Ujvidék	2.58 2.56		Óndova	0.40 0.43
	Pancsova	2.02 2.02		Hód	1.02 1.01
	Orsova	2.50 2.48		Bodrog-Zemplén	0.41 0.44
	Magyarfalva	0.72 0.70		Sajó	1.70 1.32
Morva	Zselina	0.76 0.76		Hornád	0.12 0.14
Vág	Trnava	0.46 0.53		Berettyó	0.14 0.14
	Szerec	0.74 0.82		B-Ujfalva	0.10 0.07
Kápa	Sz-Gothárd	0.18 0.16		Kőrös	0.10 0.10
	Szárász	0.08 0.12		N-Várad	0.08 0.18
	Győr	2.21 2.21		Bélnyus	0.46 0.46
Dráva	Pettau	2.12 1.15		Tenke	0.07 0.48
	Zákány	0.99 0.88		Gurshone	0.24 0.24
	Barca	2.61 1.60		Borajenő	0.16 0.04
	Kisk	2.16 2.70		Békes	0.48 0.48
Mura	M-Szordah	0.76 1.00		Gyoma	0.70 0.88
Sáva	Zágráb	0.76 0.70		Gy-Felbárány	0.10 0.36
	Szizsek	0.62 0.72		Branyicska	0.24 0.02
	Mitrovica	2.69 2.74		Soborska	0.10 0.10
Szamos	Dele	0.24 0.20		Arad	0.46 0.10
	Szatmár	0.74 0.66		Makó	0.80 0.71
Kraszna	N-Majtény	1.42 1.30		K-Kövelő	0.78 0.68
Latorca	Munkács	0.02 0.02		Béga	0.80 0.04
Laborca	Honoma	0.10 0.07		Temesvár	0.10 0.10
Ug	Ungvár	0.12 0.02		Beacerek	0.30 0.32

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

A bolygó hollandi.

Nagy opera 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerző: Wagner Richard. Ford. id. Ábrányi Kornél.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

Ibolyafaló.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta Moser. Ford. L. F.

Személyek:

Rombach	Egriessy	Földt Reinhard	Horváth
Waleska	Ligeti	Altisz	Ujházi
Wildenheim	Aisreghi	Belingné	Mészlányi
Beradtne	Györgyné	Goevsky	Mészáros
Berndt Viktor	Császár	Schlegel	Latabár

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

Az ikrek.

Operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irta M. Ordenneau. Fordította Molnár Ferenc. Zenéjét szerz. E. Audran.

Személyek:

Bontface	Sziklay	Dechamps birt.	Mátrai
Gaudichard	Boross	Tourette	Ódry
Gaudichardné	Sziklayné	Theodule	Palásthy
Gontran	Ráthonyi	Filières	Giréthy
Dechamps adj.	Dalnoki	Clara	iker-
Beauvaisage	Füredi	Cécile testvérek	Szyoyr

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

Ocsay brigadéros.

Színmű prólogussal, 4 felv. Irta Herceg Ferenc.

Személyek:

Ocsay László	Fenyvesi	Dili	Lenkei
Tizza Iona	Szerény	A palóc	Szerény
Tizza Jutka	Nógrádi	Szörényi	Gál
Fyber	Hegedűs	Tarics	Bihari
Ózoróczy	Kazaliczky	Ocsay Sándor	Tapolczai
Javorana	Góth	Königsegg	Balassa

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heltai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger.

Személyek:

Chatterlaurt E. Küry	III. Ernő	Németh
Sarah	Bán N.	Chatterlaurt
Thea táncosnő	Bojár	Beaugency
Maréchalné	Krecsányi	Pontbichet
Paméla	Harmath	Trénitz
Carmen	Vasvári	Celostin
		Tollagi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kedd, 1901. június hó 4-én.

A tánc.

Irta: Pekár Gyula. Zenéjét feldolgozta: Kern Aurél.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

Királyfogás.

Operette 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely. Zenéjét szerzte Konti József.

Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1901. június hó 4-én.

A suhauc.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzte Konti József.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Pénzhitelt

és díszkötet teljesít minden előleges költség nélkül

Dénes Lipót

Közvetítők kizárva!

szerző ingatlanok, házak és birtokokra II. és III. helyen is, továbbá konverziókat és minden pénzügyi tranzakciót jutányosan és díszkötet teljesít minden előleges költség nélkül

bank-forgalmi irodája Budapest, VI. Teréz-körút 18.

Válaszbélyeg kéréstik.

ŐS-BUDAVÁRA

Ma fényes kiváltság mellett

remek új Varieté-műsor

a Korvin-terti nagy színpadon.

Bianca de Roches világhírű francia párdalnok
Amelia Stone La-belle Zarlina Krájer és Kirsten zenebohócok.
Mr. P. Batty 5 szoboriáridomított medvéjével.

TOKAJI NÉGYES

és az összes többi szerződött különlegességek fellépéivel.

Kitűnő magyar színi előadások

a moceettéri színpadon, belépődíj nélkül.

BEN ALL-REY A FOLIES CAPRICE vendégjátéka.
UJ! TÖRPE SZÍNHÁZ UJ!

Horváth Midgeds-csoportja, a világ legkisebb művészei külön színpadon.

A m. kir. budapesti honvéderületi zenekar hangversenye.

Amerikai szenting-rink.

Szerenád zenekari kísérettel.

Belépődíj 60 fillér. Kedvezményes jegyek minden tőzsedében.

A földalatti villamos vasút éjjeli 1 óráig közlekedik.

FANGO.

GYOGYITO-INTÉZET

Budapest, VII. Aréna-ut 60.

Begyógyító- és kórházakban, vulkanikus fangó iszappal

köszvény, izületi s izom-

csusz, idegzsába (ischios)

mál betegségek, idült izadványok ellen Massage, svédrommázt.

Begyógyítások otthon is. Orvosi felügyelet. Prospektusok

kiváratra küld az igazgatóság.

Telefon 54-51. Telefon 54-51

Prospektus ingyen. E hird. megjel. minden kedden.

Arany-vulkanit-fogorok.

A legideálisabb foghelyettesítő. Saját logikélete, sebész műszer szerint egyet, hygien. összeállítható.

len fogor, miért kezdessék vállalatuk. Egy fog 5 fillér

(fogorvosoknak 4 fillér). Kaucusok fogorban 2 fillér egy

fogorvosoknak 1 fillér). Foghúzó (coccin) 1 fillér

frt. Aranyfogorok 4 fillér kezdve. Aranykorona 12 fillér

Hidősegek (nyelvezet nélkül) aranyban 5 forint.

PITZYLE fogorvos

Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca 10. főemelet.

(Bel- és külföldi oklevél. Hírnév fogorvosok, mint dr. Chejez, Fedotoff stb. val. első assistense. Rendel.

tel 9-6-6.)

2-ik műterem Temesvártól. Vezetője: Dr. Schwenk.

Fogtechnikai laboratórium.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Fogorvosi műterem.

Iskolások, gondnokságok és tantervek b. ügyelme ajánlom a záróvizsgálatok alkalmával kiosztandó jutalomkönyveket:

1. „A HAZAÉRT és SZABADSÁGÉRT.”
 kuruc-labanc történetek, finom velin-papíron, illusztrálva díszes aranykötéssel 1 K. 20 fillér.

2. „A SZABADSÁG-HARC HŐSRÉGÉT.”
 finom velin-papíron, illusztrálva, díszes kötésben 1 K. 20 fillér.

Ezen ifjúsági könyvek fenti árban csak nálam vagy a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában rendelhetők, bolti árak jóval nagyobb.

Barna Jónás
 székesfőv. tanár 3807
 Kerepesi-út 61.

A Gyöngyös-visontai bortermelők szövetekezete mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1899. és 1900. években termelt

bora it

a következő árakban szállítja: hektója

1900. évi visontai nehéz vörös (bikavér) 80 kor.
 1900. évi visontai vörös 60 „
 1900. évi gyöngyösi szőlőbor 40 „
 1900. évi visontai nehéz fehér pécsegybor 60 „
 1900. évi könnyebb asztali fehér 52 „
 1899. évi fehér asztali bor 50 „
 1899. évi fehér asztali bor 120 „

Törkölypálinka, saját főzésűk
 érteve készpénzfizetés vagy utánvétel mellett, a helybeli vasútra szállítva, hordó nélkül. — A hordó felszámlítatik, de 30 napon belül visszavetjük.

Gyöngyös-visontai bortermelők szövetekezete mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

Legnagyobb budapesti

BUTOR-árubáz

Varga Mihály és Társai

magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.

Több száz szoba dívtos asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol, szezesszál, ó-német stb. stílusban a leggyönyörűbből a legmodernebbig fazonban, a garatúrák behuzása selyem, pilus, francia- és angolzövegekkel, kézzel, raktaron kizárólag jó minőségben.

A tartóságról több évi kezességét nyújtjuk.

Az árak olyan olcsók mint bárhol.

A legújabb butoralkumbunkat több mint 400 képpel 50 fillér beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillért visszaadjuk.

7012. II. b) ú. o. 901. szám.

Építési árlejtési hirdetmény.

A debreceni m. kir. dohánygyár telepén létesítendő szertári raktár összes munkálatainak biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli ajánlati árlejtés hirdettetik.

Az épületnek összköltsége hatvanegyzernyvenkilenc (61.049) korona és 90 fillérben, az építési munka befejezésének ideje pedig 1901. évi október harmincadik napjára állapított meg.

Az ajánlatnak az építkezéssel járó összes munkálatokra ki kell terjednie.

Ajánlattevők ajánlataikban kijelenteni tartoznak, hogy az építéshez kizárólag csak belföldön termelt anyagot vagy gyármányt fognak használni, valamint, hogy az ajánlatok keltekeire vonatkozó itteni határozmányokat, nemkülönben az általános szerződési feltételeket és vállaltat részletes feltételeket ismerik és azoknak magukat feltétlenül alávetik.

Együttal figyelemzettetnek ajánlattevők, hogy a Hirsch József L. és társai budapesti cég által szabadalma szerint gyártott mészhomokkötélgával való falazásra is tehető ajánlat.

A bántatpénz az ajánlati összegnek 5%-ban van megállapítva, mely összeg készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a m. kir. állampénztáránál (Budapest, fővámház) vagy valamely m. kir. adóhivatalnál teendő le és az erről szóló letétjegy a lezárt ajánlathoz csatolandó.

A letett bántatpénz az ajánlatnak elfogadása esetén kellő kiegészítése mellett, a kötendő szerződésnek óvadékaul fog szolgálni.

Az ivenként 1 koronás bélyeg jeggyel ellátott magyar nyelven szerkesztett írásbeli ajánlatok lepecsételve és következőleg címezve: „Ajánlat a debreceni m. kir. dohánygyár telepén létesítendő szertári raktár épületnek munkálataira”, legkésőbbben

1901. évi június hó 20-ik napján délelőtt 10 óráig

a midőn a nyilvános árlejtés is meg fog tartatni, a m. kir. doh. jöv. központi igazgatóság (Budapest, V. Kálmán-u. 20.) segédhivatalában adandók át, vagy postán bérmentesen beküldendők.

Ezen feltételektől eltérő, vagy elkövetlen benyújtott, vagy oly ajánlatok, melyekhez a letett bántatpénzről szóló letétjegy csatolva nincsen, vagy végül, melyhez bántatpénz fejében készpénz lett csatolva, valamint pótajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az írásbeli ajánlatoknak részletes kellékeire és a versenytárgyalás tartására vonatkozó itteni határozmányok, továbbá az építési-terv és költségvetés alólírott igazgatóság műszaki-osztályában a hivatalos órák alatt betekinthetők, a hol szobán forgó épületekre vonatkozó költségvetés is egy (1) koronáért megszerezhető.

Budapest, 1901. május hó 12-én.

A m. kir. dohányjövődéki központi igazgatóság.

A hét színházi mősora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
Szerda	A jó falusiak	Nincs előadás	Csak párosan	San-Toy	Az ikrek
Csütörtök	A bor	Lohengrin	Csak párosan	Kölesönként völegény	Az ikrek
Péntek	A megholdogult	Nincs előadás	Csak párosan	Kisasszony feleségem	Az ikrek
Szombat	A peleskei notárius	Tannhäuser	Csak párosan	A kis szökevény	Az ikrek
d. u. Vasárnap este	Hamlet	A nürnbergi mesterdalnokok	Csak párosan	Náni	Az ikrek

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: Józsefkörút 18. szám.

Baselli báróné
Enns, Westbahn.

Nyomatott a „Pátria” irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut.